

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Aktéři lokálního rozvoje (komparace obcí Klíнец a
Jíloviště)**

Simona Kubrová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Simona Kubrová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Aktéři lokálního rozvoje (komparace obcí Klíнец a Jíloviště)

Název anglicky

Participants in local development (comparison of villages Klíнец and Jíloviště)

Cíle práce

Obecným cílem této diplomové práce je zjistit pomocí komparace zvolených kritérií dvou obcí Mníšeckého regionu, jakou úlohu mají lokální aktéři v rozvoji obcí Klíнец a Jíloviště, jejichž katastry leží vedle sebe. Cílem komparace dvou obcí je tedy zjistit, jakým způsobem se místní aktéři podílejí na endogenním rozvoji v lokalitě, jako představitelé nejvýznamnějšího faktoru v regionálním rozvoji – faktoru lidí. Součástí cíle je také zjistit, zda a jakou roli hraje v obcích místní zpravodaj (vycházející v určitých časových intervalech) z hlediska poskytování informací a porovnat, jakými kapitolami se oba zpravodaje shodně zabývají či se od sebe navzájem liší. Další částí stanoveného cíle zjistit, jaké aktivity obyvatelé sledovaných obcí postrádají a co podle jejich názoru může přispět k dalšímu rozvoji jejich obcí.

Metodika

Teoretická část diplomové práce proto (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů vztahujících se ke sledované problematice tak, aby bylo vymezeno základní pojmosloví vztahující se ke sledované problematice. Propojení mezi teoretickou a empirickou částí tvoří sekundární a komparativní analýza dat o aktérech (se zřetelem na aktéry sektoru veřejného a neziskového) a jejich aktivitách v obcích Klíнец a Jíloviště a dat získaných ze zpravodajů Klíнец – obecní zpravodaj (zpravodaj obec Klíнец) a Zvonice (zpravodaj obce Jíloviště). Cílem navazujícího empirického šetření diplomové práce je pak zjistit, jaký je význam lokálních aktérů v obcích Klíнец a Jíloviště prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s obyvateli obou sledovaných obcí Klíнец a Jíloviště. Získaná data budou zpracována, analyzována, komparována, vyhodnocena a interpretována za účelem naplnění stanoveného cíle diplomové práce.

Doporučený rozsah práce

cca 60 – 80 stran textu

Klíčová slova

rozvoj, region, venkov, rozvoj regionů a venkova, lokalita, endogenní a exogenní rozvoj, aktéři, aktivity, sektor veřejný, sektor neziskový

Doporučené zdroje informací

BERNARD, Josef. Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010, 126 s.

BINEK, Jan, Hana SVOBODOVÁ, Jan HOLEČEK, Iva GALVASOVÁ a Kateřina CHABIČOVSKÁ. Synergie ve venkovském prostoru: Aktéři a nástroje rozvoje venkova. Vyd. 1. Brno: GaREP, 2009, 96 s.

DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2011. 374 s.

Dokumenty vztahující se k regionálnímu rozvoji.

GKARTZIOS, Menelaos a Mark SCOTT. Placing Housing in Rural Development: Exogenous, Endogenous and Neo-Endogenous Approaches. Sociologia Ruralis. 2014, 54 (3): 241-265.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 3. vyd. Praha: Portál, 2012, 408 s. Klíнец – obecní zpravodaj. Obecní úřad v Klíněci, 2012-2015.

PLOEG, Jan Douwe van der. Born from within: Practice and perspectives of endogenous rural development. Assen: Van Gorcum, 1994, 298 s.

WOKOUN, René. Teorie regionu. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2., rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 63-71, 455 s.

Zvonce: Zpravodaj obce Jíloviště. Obec Jíloviště. 2012-2015.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 11. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Aktéři lokálního rozvoje (komparace obcí Klíнец a Jíloviště)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2015

Yimona Kubová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. Lucii Kocmánkové Menšíkové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a za věnovaný čas. Dále bych poděkovala dotazovaným obyvatelům obce Klíнец a Jíloviště za jejich ochotu a spolupráci. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat celé své rodině za jejich trpělivost a podporu.

Aktéři lokálního rozvoje (komparace obcí Klíнец a Jíloviště)

Participants in local development (comparison of villages Klíнец and Jíloviště)

Souhrn

Veškeré cíle, ať už hlavní, nebo dílčí, byly v rámci této diplomové práce splněny. Lokální aktéři mají v obou zvolených obcích vliv na společenský a kulturní život, kde nejvýznamnější roli má v obou obcích sbor dobrovolných hasičů a tělovýchovná jednota (sportovci), a přispívají k endogennímu lokálnímu rozvoji. Konané aktivity jsou v obou obcích zaměřeny zejména na kulturní charakter a další organizované aktivity pro obyvatele jsou sportovního charakteru. Největší zastoupení aktivit v obci Klíнец má obecní úřad jako aktér a tělovýchovná jednota, v obci Jíloviště je na prvním místě sbor dobrovolných hasičů. Obyvateli obce Klíнец bylo navrženo rozšíření stávajících aktivit o hudební koncerty stylu country nebo s mažoretkami, zatímco v obci Jíloviště o aktivity pro děti směřující k poznání se mezi sebou. Informace o místních aktérech a konaných aktivitách získávají obyvatelé mimo jiné zejména z místního zpravodaje, kde rubriky jsou shodné v obou zpravodajích v šesti tématech, přičemž zpravodaj v obci Jíloviště má o dvě rubriky více. Místní zpravodaj čtou všichni obyvatelé a nejvíce čtené rubriky zpravodajů jsou takové, jež poskytují informace z úřadu a informace o místních aktérech.

Summary

All the goals, whether major or partial, are in the context of this thesis met. Local participants have both selected villages impact on the social and cultural life, which has the

most significant role in both communities volunteer fire brigade and physical training (athletes), and contribute to the endogenous local development. Activities are held in two villages targeted in particular cultural character and other organized activities for residents of the sports character. The largest representation activities in the village Klínek have a municipal office as a participant and physical training, in the village Jíloviště is first volunteer fire brigade. Residents of the village Klínek was proposed expansion of existing activities, musical concerts or country style with majorettes, whilst in the village Jíloviště on activities for children designed to get to know each other. Information on local participants and activities held gaining residents, among others especially from local newsletters, where the columns are the same in both newsletters in six subjects, with the newsletter in the village Jíloviště has two more sections. Local newsletter read all the inhabitants and the most read sections newsletters are those that provide information office and information on local actors.

Klíčová slova: rozvoj, region, venkov, rozvoj regionů a venkova, lokalita, endogenní a exogenní rozvoj, aktéři, aktivity, sektor veřejný, sektor neziskový

Keywords: development, region, country, regional and rural development, locality, endogenous and exogenous development, participants, activities, public sector, non-profit sector

Obsah

1	ÚVOD.....	12
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	14
3	REGIONÁLNÍ ROZVOJ A ROZVOJ VENKOVA V SOUVISLOSTI S ENDOGENNÍM ROZVOJEM.....	18
3.1	<i>Region jako pojem .....</i>	<i>18</i>
3.2	<i>Regionální politika a regionalizace.....</i>	<i>18</i>
3.3	<i>Vymezování regionů.....</i>	<i>20</i>
3.3.1	<i>Vymezení státem podporovaných regionů .....</i>	<i>21</i>
3.3.2	<i>Regiony podle velikosti .....</i>	<i>23</i>
3.3.3	<i>Regiony podle velikosti obyvatelstva.....</i>	<i>24</i>
3.3.4	<i>Model klasifikace regionů .....</i>	<i>24</i>
3.4	<i>Dokumenty RR a RV .....</i>	<i>26</i>
3.4.1	<i>Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.....</i>	<i>26</i>
3.4.2	<i>Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 .....</i>	<i>26</i>
3.4.3	<i>Program obnovy venkova .....</i>	<i>28</i>
3.4.4	<i>Národní strategický referenční rámec.....</i>	<i>28</i>
3.4.5	<i>Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020.....</i>	<i>29</i>
3.4.6	<i>Programy pro programovací období 2014-2020.....</i>	<i>30</i>
3.5	<i>Exogenní a endogenní rozvoj regionů a venkova .....</i>	<i>33</i>
4	AKTÉŘI A AKTIVITY V ROZVOJI LOKALITY	38
4.1	<i>Faktory regionálního rozvoje .....</i>	<i>38</i>
4.2	<i>Pojem aktér, aktivita .....</i>	<i>38</i>
4.3	<i>Dělení, kategorizace aktérů .....</i>	<i>41</i>
4.4	<i>Kulturní, lidský a sociální kapitál.....</i>	<i>42</i>
4.4.1	<i>Kulturní kapitál .....</i>	<i>43</i>
4.4.2	<i>Lidský kapitál .....</i>	<i>45</i>
4.4.3	<i>Sociální kapitál .....</i>	<i>46</i>
4.5	<i>Souhrn teoretické části.....</i>	<i>48</i>

5	SEKUNDÁRNÍ A KOMPARATIVNÍ ANALÝZA DAT O KONANÝCH AKTIVITÁCH MÍSTNÍCH AKTÉRŮ	51
5. 1	<i>Charakteristika obce Klíнец a Jíloviště .....</i>	51
5. 2	<i>Občanská vybavenost zvolených obcí .....</i>	52
5. 3	<i>Členění lokálních aktérů ve zvolených obcích podle působnosti .....</i>	53
5. 4	<i>Aktivita konané místními aktéry v obci Klíнец a Jíloviště .....</i>	55
5. 5	<i>Distribuce místních zpravodajů v obcích Klíнец a Jíloviště .....</i>	59
5. 6	<i>Místní aktéři a konané aktivity uvedené ve zpravodajích obce Klíнец a Jíloviště .....</i>	62
5. 7	<i>Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách ve sledovaných obcích .....</i>	66
6	EMPIRICKÉ ŠETŘENÍ O VÝZNAMU LOKÁLNÍCH AKTÉRŮ V OBCÍCH KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ	70
6. 1	<i>Analýza dat a jejich interpretace .....</i>	70
6. 1. 1	<i>Rozdělení dotazovaných .....</i>	71
6. 1. 2	<i>Nejdůležitější místní aktér v obci Klíнец a Jíloviště .....</i>	71
6. 1. 3	<i>Nejdůležitější konaná aktivita v obci Klíнец a Jíloviště .....</i>	72
6. 1. 4	<i>Pravidelně navštěvovaná aktivita v obci Klíнец a Jíloviště .....</i>	74
6. 1. 5	<i>Návrhy na rozšíření výběru aktivit v obci Klíнец a Jíloviště .....</i>	75
6. 1. 6	<i>Zdroje informací o konaných aktivitách místních aktérů v obci Klíнец a Jíloviště .....</i>	75
6. 1. 7	<i>Nejvíce čtená rubrika místního zpravodaje obce Klíнец a Jíloviště .....</i>	76
6. 2	<i>Souhrn provedené analýzy dat .....</i>	77
7	ZÁVĚR	80
8	CITOVANÁ LITERATURA	84
9	PŘÍLOHY	92

Seznam tabulek

TABULKA 1: VYMEZENÍ STÁTEM PODPOROVANÝCH REGIONŮ PRO OBDOBÍ 2014-2020	22
TABULKA 2: VYMEZENÍ STÁTEM PODPOROVANÝCH REGIONŮ PRO OBDOBÍ 2007-2013	22
TABULKA 3: HODNOTY PRO STANOVENÍ ÚROVNÍ NUTS.....	25
TABULKA 4: ROZDĚLENÍ JEDNOTEK NUTS A LAU V ČESKÉ REPUBLICE.....	25
TABULKA 5: POROVNÁNÍ ZÁKLADNÍCH CÍLŮ GLOBÁLNÍHO CÍLE V OBDOBÍCH 2014-2020 A 2007-2013	27
TABULKA 6: OPERAČNÍ PROGRAMY PRO OBDOBÍ 2014-2020.....	31
TABULKA 7: OPERAČNÍ PROGRAMY PRO OBDOBÍ 2007-2013	32
TABULKA 8: ZÁKLADNÍ SROVÁNÍ EXOGENNÍHO A ENDOGENNÍHO ROZVOJE.....	36
TABULKA 9: ČLENĚNÍ AKTÉRŮ PODLE PŮSOBNOSTI	41
TABULKA 10: CHARAKTERISTICKÉ ÚDAJE O OBCI KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ	51
TABULKA 11: VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL OBCÍ KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ	52
TABULKA 12: OBČANSKÁ VYBAVENOST	53
TABULKA 13: ČLENĚNÍ AKTÉRŮ V OBCÍCH.....	53
TABULKA 14: AKTIVITY POŘÁDANÉ OBECNÍM ÚŘADEM VE SLEDOVANÝCH OBCÍCH	55
TABULKA 15: AKTIVITY POŘÁDANÉ SBOREM DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VE SLEDOVANÝCH OBCÍCH	56
TABULKA 16: AKTIVITY POŘÁDANÉ TĚLOVÝCHOVNOU JEDNOTOU (SPORTOVCI) VE SLEDOVANÝCH OBCÍCH	57
TABULKA 17: AKTIVITY POŘÁDANÉ OSTATNÍMI AKTÉRY VE SLEDOVANÝCH OBCÍCH	58
TABULKA 18: SOUHRN AKTÉRŮ A JEJICH AKTIVIT ZA ČASOVÉ OBDOBÍ 2012-2015 OBCÍ KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ.....	59
TABULKA 19: CHARAKTERISTIKA MÍSTNÍCH ZPRAVODAJŮ V OBCI KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ	60
TABULKA 20: OBECNÍ ÚŘAD JAKO MÍSTNÍ AKTÉR UVEDENÝ V MÍSTNÍM ZPRAVODAJI.....	63
TABULKA 21: SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ JAKO MÍSTNÍ AKTÉR UVEDENÝ V MÍSTNÍM ZPRAVODAJI.....	63
TABULKA 22: TĚLOVÝCHOVNÁ JEDNOTA (SPORTOVCI) JAKO MÍSTNÍ AKTÉR UVEDENÝ V MÍSTNÍM ZPRAVODAJI	64
TABULKA 23: MATEŘSKÁ ŠKOLA JAKO MÍSTNÍ AKTÉR UVEDENÝ V MÍSTNÍM ZPRAVODAJI ...	64

TABULKA 24: LVÍČATA JAKO MÍSTNÍ AKTÉR UVEDENÝ V MÍSTNÍM ZPRAVODAJI.....	65
TABULKA 25: KLUBÍČKO A OKRAŠLOVACÍ SPOLEK JAKO MÍSTNÍ AKTÉŘI UVEDENÍ V MÍSTNÍM ZPRAVODAJI.....	65
TABULKA 26: ZASTOUPENÍ VŠECH AKTÉRŮ V MÍSTNÍCH ZPRAVODAJÍCH OBOU ZVOLENÝCH OBCÍ.....	66
TABULKA 27: ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA DOTÁZANÝCH.....	71
TABULKA 28: NEJDŮLEŽITĚJŠÍ MÍSTNÍ AKTÉR V OBCI KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ.....	72
TABULKA 29: NEJDŮLEŽITĚJŠÍ AKTIVITA V OBCI KLÍNEC	72
TABULKA 30: NEJDŮLEŽITĚJŠÍ AKTIVITA V OBCI JÍLOVIŠTĚ.....	73
TABULKA 31: PRAVIDELNĚ NAVŠTĚVOVANÁ AKTIVITA V OBCI KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ.....	74
TABULKA 32: NÁVRHY NA ROZŠÍŘENÍ VÝBĚRU AKTIVIT V OBCI KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ.....	75
TABULKA 33: ZDROJE INFORMACÍ O KONANÝCH AKTIVITÁCH V OBCI KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ..	76
TABULKA 34: NEJVÍCE ČTENÁ RUBRIKA MÍSTNÍHO ZPRAVODAJE OBCE KLÍNEC A JÍLOVIŠTĚ	77

1 Úvod

Tato diplomová práce se zaměřuje na aktivity místních aktérů dvou obcí, které spadají do Mníšeckého regionu. Z hlediska endogenního rozvoje jsou aktivity místních aktérů významné, jelikož lidé jsou důležitým faktorem v regionálním rozvoji a bez jejich zapojení do tvorby a organizace aktivit se obce nemohou rozvíjet.

Regionu dominuje Brdská vrchovina a Sdružení obcí Mníšeckého regionu vybuodovalo a udržuje přes 150 kilometrů značených cyklotras, které vedou i přes obce Klíнец a Jíloviště. Turisté tak mohou poznat nejen centrum, ale také okolí obcí a informační tabule rozmístěné po regionu seznámí cyklisty s nejzajímavějšími místy a historií obcí.

Obec Klíнец se nachází ve Středočeském kraji v okrese Praha-západ. Do katastru obce spadají také chatové oblasti Horní Údolí stínů, Pinkousy a Vršky a celkem k 31. 12. 2014 má obec Klíнец 633 obyvatel. Obec Jíloviště se svými chatovými oblastmi Bučina, Na Močidlech, Na Hájensku a Na Plazích se nachází v blízkém sousedství s počtem 638 obyvatel. Obě obce jsou z Prahy dostupné automobilovou dopravou po Strakonické silnici, kde je v Jílovišti zajištěn sjezd z rychlostní silnice R4. Ten je ovšem nutné využít i pro obec Klíнец, jelikož svůj vlastní sjezd nemá. Autobusová doprava je zajištěna rovněž po Strakonické silnici, kde je vždy jedna zastávka a další linka obsluhuje i po dvou dalších zastávkách v obcích.

Život v obci je rozmanitý. V mnohých obcích, ani v Klínci a Jílovišti nechybí Sbor dobrovolných hasičů. Ti se podílejí na tvorbě a organizaci společenských a sportovních aktivit pro děti a dospělé. Z řad každého sboru je složena zásahová jednotka a jílovišťská zásahová jednotka vyjíždí zasahovat i mimo katastrální území.

Obě obce se mohou pochlubit Tělovýchovnou jednotou, která zajišťuje širokou škálu sportovních a kulturních akcí. V Klínci je možnost využití sedmi oddílů, které mohou probíhat jak na čerstvém vzduchu, tak i v sousedních tělocvičnách. Naopak v Jílovišti je zaměření zejména na fotbal, který je nesmazatelně zapsán na středočeskou fotbalovou mapu.

Další aktivity pořádané místními aktéry v obcích se mezi sebou již liší. V Klínci lze využít i turistiku na koni, tzv. hypoturistiku, kde z koňského hřbetu je možnost poznat blízké okolí. Pro milovníky ručních prací je nutné zmínit i keramickou dílnu Magdaleny Brožové s možností využití kurzů pro děti od 4 let a dospělé. Naopak v obci Jíloviště mohou rodiče pro své děti využít turistického oddílu Lvičata, který již čtyři roky pořádají turistické letní tábory v různých částech České republiky. V zimním období využívají hor k pořádání týdenních sportovních aktivit s tradicí přes deset let. Pro děti od útlého věku existuje klub rodičů a dětí Klubíčko, jenž se snaží navazovat sociální kontakty a usnadnit jim vstup do předškolních a školních institucí.

Místní aktéři a jejich aktivity jsou pro společenský a kulturní život obyvatel v obcích důležité a přispívají také k rozvoji obcí. Akce jsou pořádány pro všechny věkové kategorie během celého roku a mohou se jich zúčastnit nejen obyvatelé dané obce, ale jsou vítáni i obyvatelé sousedních obcí. Zpracování tohoto tématu proto přinese inspiraci pro další rozvoj obcí a inspirovat se mohou i ostatní okolní obce v regionu.

Důvodem pro vybrání těchto obcí je blízký vztah k oběma obcím, jelikož denně oběma obcemi procházím či projíždím a znám je, jelikož jsou v podstatě místem mého bydliště. Obce jsou dostupností bližší než centrální část rodné obce i díky úzkému katastrálnímu sousedství obou obcí s mojí rodnou obcí.

2 Cíl práce a metodika

Obecným cílem diplomové práce je zjistit pomocí komparace dvou obcí Mníšeckého regionu, jakou úlohu mají lokální aktéři v rozvoji uvedených obcí Klíнец a Jíloviště, jejichž katastry leží vedle sebe. Cílem komparace dvou obcí je tedy zjistit, jakým způsobem místní aktéři ovlivňují endogenní rozvoj v lokalitě, jako představitelé nejvýznamnějšího faktoru v regionálním rozvoji – faktoru lidí. Dále zjistit, zda a jakou roli hraje v obcích místní zpravodaj z hlediska poskytování informací, vycházející v určitých časových intervalech, a porovnání, jakými kapitolami se oba zpravodaje shodně zabývají či se od sebe navzájem liší. Další částí je nalezení možností pro zvýšení kvality života v obcích, co by obyvatelé přivítali a co by podle jejich názoru přispělo k rozvoji jejich obce.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část uvádí základní pojmy, na které je nutné se zaměřit vzhledem k dané problematice. Vysvětluje souvislosti rozvoje venkova a regionálního rozvoje a komparace aktérů a jejich aktivit v rozvoji lokálního společenství. Zdrojem informací pro vypracování teoretické části je důkladné studium odborné literatury a článků příslušných zdrojů.

Další částí práce je sekundární analýza dat o činnostech místních aktérů a jejich aktivit, která tvoří propojení mezi teoretickou a empirickou částí práce. Kapitola je uvedena charakteristikou obou zvolených obcí. Dále navazuje sociální a demografickou charakteristikou, kdy jednotlivá kritéria jsou porovnávána mezi sebou a následně zhodnocena. Poté následuje představení spolků jako aktérů regionálního rozvoje a srovnání jejich aktivit v obou obcích. Sekundární analýza dat je založena na datech z místních pramenů, jako jsou kroniky, zpravodaje nebo internetové portály obou obcí. Sekundární data jsou data, která již byla někým sebrána. Může se jednat o sbírku zpráv, výzkumná data, ale také původní data tak, jak byly sebrány, zakódovány a uloženy ve formě, kterou může číst počítač. Data jsou tak dostupná všem zájemcům, někdy je nutný souhlas původního autora. Kromě komerčních dat jsou sekundární data dostupná zdarma (Disman, 2011).

Empirická část staví na sběru dat, který je proveden pomocí polostrukturovaného rozhovoru s obyvateli obce Klíнец a Jíloviště o aktivitách místních aktérů a jejich hodnocení. Vychází z kvalitativního sběru dat, kde dotazovaní jsou náhodně vybráni z každé obce. Pokládané otázky v rámci terénního šetření jsou zpracovány tak, aby mohly být následně využity k dalšímu zpracování. Získaná data jsou vyhodnocena, analyzována a interpretována a zjištěné výsledky přinesou náměty na zvýšení úlohy a významu místních aktérů v obou venkovských obcích.

Vlastní empirické šetření je postaveno na kvalitativním přístupu, jehož základní definicí může být, že „*je nenumerické šetření a interpretace sociální reality. Cílem tu je odkrýt význam podkládaný sdělovaným informacím.*“ Tento výzkum si klade za cíl i vytváření nového porozumění, což pak vyžaduje vhléd do co největšího množství dimenzí daného problému (Disman, 2011). Kvalitativní výzkum může být označen jako pružný typ výzkumu, jelikož v průběhu výzkumu se mohou otázky doplňovat nebo modifikovat. Výzkumník má roli detektiva, který vyhledává jakékoliv informace a pracuje přímo v terénu. Sbírá data, provádí jejich analýzu a sestaví zprávu s podrobným popisem místa zkoumání a citacemi z rozhovorů. Výzkumník poté může navrhnout teorii o jevu, který pozoroval (Hendl, 2012).

Od kvantitativního výzkumu se liší v logice postupu. Kvantitativní výzkum je založen především na logice deduktivní, kde na začátku výzkumu existuje problém v teorii nebo sociální realitě, následně je přeložen do hypotéz, které jsou základem pro výběr proměnných. Pro testování hypotéz jsou použita sebraná data a výsledkem je soubor přijatých či nepřijatých hypotéz (Disman, 2011). Deduktivní logika vychází z formulovaného problému, který je poté přeložen do jazyka hypotéz. Hypotézy navrhnou spojení proměnných tak, aby se dalo říci, zda je hypotéza pravdivá či ne. Pokud následující sběr dat odpovídá vzorcům předpověděným hypotézám, lze je přijmout jako platné. V opačném případě je nutno hypotézy označit za neplatné (Disman, 2011).

Naopak kvalitativní výzkum vychází z logiky induktivní. Nejprve je proveden sběr dat, ve kterých výzkumník pátrá po pravidelnostech. Jsou formulovány předběžné závěry a výstupem může být nově formulovaná hypotéza či nová teorie (Disman, 2011). Induktivní

metoda je zahájena pozorováním, ve kterém se hledají pravidelnosti, vzorce, které by mohly existovat v objektivní realitě. Do předběžných závěrů se uvedou a popíšu nalezené pravidelnosti, které se později ověřují pozorováním. Jako konečný produkt vznikne nová teorie (Disman, 2011).

Zvolený kvalitativní výzkum pro empirické šetření má své výhody i nevýhody. Mezi výhody se řadí hloubkový popis případů při zkoumání jedinců, skupin či událostí. Provádí se podrobná komparace případů se sledováním vývoje a příslušných procesů. Kvalitativní výzkum umožňuje navrhnout teorie a dobře reaguje na místní situace a podmínky. Dále hledá lokální příčinné souvislosti a poskytuje informace, proč se daný fenomén vyskytuje. Tento výzkum používá řadu postupů, aby byla zajištěna hodnověrnost svých výsledků. Na druhé straně se objevují i nevýhody, jež mají za následek obtíže se zobecnováním výsledků buď na populaci, nebo do jiného prostředí. Výzkumu se vytýká neprůhlednost a malá transparentnost, což má za následek, že není zřetelné, jakým způsobem byli jedinci vybíráni pro rozhovor či pozorování. Sběr dat a následná analýza získaných dat jsou obvykle časově náročné etapy a výsledky také mohou být zkresleny výzkumníkem a jeho osobními preferencemi (Hendl, 2012).

Sběr primárních dat je založen na dotazovacích nástrojích. Mezi techniky sběru dat patří v rovině techniky dotazování dotazník, anketa a strukturovaný rozhovor (interview) a jsou velmi často používány vzhledem k dobrému statistickému zpracování. Zajišťují hromadné údaje o sociálních jevech se subjektivního světa lidí (Nový & Surynek, 2006) Jako technika byla pro získání dat zvolena technika rozhovoru. Podle míry formalizace se rozhovory dělí na nestandardizované, standardizované a polostandardizované rozhovory.

V nestandardizovaném rozhovoru není stanovena přesná formulace otázek ani jejich pořadí. V případě potřeby je možné rozebírat jednotlivé otázky do větší hloubky. Naopak, pokud je otázka respondentovi cizí, dá se vynechat či rychle přejít. Lze ji využít v případě, kdy respondentem je odborník a očekává se od něj, že řekne více, než s možnostmi otázek a variantami odpovědí.

Standardizovaný rozhovor je tvořen pomocí pevně stanovených otázek, u kterých jsou zpravidla na výběr z několika možných variant. Otázky mají stanovené pořadí a formálním

vzhledem se podobají dotazníku. Výhodou je získání informací o jevech hromadného charakteru, které jsou zpracovatelné pomocí statistického aparátu.

Mezi oběma uvedenými typy rozhovorů stojí polostrukturovaný rozhovor, který využívá výhod, ale také obsahuje nevýhody obou předchozích typů. Nevýhodou je zejména vyšší náročnost na tazatele, obtížná zpracovatelnost výsledků a případně zvolené téma bez ohledu na zájem respondenta (Nový & Surynek, 2006). Výhodou je určitá osnova a velká pružnost celého procesu získávání informací. Během rozhovoru lze zařadit sondáž, sloužící k prohloubení odpovědí v daném směru. Tazatel by neměl dát najevo, že mu na nich záleží, naopak, měly by probíhat v konverzačním stylu (Hendl, 2012).

Respondent je vybrán na základě náhodného výběru, kdy každý jedinec má stejnou pravděpodobnost, že bude vybrán. Tento vzorek zahrnuje známé i neznámé vlastnosti populace a také lze odhadnout, jak se daný vzorek liší od populace. Závěry ze získaných dat lze poté aplikovat na celou populaci v oblasti zkoumaného problému (Disman, 2011).

Diplomová práce neumožňuje zcela vyřešit danou problematiku, ale přispěje ke zjištění činnosti místních aktérů z hlediska endogenního rozvoje a objasnění vlivu lokálních aktérů na společenský a kulturní život ve sledovaných obcích.

3 Regionální rozvoj a rozvoj venkova v souvislosti s endogenním rozvojem

3.1 Region jako pojem

Pojem region nelze definovat obecně přijatelnou definicí, i přes dlouhé studium odborníků na toto téma. V odborných a obsahových tématech se lze s tímto pojmem setkat v různých formách (Wokoun, 2008). Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje uvádí region jako „*územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním řádem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, je, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona*“ (Ministerstvo vnitra, 2015). Na druhé straně A. Wróbel označuje region jako geografické vymezení, které souvisí již z rozdělení zemského povrchu. Tato teorie je protikladem pro rozdělení umělenému, politickému, které je tvořeno člověkem. Herbertson již v roce 1905 zformuloval pojetí o přírodním geografickém regionu, ovšem jeho koncepce byla spjata pouze s pojmem geografické krajiny¹ (Wokoun, 2008). Ottův slovník naučný definuje pojem regio(n) jako kraj, krajinu nebo provincii (Otto, 1904). Region je možné chápat i z pohledu lokality, kterou lze vymezit konkrétní území a prostor, ovšem do strategií rozvoje se zahrnují i historické, kulturní a institucionální charakteristiky konkrétní lokality. Lze ji dále označit jako síť sociálních vztahů a je místem, kde se vrství specifické, nepřenosné a lokální rysy. Zde jsou lidé a podnikání v určité souvztažnosti a do této regulované společnosti zasahují i veřejné a lokální instituce (Majerová, Kostecký, & Sýkora, 2011).

3.2 Regionální politika a regionalizace

Vznik regionální politiky je datován na počátek 30. let 20. století ve Velké Británii, kdy se postupně rozšiřovala do Evropy. V postkomunistických zemích se objevila v důsledku

---

¹ Geografická krajina je podle S. Pawlowského pojem pro označení systému všech geografických substancí a jevů pro vyplnění určitého geografického prostoru a je dovoleno rozlišení jednoho prostoru od druhého. Definice vymezuje i druhou stránku, která zahrnuje možnosti jednoznačného rozlišení části povrchu jako geografických regionů, které mají povahu určitých skutečně existujících individuálních předmětů (Wokoun, 2008, s. 63).

přechodu k tržní ekonomice na konci 80. let (Postránecký, 2008). V České republice se regionální politika začala formovat v polovině 90. let minulého století a s tím související usnesení č. 759/1992 Zásady regionální hospodářské politiky vlády České republiky. Toto usnesení je zrušeno vydáním nového usnesení č. 235/1998 Zásady regionální politiky ČR a přináší obecnější a komplexnější charakter včetně stanovení hlavních principů, cílů, programových dokumentů a nástrojů regionální politiky. O dva roky později byl přijat Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Do legislativního rámce regionální politiky patří také Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (Majerová, Kostecký, & Sýkora, 2011).

Definice regionální politiky není jednotná, existuje jich celá řada. Obecně se regionální politika charakterizuje jako „*soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů*“. Zásahy regionální politiky vedou ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností a snahou je napravit dosažení dvou vzájemně závislých cílů, kam patří ekonomický růst a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů (Wokoun, Malinovský, Damborský, & Blažek, 2008). Regionální politika se snaží ovlivnit aktivity v území, aby rozvoj daného území byl žádoucí neboli zajistit rovnovážný rozvoj regionů. Regionální politiku mají v předmětu činnosti centrální vlády a regionální správy, kam v České republice spadají kraje (Maier, 2012). Regionální politiku je možné také vymezit ve dvou základních pojetích – tradiční a současná² (Postránecký, 2008).

Regionalizací se rozumí činnost k vymezování regionů. Je opřena o různé metody, které jsou v závislosti na různých cílech, druhu sféry, na celkové úrovni poznání či v závislosti na historickém vývoji geografie jako vědy. Zpracovává informace rozmístěných předmětů a

---

² Za tradiční politiku je označována regionální politika do poloviny 70. let a poté na základě nového konceptu, v současnosti převládající v evropských zemích, se označuje jako současná. Jednotlivé rozdíly mezi oběma pojetími jsou znatelné v několika aspektech. Tradiční politika zahrnuje geograficky relativně stále problémové regiony, kde tyto problémy jsou příčinou zaostalosti. Regionální růst pomocí meziregionálního přerozdělování se orientuje na kapitál, suroviny a velké firmy. Organizační forma v tradičním pojetí má charakter centralizace. Naopak současná regionální politika zahrnuje geograficky relativně rychle se měnící problémové regiony s problémy typu strukturálních změn. Regionální inovace používá mobilizaci vnitřních zdrojů s orientací na informace, technologie, služby a malé a střední firmy. Organizační formou je zvolena decentralizace (Postránecký, 2008).

jevů na zemském povrchu. Používají se dvě hlediska, která dělí geografické regiony. Objektivní hledisko se zaměřuje na pevnost vazeb mezi složkami regionů a subjektivní hledisko na základ úkolů výzkumu (Wokoun, 2008).

Při regionalizaci lze použít dva postupy – „shora“ a „zdola“. Regionalizace „shora“ má snahu vymezit typická území regionů, přičemž regionalizace „zdola“ snižuje subjektivnost při vymezování regionů. *„Úkolem regionalizace je stanovit příznačné rysy, procesy, způsob vývoje a vazby tak, aby byly ukázány charakteristické rysy regionu“*. Celkový obraz může narušovat detaily, tzv. šum, který je nutný současně vyloučit (Wokoun, 2008).

Ve vztahu k regionu lze v rámci regionalizace vyčlenit tři základní typy:

- Regionalizace bez vytvoření regionálních stupňů – typické pro Spojené království
- Regionální decentralizace – typické pro Francii
- Regionalizace politická (institucionální) – dnešní Itálie a Španělsko

Regionalizace tedy označuje novou úroveň teritoriální organizace a správy státu. Centrální úroveň je iniciátorem procesu a pravomoci jsou přenášeny odshora směrem k nižším jednotkám (Dočekalová, Švec, & Daneš, 2010).

3.3 Vymezování regionů

Novověká geografie se věnovala rozvíjení a postavení do popředí podstatu regionu, kdy myšlenka přirozeného rozdělení jako geografického tkví v samotných vlastnostech povrchu země, tak oproti němu stojí umělé rozdělení, které je zařízené člověkem na základě politických hranic (Wokoun, 2008).

Na regiony lze pohlížet zejména z hlediska vzniku (principu vymezení) a rozlišují se regiony:

- Objektivní – morfologicko-genetické znaky
- Subjektivní – principy kartografie
- Formální – podtyp
- Kriteriační – statistické charakteristiky

Dalším způsobem členění jako strukturálně funkčního pojetí je na základě struktury regionu, kde se rozlišují dva typy geografických regionů. Jedná se o homogenní region, který je charakterizován principem stejnorodosti, kde se stanovují intervaly hodnot statistických ukazatelů „vlastností“. Nezaměřuje se na zjišťování vzájemných vztahů, ale na nalezení shody určitých prvků, kterými může být nadmořská výška či úhrn srážek. Druhým typem je nehomogenní (heterogenní) region s vlastnostmi nestejnorodými, jenž na druhé straně obsahuje funkční jednotnost, tedy provázanost střediska a zázemí. Tento druhý typ regionu se právě zaměřuje na stupeň jednoty vnitřní struktury nebo organizace (Holub, 2007).

Následující kapitoly ukazují různá vymezování regionů, která se rozlišují na úroveň českou a úroveň evropskou. Vymezování na české úrovni je obsaženo v kapitolách 3.3.1, 3.3.2. a 3.3.3. Evropské vymezení regionů je uvedeno v kapitole 3.3.4.

3. 3. 1 Vymezení státem podporovaných regionů

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje uvádí v §4 vymezení regionů na základě charakteru svého zaostávání na regiony se soustředěnou podporou státu, venkovské regiony a ostatní regiony (Ministerstvo vnitra, 2015). Uvedené vymezení se vztahuje k období 2007-2013 a podle Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 se vymezují pouze hospodářsky problémové regiony a ostatní regiony (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020).

V rámci hospodářsky problémových regionů již k žádnému dělení nedochází a pouze jsou stanovena charakteristická kritéria. Druhá skupina, ostatní regiony, se dělí na dvě další podskupiny: sociálně znevýhodněné oblasti a současné a bývalé vojenské újezdy. U újezdů jsou pouze zmíněné oblasti, kterých se problematika týká. Přehled vymezení státem podporovaných regionů ukazuje následující tabulka 1.

Tabulka 1: Vymezení státem podporovaných regionů pro období 2014-2020

hospodářsky problémové regiony	podstatně nižší úroveň rozvoje než je průměr v ČR	
	nadprůměrná míra nezaměstnanosti	
	nízká životní úroveň	
	nízký stupeň ekonomické výkonnosti	
	nízký průměrný příjem obyvatel	
	nepříznivý demografický vývoj	
	ukazatele: hrubý domácí produkt (HDP), míra nezaměstnanosti, zadluženost ORP, dávky v hmotné nouzi, saldo migrace na 1 000 obyvatel	
ostatní regiony	sociálně znevýhodněné oblasti	dlouhodobá nezaměstnanost
		výskyt sociálně vyloučených lokalit
		lokality ohrožené sociálním vyloučením
	ukazatele: míra dlouhodobé nezaměstnanosti, počet vyplacených dávek, orientační odhad počtu romských obyvatel v kraji, počet obcí s POÚ s výskytem sociálně vyloučených lokalit	
současné a bývalé vojenské újezdy	zahrnují: Hradiště, Libavá, Boletice, Brdy, Březina	

Zdroj: vlastní zpracování podle (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020)

Níže uvedená tabulka 2 zahrnuje podporované regiony v minulém programovacím období 2007-2013³. Vymezení se týkalo čtyř oblastí, které se již nedělily na podskupiny, a zahrnovaly výčet kritérií, jež byly vztaženy k dané oblasti.

Tabulka 2: Vymezení státem podporovaných regionů pro období 2007-2013

strukturálně postižené regiony	negativní projevy strukturálních změn
	útlum odvětví výrobních podniků
	růst nezaměstnanosti
	ukazatele: trh práce, rozvoj podnikání
hospodářsky slabé regiony	podstatně nižší úroveň rozvoje než je průměr v ČR
	ukazatele: trh práce, hospodářská úroveň, struktura a úroveň příjmů obcí a obyvatel
venkovské regiony	nízká hustota zalidnění
	pokles počtu obyvatel
	vyšší podíl zaměstnanosti v zemědělství
	ukazatele: vývoj počtu obyvatel, jeho struktura v zaměstnanosti, podíl obyvatelstva ve venkovských obcích
ostatní regiony	pohraniční regiony
	bývalé vojenské prostory
	regiony postižené živelnými pohromami
	regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím
	vyšší průměrná míra nezaměstnanosti než je průměr v ČR

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Na první pohled je patrné, že vymezení státem podporovaných regionů prošly úpravou, kde se regiony již nedělí na čtyři typy regionů, ale v novém programovacím období jsou zahrnuty pouze dvě vymezení regionů, kde druhé se dělí na další dvě podskupiny regionů. Z minulého programovacího období se první tři typy sjednotily do jednoho podporovaného

³ Jednotlivá programovací období jsou více rozebrány v kapitole 3.4.6.

regionu a poslední čtvrtý se dělí na dvě skupiny s vlastními kritérii pro zařazení. Současně s novým rozdělením regionů prošly úpravou i kritéria, která určují zařazení do jednotlivých skupin regionů.

Pokud má obec alespoň 3000 obyvatel, lze ji na základě návrhu předsedy Poslanecké sněmovny ustanovit městem. Zákon také uvádí statutární města, kterých je v České republice celkem 25 a mohou se členit na městské obvody nebo městské části. Městysem se obec stane na stejném principu jako města, tedy na návrh Předsedy Poslanecké sněmovny. Pokud byla obec městem či městysem před 17. květnem 1954, po žádosti předsedovi Poslanecké sněmovny stanoví předseda den, kdy se obec stává městem nebo městysem (Ministerstvo vnitra, 2015).

3. 3. 2 Regiony podle velikosti

Podle velikosti lze uvést 3 základní regiony. Jde o makroregion, který se může dále dělit na další typy regionů. Mezi ně se řadí mezoregion a mikroregion (Holub, 2007).

Mezoregiony jsou rozsáhlé územní jednotky, kde celistvost je spojována s prostorovými vztahy obyvatelstva. Do meziregionálních procesů se významně řadí migrace obyvatelstva a ne každodenní cesta za prací. Zaujímají svými vztahy cca 40 % až 60 % plochy České republiky. Jednotlivá centra jsou spíše podřízena silnějším centřům, např. regionálním metropolím a hlavnímu městu.

Naopak mikroregion se označuje jako územní celek s uzavřenými nejintenzivnějšími regionálními procesy. Řadí se sem zejména každodenní dojíždka za prací a za základními druhy služeb. Tyto celky mají relativně nejvyšší integritu v rámci regionální struktury České republiky. Mikroregiony spojují více než 90 % až 95 % území republiky a jejím strukturám se přibližují zejména územní obvody obcí s rozšířenou působností (Wokoun, 2008).

3. 3. 3 Regiony podle velikosti obyvatelstva

Mezinárodní uznávaná definice se zaměřuje na území s hustotou zalidnění, která je menší než 150 obyvatel/km², tj. venkovská obec. Venkovská oblast jako teritorium se tedy dělí do tří následujících kategorií.

- Převážně venkovský region – více než polovina obyvatelstva daného regionu žije ve venkovských obcích
- Významně venkovský region – 15-50 % obyvatelstva regionu žije ve venkovských obcích
- Výrazně městský region – ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel

V případě zaměření na Evropskou unii lze konstatovat, že více než polovina obyvatel žije více ve venkovských oblastech, které se rozkládají na 91 % území Evropské unie. Z hlediska hustoty osídlení a věkové struktury obyvatelstva, tak „v převážně venkovských oblastech žije v průměru 38 obyv./km², naopak v převážně městském regionu žije průměrně 632 obyv./km²“. V převážně venkovských regionech žije více obyvatel nad 65 let, jinak je věková struktura přibližně vyrovnaná. U migrace nejsou hodnoty vyrovnané, zatímco v převážně venkovských oblastech dosahuje hodnota nižšího podílu (2,7 %), tak v převážně městských oblastech je hodnota na hranici 4,8 %.

Dalším faktorem je zaměstnanost na venkově a s tím spojeny příjmy. Příjmy jsou na venkově o čtvrtinu nižší oproti příjmům obyvatel z města (König, 2009).

3. 3. 4 Model klasifikace regionů

V Evropské unii se pro dosažení srovnatelné úrovně statistických dat užívá jednotný systém Klasifikace územních statistických jednotek (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). Klasifikace byla zavedena v 70. letech minulého století a 30let byla spravována prostřednictvím bilaterálních dohod s jednotlivými členskými státy. V roce 2000 byla zahájena legislativní tvorba a výsledkem bylo „nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. Května 2003, o vytvoření společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS)“ (Český statistický úřad, 2013).

V České republice bylo vymezení pro klasifikaci zavedeno 26. října 1998 po dohodě s Eurostatem. Klasifikace CZ-NUTS vstoupila v platnost 1. ledna 2000. V květnu roku 2004 byla provedena aktualizace, která uvedla kódy územních jednotek v souladu s kódy evropské klasifikace. Klasifikace CZ-NUTS má určení zejména pro statistické účely a čerpání prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie (Český statistický úřad, 2013).

Pro zařazení území do příslušných jednotek jsou stanoveny minimální a maximální hodnoty pro tři základní úrovně NUTS. Jednotlivé hodnoty, které se vztahují k počtu obyvatel, uvádí následující tabulka 3:

Tabulka 3: Hodnoty pro stanovení úrovní NUTS

Úroveň	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 miliony	7 milionů
NUTS 2	800 000	3 miliony
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: (Wokoun, 2008)

Vedle jednotek NUTS existuje také členění na LAU 1 a LAU 2, které nemají legislativní oporu. Praha se do jednotek LAU nečlení. Oba klasifikační systémy jsou propojeny vzájemnými vazbami (Český statistický úřad, 2012). Každá jednotka NUTS a LAU má své vymezení, kdy může být použita. V příkladu České republiky je rozdělení jednotek uděleno následovně:

Tabulka 4: Rozdělení jednotek NUTS a LAU v České republice

NUTS 0	NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3	LAU 1	LAU 2
Stát	Území	Region soudržnosti	Kraj	Okres	Obec
Česká republika	Území celé České republiky	Sdružené kraje	Kraje	Okresy	Obce

Vlastní zpracování podle: (Český statistický úřad, 2013)

Oblasti a území se rozčleňují podle určitých hledisek do regionů. Ty se používají z důvodu členění pro výkon státní správy či samosprávy. Jejich administrativní členění zpravidla vychází již z historicky vzniklých celků a jejich původ souvisí s utváření krajiny či se změnou politického systému (Fialová, 1996).

3. 4 Dokumenty RR a RV

V systému programových dokumentů na sebe jednotlivé dokumenty navazují a je důležité rozlišovat je na úrovni nadnárodní a na úrovni národní. Do dokumentů na národní úrovni lze zařadit Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020, Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a Program obnovy venkova. Dokumenty s vazbou na Evropskou unii zahrnují Národní strategický referenční rámec, Dohodu o partnerství, Strategii 2020 a Program rozvoje venkova (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015).

3. 4. 1 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Předmět úpravy zákona stanovuje §1 ve znění: *„Tento zákon stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti“* (Ministerstvo vnitra, 2015).

Podpora je zaměřena na několik oblastí, mezi které se řadí např. rozvoj podnikání, které má zlepšit hospodářské struktury vytvořením nových pracovních míst případně stabilizovat hrožená pracovní místa. Rozvoj lidských zdrojů se zaměřuje na oblast trhu práce, což má vliv na zvyšování kvalifikace, a výzkum a technologický vývoj má za cíl přispět k celkovému rozvoji regionu se zaměřením na podporu zavádění nových technologií a inovací.

Dalšími oblastmi jsou: rozvoj cestovního ruchu, zlepšování infrastruktury a dopravní obslužnosti v regionu, rozvoj tělovýchovných a sportovních aktivit včetně památkové péče, rozvoj občanské vybavenosti, sociálních služeb, zajištění poskytování zdravotnických služeb, ochrana životního prostředí, pozemkové úpravy a vznik právnických osob (Ministerstvo vnitra, 2015).

3. 4. 2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

„Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Strategie je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj“. Strategie byla

schválena dne 15. 5. 2013 na základě usnesení vlády ČR. Jedná se o střednědobý dokument, který propojuje odvětvová hlediska s územními aspekty. Celá Strategie je členěna na analytickou, návrhovou a implementační část (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020).

Analytická část je zaměřena na hodnocení situace České republiky v oblasti regionálního rozvoje. „Je výchozím podkladem pro formulování zásad regionální politiky, stanovení priorit, opatření a nástrojů na období 2014-2020“. Vychází ze získaných údajů předchozího a současného programového období, průběžného monitoringu socioekonomických ukazatelů a případně podle účelnosti z ostatních koncepčních dokumentů (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020).

Návrhová část určuje cíle regionální politiky ČR na období 2014-2020, kde globální cíl vymezuje zajištění dynamického a vyváženého rozvoje území ČR se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí. Dále by globální cíl měl „přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek)“. Uvedený globální cíl se dále vymezuje ve čtyřech základních cílech, které jsou v následující tabulce uvedeny spolu ve srovnání s cíly pro období 2007-2013:

Tabulka 5: Porovnání základních cílů globálního cíle v obdobích 2014-2020 a 2007-2013

Období 2014-2020		Období 2007-2013	
Základní cíl	Zaměření	Základní cíl	Zaměření
Růstový	Zvýšení konkurenceschopnosti	Rozvojově zaměřený	Dosažení úrovně ČR s vyspělými zeměmi EU
Vyrovňovací	Zmírnění negativních regionálních rozdílů	Disparitně zaměřený	Snížení nežádoucích regionálních rozdílů
Preventivní	Posílení environmentální udržitelnosti	Instrumentální	Efektivně fungující veřejná správa
Institucionální	Optimalizace institucionálního rámce	----	

Zdroj: (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020) a (Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013)

Na první pohled je jasné, že se oproti období 2007-2013 přidal čtvrtý základní cíl. Ostatní cíle se sice přejmenovaly, ale ve své podstatě jsou podobné původním v minulém období. Preventivní cíl je podle svého zaměření novým cílem, který tedy doplňuje tři z původního programovacího období 2007-2013.

Implementační část má za úkol nastavení systému realizace regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni. Finanční zdroje se odvíjí od konkrétních rozpočtových podmínek jejich poskytovatele, ovšem implementační část neobsahuje konkrétní finanční

plány přímého rozdělení finančních prostředků na cíle, priority a opatření (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020).

3. 4. 3 Program obnovy venkova

Program byl vládou schválen v roce 1994, jehož cílem je podpora rozvoje malých obcí a je zastřešován Ministerstvem pro místní rozvoj (Tittelbachová, 2011). V rámci programu se každoročně vyhlašuje soutěž Vesnice roku. Soutěž byla poprvé vyhlášena Spolkem pro obnovu venkova ČR v roce 1995 s názvem „Soutěž o nejzdařilejší program obnovy vesnice“. Mezi vyhlašovatele soutěže se řadí od roku 1996 Ministerstvo pro místní rozvoj a Svaz měst a obcí ČR a od roku 2007 se připojilo Ministerstvo zemědělství (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011).

„Cílem soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova“ (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011). V roce 2014 se konal již jubilejní dvacátý ročník soutěže a o titul Vesnice roku soutěžilo celkem 306 obcí, z nichž 13 postoupilo do celostátního kola. Vítězem se stala obec Kateřinice na Vsetínsku a její vyhlášení proběhlo 20. září v Luhačovicích (Česká televize, 2014). V roce 2015 se do soutěže přihlásilo celkem 210 obcí z celé České republiky (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011). Vítězství v soutěži si odnesla obec Krásná z Karlovarského kraje a vyhlášení proběhlo 19. září 2015 opět v Luhačovicích (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011).

3. 4. 4 Národní strategický referenční rámec

Dokument byl přijat 27. července 2007 Evropskou komisí a představuje pro období 2007-2013 základní programový a strategický dokument, který obsahuje priority a opatření k využití prostředků ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti a navazuje a Národní rozvojový plán (Vláda České republiky, 2008). *„Udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007-2013, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány“* (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2009).

Každý členský stát vypracovává dokument, který lze označit jako propojení mezi evropskými prioritami a tematickými a regionálními prioritami členského státu. „*Národní strategický referenční rámec obsahuje analýzu politické, hospodářské a sociální situace v daném členském státu s ohledem na vývoj celkového evropského hospodářství, definuje slabé a silné stránky a nastiňuje ambice do budoucna. Jádrem tohoto dokumentu je stanovení rámcové rozvojové strategie na prvotní stát, jejich priorit a opatření a orientační představy o využití a alokaci finančních prostředků z fondů EU*“ (Peková, Pilný, & Jetmar, 2012).

Marek Jetmar ve svém článku (Jetmar, 2007) uvádí globální cíl a čtyři strategické cíle Národního strategického referenčního rámce pro období 2007-2013. Globálním cílem je přeměnění socioekonomického prostředí ČR tak, aby byly v souladu s principy udržitelného rozvoje přitažlivým místem pro realizování investic, práce a života obyvatel. Díky snaze o růst zaměstnanosti se ČR snaží o vyvážený, harmonický rozvoj regionů a vedoucí ke zvyšování úrovně kvality života obyvatel. Strategické cíle včetně jednotlivých jejich cílů jsou následující:

- I. Strategický cíl: Konkurenceschopná česká ekonomika – zaměření na podnikatelský sektor, zvýšení produktivity a udržitelný ekonomický růst
- II. Strategický cíl: Otevřená, flexibilní a soudržná společnost – vytvoření moderní občanské společnosti schopnou reagovat na impulsy vnějších příležitostí, zajistit silnou schopnost ekonomiky vytvořit nová pracovní místa
- III. Strategický cíl: Atraktivní prostředí – zaměření na zlepšení kvality životního prostředí a dostupnosti dopravních sítí
- IV. Strategický cíl: Vyvážený rozvoj území – zmírnění disparit mezi regiony i uvnitř regionů, posílení ekonomického růstu a růstu zaměstnanosti (Jetmar, 2007).

3. 4. 5 Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Evropská komise schválila Dohodu o partnerství pro programovací období 2014-2020 dne 26. srpna 2014. Dohoda o partnerství je strategický dokument, ve kterém jsou založeny důsledné analýzy současné sociální a ekonomické situace, ekonomických trendů a potřeb

České republiky. Na těchto základech jsou stanoveny priority pro financování v období 2014-2020 při současném sledování plnění společných cílů Evropské unie.

Dohodu o partnerství vypracovává každý členský stát Evropské unie, ve které stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů. Účelem je naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit. Do vypracování Dohody o partnerství byli zapojeni regionální partneři v souladu s kodexem chování pro partnerskou spolupráci.

Dokument se člení do pěti základních celků, z nichž nejobsáhlejší je první část. Jedná se o zajištění provázanosti se strategií Evropa 2020, ve které se mimo jiné řeší makroekonomická situace České republiky, východiska pro analýzu disparit, rozvojových potřeb a růstového potenciálu. Dále indikativní alokace podpory Unie podle tematických cílů na národní úrovni pro každý fond a rovněž celkový indikativní objem podpory a nechybí ani seznam programů. Druhá část se zaměřuje na opatření k zajištění účinné implementace, kam lze zařadit institucionální rámec pro zajištění koordinace mezi fondy, hodnocení naplňování předběžných podmínek či souhrn akcí plánovaných v rámci programů včetně indikativního harmonogramu k dosažení snížení administrativní zátěže příjemců. Ve třetí části se uvádí popis integrovaného přístupu k územnímu rozvoji, podporovanému fondy nebo shrnutí integrovaných přístupů k územnímu rozvoji. Čtvrtá část obsahuje opatření k zajištění efektivní implementace dohody a programů a v poslední páté části jsou uvedeny přílohy (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014).

3. 4. 6 Programy pro programovací období 2014-2020

Pro období 2014-2020 jsou připravovány nové programy, které budou spolufinancovány z Evropských strukturálních a investičních fondů. Mezi ně se řadí Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond.

Tabulka 6: Operační programy pro období 2014-2020

Zařazení	Operační program (OP)	Cíl operačního programu
Národní operační programy	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	Dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích
	OP Výzkum, vývoj a vzdělání	Investice do rozvoje lidského potenciálu
	OP Zaměstnanost	Zlepšení lidského kapitálu obyvatel ČR a veřejné správy ČR
	OP Doprava	Zajištění kvalitní dopravní infrastruktury v ČR
	OP Životní prostředí	Ochrana a zajištění kvalitního a zdravého prostředí pro život obyvatel České republiky
	Integrovaný regionální OP	Umožnění vyváženého rozvoje území, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech
	OP Praha – pól růstu ČR	Plnění tematických cílů a zajištění efektivní realizace investic v Praze
	OP Technická pomoc	Umožnění a usnadnění čerpání a zajištění efektivního využití finančních prostředků
	OP Rybníctví 2014-2020	Rozvoj udržitelného chovu ryb v ČR a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh
	Program rozvoje venkova	Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství
Programy přeshraniční spolupráce	Interreg V-A Česká republika - Polsko	--- příprava ---
	Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika	--- příprava ---
	Interreg V-A Rakousko - Česká republika	--- příprava ---
	Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko CÍL EÚS 2014-2020	Podpora regionálních a místních projektů připravovaných ve spolupráci českých a bavorských partnerů s pozitivním dopadem na společné území
	Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika 2014-2020	Podpora regionálních a místních projektů připravovaných ve spolupráci českých a bavorských partnerů s pozitivním dopadem na společné území
Programy nadnárodní a mezinárodní spolupráce	Interreg CENTRAL EUROPE	Zaměření na výzvy, potřeby a potenciál na nadnárodní úrovni. Cílem je řešení společných problémů nadnárodního významu.
	DANUBE	Program může podpořit institucionální spolupráci zúčastněných subjektů a institucí v rámci strategie pro Podunají
	INTERREG EUROPE	Podpora vzájemného učení mezi veřejnými orgány s cílem zlepšit fungování politik a programů regionálního rozvoje
	ESPON 2020	Poskytnutí informace, analýzy, scénáře, mapy, anabáze, indikátory aj., které přispívají k vyváženému rozvoji regionů či větších územních celků
	INTERACT III	Posílení efektivnosti a zkvalitnění aktivit územní spolupráce v členských státech EU, Norsku a Švýcarsku

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015)

Výše uvedená tabulka 6 a níže tabulka 7 ukazují, že operační programy prošly změnou, která se promítá v počtu operačních programů a zejména v jednotlivém zařazení. Období 2007-2013 zahrnovalo Regionální operační programy v cíli Konvergence vztahující se k jednotlivým regionům NUTS II, které v novém období již nejsou zařazeny. Dva samostatně zařazené operační programy určené pro region Praha v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost jsou v novém programovacím období přidány do Národních operačních programů a sem se dále zařazují všechny programy cíle Konvergence Tematické operační programy. Další změnou prošel cíl Evropská územní spolupráce, kde operační programy se přejmenovaly a zahrnují se do nového pojmenování Programy příhraniční spolupráce. Poslední dva programy v Síťovém operačním programu se spolu s dalšími nově vytvořenými zahrnují do Programů nadnárodní a mezinárodní spolupráce. Je patrné, že část programů zůstala stejně pojmenovaná a byla akorát zařazena

do jiných skupin, které se již nerozdělují podle jednotlivých cílů. Druhá část byla vytvořena a zařazena nově a jsou různě umístěny v zařazení operačních programů.

Tabulka 7: Operační programy pro období 2007-2013

Zařazení	Operační program (OP)	Cíl operačního programu
Regionální operační programy Cíl Konvergence	ROP NUTS II Severozápad	Zlepšení dopravní dostupnosti, podpora sociální a zdravotnické infrastruktury, příprava podnikatelských ploch, zlepšování podmínek k životu Karlovarský a Ústecký kraj
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	Zlepšení dopravní dostupnosti, podpora sociální a zdravotnické infrastruktury, příprava podnikatelských ploch, zlepšování podmínek k životu Moravskoslezský kraj
	ROP NUTS II Jihovýchod	dtto Jihomoravský kraj, kraj Vysočina
	ROP NUTS II Severovýchod	dtto Liberecký, Královéhradecký a Pradubický kraj
	ROP NUTS II Střední Morava	dtto Olomoucký a Zlínský kraj
	ROP NUTS II Jihozápad	dtto Jihočeský a Plzeňský kraj
	ROP NUTS II Střední Čechy	dtto Středočeský kraj
Tematické operační programy Cíl Konvergence	OP Doprava	Zvážnění infrastruktury a vzájemné propojení dopravy v rámci tzv. transevropských dopravních sítí
	OP Životní prostředí	Zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva
	OP Podnikání a inovace	Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a přenos výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	Posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	Snížování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Zkvalitnění a modernizace systémů počátečního, terciálního a dalšího vzdělávání
	Integrovaný operační program	Řešení společných regionálních problémů v oblasti infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územního rozvoje
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	OP Praha Konkurenceschopnost	Podpora investičních projektů zaměřených především na podporu veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze
	OP Praha Adaptabilita	Podpora neinvestičních projektů zaměřených na vzdělávání, sociální integraci, podporu zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji v Praze
Cíl Evropská územní spolupráce	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	Podpora přeshraniční hospodářské, kulturní a komunální spolupráce, rozvoj cestovního ruchu, podporu vzdělání a sociální integrace, zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu a ochranu životního prostředí
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	Zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání, kulturních a společenských aktivit
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	Zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání, kulturních a společenských aktivit
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	Zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání, kulturních a společenských aktivit
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	Zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání, kulturních a společenských aktivit
	OP Mezinárodní spolupráce	Spolupráce mezi veřejnými orgány a institucemi s charakterem veřejných orgánů na regionální a místní úrovni
	OP Nadnárodní spolupráce	Zajištění dostupnosti znalostí a nástrojů pro vytváření partnerství
Sítový operační program	EPSON 2013	Poskytování informací, analýz, scénářů, map, databází, indikátorů atp., které přispívají k vyváženému rozvoji regionů či větších územních celků
	INTERACT II	Posílení efektivnosti a zkvalitnění aktivit územní spolupráce v členských státech EU a dalších zemí zapojených do programu

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013)

3.5 Exogenní a endogenní rozvoj regionů a venkova

Přesun důrazu od exogenní sektorové rozvojové pomoci, která je zaměřena zejména na podporu zemědělství, ke komplexnějšímu rozvoji, založený na vnitřních, endogenních zdrojích a vyjednávání a veden lokálními aktéry, je možné sledovat od 80. let 20. století. Endogenní venkovský rozvoj v evropském a americkém pojetí klade důraz na schopnost lokálních aktérů podstatným způsobem ovlivnit podmínky života ve své rodné lokalitě. „*Oba přístupy přitom zdůrazňují význam komunikačních kanálů a existence sociálních sítí mezi lokálními aktéry a zapojení obyvatel do plánování a vyjednávání rozvojových aktivit a kladou velký důraz na procesy, jejichž pomocí je rozvoje dosahováno*“ (Bernard, 2010). Z pohledu evropského kontextu je kladen důraz na činnost aktérů z lokální veřejné správy a současně jejich spolupráce s vyššími úrovněmi správy, jelikož endogenní rozvoj lze analyzovat jakou součást rozvojových programů Evropské unie (Bernard, 2010).

Exogenní rozvoj

V období po 2. světové válce v Evropě byl model venkova exogenní, kde venkovské oblasti byly považovány za závislé (technicky, kulturně a ekonomicky) do městských center, zatímco hlavní funkcí venkovských oblastí bylo poskytnout potraviny pro stále se rozšiřující městské populace (Gkartzios & Scott, 2014).

V souvislosti s exogenním modelem⁴ rozvoje venkova jsou klíčovým principem úspory z rozsahu a koncentrace. Za dynamickou sílu se považují městské póly růstu, kde hlavní síly vývoje pocházejí z venkovských oblastí. Funkcí venkovských oblastí je jídlo a jiné primární produkce pro rozšiřující se městské hospodářství. Hlavním problémem venkovské

---

⁴ Do teorií exogenního rozvoje se zařazuje dělení na teorii rovnovážného rozvoje a polarizační teorii. Teorie rovnovážného rozvoje je charakteristická regionálním růstem a rozvojovými procesy končícími ve stavu ekonomické rovnováhy. Bylo zde nutné stanovit řadu omezujících předpokladů často vzdalujících se od reality. Tyto teorie lze někdy nazvat i jako teorie klasického přístupu. Druhou skupinou jsou polarizační teorie, k jejichž vytvoření dochází koncem 50. let. Základem konceptu je stav, že ekonomický rozvoj a růst probíhají různě v odvětvích a v regionech. Joseph A. Schumpeter je jeden z tvůrců odvětvové polarizace a označuje je jako inovace spouštějící celou vlnu rozvoje ekonomiky. Na jeho teorii navazuje Francois Perroux, který nazval inovační jednotky jako hnacími jednotkami, které odpovídají odvětvovým růstovým pólům a mohou být tvořeny jednou firmou či skupinou firem (Skokan, 2004).

oblasti je nízká produktivita a okrajovost a rozvoj venkova se zaměřuje na zemědělské industrializace a specializace a také na podporu práce a kapitálové mobility (Gkartzios & Scott, 2014).

Lowe rozpoznal dvě fáze exogenních modelů v evropské venkovské politice. První fáze se týká konsolidace hospodářských struktur (jako jsou pozemky reformy), záměrů na zlepšení půdy (jako je odvodňování a zavlažování) a rozvoj farmy orientované infrastruktury. Druhá fáze naznačuje zaměření na přilákání nových typů pracovních míst ve venkovských oblastech, prostřednictvím podpory firmám přemístit ve venkovském prostředí a investice do dopravních a komunikačních spojení mezi městskými a venkovskými oblastmi. Woods tvrdí, že exogenní rozvoj venkova měl jeho úspěchy, jako je zvýšení míry zaměstnanosti ve venkovských oblastech, zlepšení v technologii, komunikace a infrastruktury. Nicméně, on kritizuje tento model s odůvodněním, že první, exogenní vývoj je závislý na zahraničních investicích (a následně zisky rozvoje jsou často vyváženy, a nikoli rozptýlené lokálně), a jednak, že non-participativní charakter modelu může vytvořit demokratický deficit (Gkartzios & Scott, 2014).

José Ramon Lasuén vypracoval nejobsáhlejší a nejpropracovanější koncept růstových pólů, kde pracoval se vztahy mezi ekonomickým růstem a urbanizací. Urbanizací rozumí vytvoření a rozvoj městských regionů, kde rozhodující úlohu tvoří inovace⁵. Urbanizaci má za proces, ve kterém ekonomický rozvoj je určován využitím inovací, které indukují další inovace v regionálně sousedících a přidružených odvětvích. Na základě svých teorií došel k názoru, že regionální struktura geografických seskupení určuje regionální model procesů postupného šíření a přijetí inovací. Za základní a určující faktor rozvoje ekonomiky je možné považovat městské systémy (Skokan, 2004).

---

⁵ Inovaci lze definovat jako věc, ideu, metodu nebo jednání, které je chápáno jako novota a zároveň stav, kdy mění dosavadní sociální situaci (Mareš, 1996).

Endogenní rozvoj

Endogenní rozvoj ve svém obecném konceptu lze považovat za přístup, ve kterém lokality mohou získat větší kontrolu nad svým rozvojem, pokud se budou zaměřovat na lokální zdroje a založené struktur, které jsou schopny udržet lokální rozvoj (Ray, 2000).

Vzory endogenního rozvoje jsou založeny hlavně, i když ne výlučně, na místně dostupných zdrojů, jako jsou možnosti místní ekologie, pracovní síly, znalosti a místních vzory pro propojení produkce ke spotřebě, apod. Endogenní rozvoj může oživit a dynamizovat tyto místní zdroje, které by jinak mohly klesat nebo by se staly zbytečnými. Kromě toho, endogenní praktiky rozvoje mají tendenci, že poměrně velká část celkové hodnoty je vytvořena, když tento typ rozvoje je znovu přidělen v lokalitě samotné (Ploeg, 1994).

Polovina 70. let je významná z důvodu nacházení silných tendencí zaměřující se na podporu endogenního rozvoje, který požaduje vypracování cílů, strategií a opatření. Ty by měly vzít v potaz existující struktury a potenciál regionů. V 80. letech se začíná objevovat řada přístupů⁶ a konceptů s podporou větší nezávislosti a sebeurčení regionů.

V souvislosti s endogenním modelem rozvoje venkova jsou klíčovým principem specifické zdroje oblastí (přírodní, lidské a kulturní), které jsou klíčem k jejímu udržitelnému rozvoji. Za dynamickou sílu se považuje místní iniciativa a podnikání a funkcí venkovských oblastí jsou různé služby ekonomiky. Hlavním problémem venkovské oblasti je omezená kapacita oblastí a sociálních skupin k účasti v hospodářské a rozvojové aktivity. Rozvoj venkova se

---

⁶ Přístup spoléhá na vnitřní regionální integraci a na využívání vnitřního potenciálu. Základní přístupy se orientují na konkrétní lokality v regionech. Politické přístupy se zaměřují na posílení regionů pomocí decentralizace vládní moci a také přenesení rozhodovacích pravomocí na region. Tento přístup by měl vést k větší participaci a angažovanosti na regionální úrovni a je zde možná lepší koordinace. Ekonomický přístup je zaměřen na prosazení aktivizace, využití a podporu regionálního potenciálu včetně vytvoření vztahů vnitřní regionální produkce a obchodu. Sociálně-kulturní přístupy posilují a rozvíjejí autonomní regionální identity a růst vnitřní regionální komunikace. Za silnou stránku je v tomto přístupu považováno vědomí. Čtvrtým přístupem je ekologický přístup orientující se na optimální koordinaci praktických opatření v oblasti místních přírodních podmínek. Jsou podporovány ekologicky šetrné výrobní metody a v rámci dlouhodobého hlediska využití přírodního potenciálu (Skokan, 2004).

Regionální rozvoj v jednotlivých přístupech spoléhá na vnitřní regionální integraci. Integrace politiky státu a Evropské unie se projevuje zejména na lokální a regionální úrovni a srovnávají se konkrétní potřeby ekonomiky. „*Proto regionální a místní instituce sehrávají velmi specifickou a významnou úlohu při vytváření atmosféry nebo prostředí, které podporuje rozvojové aktivity*“ (Skokan, 2004).

zaměřuje na budování kapacit (dovednosti, instituce a infrastruktury) a překonání sociálního vyloučení (Gkartzios & Scott, 2014).

V posledních letech byly propagovány endogenní přístupy, kde se formuluje empirický a relační koncept vnitřního rozvoje z hlediska lokálního ovládnutí. To pak se snaží najít současně dichotomii mezi exogenní a endogenní rozvoj v analýze měnící se kontext pro rozvoj venkova z hlediska restrukturalizace, a pokud jde diskutovat o vývoji konceptu venkovských průmyslových oblastí ve vztahu k endogennímu rozvoji (Lowe, Murdoch, & Ward, 1995).

Tabulka 8: Základní srovnání exogenního a endogenního rozvoje

Kritérium	Exogenní přístup	Endogenní přístup
Obecný koncept	Venkovské oblasti závislé do městských center	Větší kontrola lokalit nad svým rozvojem
Funkce	Poskytnutí potravin venkova pro rozšiřující se městské populace	Zaměření lokálních zdrojů a založených struktur na udržení lokálního rozvoje
Klíčový princip	Úspory z rozsahu a koncentrace	Specifické zdroje oblastí
Zaměření	Zemědělská industrializace a specializace	Budování kapacit a překonání soc. vyloučení
Dynamická síla	Městské póly růstu	Místní iniciativa a podnikání
Hlavní problém venkova	Nízká produktivita a okrajovost	Omezená kapacita oblastí a sociálních skupin

Zdroj: vlastní zpracování

Integrovaný endogenní rozvoj

Koncepce integrovaného endogenního regionálního rozvoje začala být diskutována již v roce 1970, kdy regionální politici začali přemýšlet o nových strategiích pro rozvojové země. Tento přístup nyní bere v úvahu Evropská unie i při diskusi o rozvoji evropských venkovských oblastí. Jehle identifikuje klíčové body výše uvedeného konceptu následujícím způsobem:

- zobrazení oblasti jako celku, a ne pouze z pohledu jednoho sektoru
- účast místní sociální skupiny (populace) v rozhodovacím procesu, a
- rozvoj regionálního vnitřního potenciálu.

---

⁷ Lokalitou lze vymezit konkrétní území a prostor, ovšem do strategií rozvoje se zahrnují i historické, kulturní a institucionální charakteristiky konkrétní lokality. Lze ji dále označit jako síť sociálních vztahů a je místem, kde se vrství specifické, nepřenosné a lokální rysy. Zde jsou lidé a podnikání v určité souvztažnosti a do této regulované společnosti zasahují i veřejné a lokální instituce (Majerová, Kostecký, & Sýkora, 2011).

Koncepce IERD představuje tedy jeden aspekt širěji definovaného konceptu trvale udržitelného rozvoje, který je definován jako oficiální rozvojová strategie v 21. století na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiru v roce 1992 (Bartoš, Kušová, & Těšitel, 1998).

Začlenění integrovaného endogenního rozvoje do regionální politiky Evropské unie proběhlo na základě Corkské deklarace z roku 1996. Mezi ústřední body přístupu se zařazuje „*zvažování prostoru a území, nezbytnost participace regionálních zájmových skupin a rozvoj regionálních rozvojových potenciálů*“ (Klufová, 2015). Endogenní procesy jsou střetáváním iniciativ a procedur, které přichází od aktérů nejen shora (vyšší územní seskupení), ale také zdola (jednotlivci). Za klíčové elementy snah o místní rozvoj lze poté považovat místní aktéry. Endogenní rozvoj je tvořen z vnitřních potenciálů pomocí místních aktérů při využívání zdrojů, které mohou být hmotné, nehmotné, ekonomické či neekonomické. Je ale nutné zmínit, že bez exogenní podpory se lokální rozvoj ve venkovských oblastech neobejde (Majerová, Kostecký, & Sýkora, 2011).

4 Aktéři a aktivity v rozvoji lokality

4.1 Faktory regionálního rozvoje

Identifikování klíčových determinantů, které mají stimulovat dopady na regionální rozvoj, detailně uvádí a rozpracovává Strategie regionálního rozvoje pro období 2007-2013. Faktory jsou označovány jako variabilní, které souvisí s poznáním socioekonomických procesů a zároveň podléhají změnám v důsledku vývoje struktur a jejich vzájemného působení. Mezi hlavní faktory patří příroda, kultura a lidé. V souvislosti s tématem se práce nebude zabývat přírodou a kulturou, ale zaměří se na faktor lidé (Strategie regionálního rozvoje 2007-2013).

Velký sociologický slovník uvádí různá pojetí pojmu „lid“, kde v kulturní a sociální antropologii se využívá pojmu populace označující velké kolektivity. Nejbližší tomuto vymezení je demograficko statistické pojetí, kde je možné použít synonymum „obyvatelstvo“. Evropská etnografie považuje lid za vrstvy venkovského a městského obyvatelstva, které si uchovaly rysy národního svérázu (odívání, bydlení, strava) díky relativní nezávislosti na institucích oficiální kultury (Maříková, 1996).

V oblasti politického vymezení je lid označován jako souhrn všech občanů daného státu rozhodujících politickými právy. Ve spojení s právním vymezením se jedná o specifickou skupinu lidu, která tvoří oporu politického systému, na kterou se skutečně nebo v rámci státní ideologie orientuje. Karl Marx diskutuje nad abstraktním chápáním lidu jako politického základu státu a zároveň zdůrazňoval východisko ze skutečného lidu, který nemá charakter celistvosti, ale rozrůzněnost kategorií, kde političtí představitelé zastupují zájmy jednotlivých tříd, vrstev a skupin (Maříková, 1996).

4.2 Pojem aktér, aktivita

Pojem aktér se v nejširším slova smyslu charakterizuje jako formalizovaná instituce nebo jednatel, který vstupuje do dění na venkově svými aktivitami. Rozmanitost aktivit a počet ovlivňujících či rozvíjejících institucí je projevem pestrosti venkovského prostoru (Binek, Svobodová, Holeček, Galvasová, & Chabičovská, 2009). Velký sociologický

slovník označuje aktéra za nositele, iniciátora a realizátora sociálních činností. Ze širšího hlediska lze na aktéra pohlížet jako na skupinu, která může být nositelem aktivit. Často se aktér ztotožňuje s pojmem individuum. Ralf G. Dahrendorf ve svém konceptu navrhl sociologický komplement homo sociologicus⁸ a uvedl, že tento člověk je redukován na nositele rolí (Petrusek, 1996).

Pojem „aktér“ se objevuje v řadách kontextů a mezi nejvýznamnější patří od Talcotta Parsonsa teorie sociálního systému. Parsons zde pokládá aktéra za jednotku sociálního systému zahrnutou v síti sociálních vztahů a podílející se na systému řízeném normami a pravidly. Parsons dále zdůrazňuje, že aktér se musí odlišit od osobnosti a zkoumat ve dvou základních relacích. Do těchto relací se zahrnuje zkoumání aktéra jako objektu orientace jiných a zkoumání jako aktivního subjektu, který je orientován k jiným při vykonávání svých rolí. Dle Padioleaua je aktér zahrnován do každé činnosti, ve které se nachází jiní aktéři, a orientuje se k nějakému cíli a manipuluje určitými zdroji k jeho dosažení. Touraine naopak zdůrazňuje aktéra jako aktivistického s akčním přístupem k sociálním skutečnostem. Aktér je podle něj reálný, čínorodý subjekt sociálního dění (Petrusek, 1996).

Aktivita neboli činnost je specifickou formou chování, kterou jedinec dosahuje nějakého cíle. Zdeněk Strmisky uvádí, že v nejširším hledisku je aktivita funkčně zaměřený proces. V užším pojetí se jedná o aktivní vztah sociálního subjektu k vnějšímu prostředí, kde je předpoklad stanovení cíle. Sociologie od sebe odlišuje pojmy činnost, chování a jednání. Stebbins rozlišuje od sebe dva pojmy, chování a činnost. Chování označuje jako reakci organismu na biologický a mentální stav a nemá přímou vazbu na vědomí, myšlení a interpretaci. Naopak činnost je bytostně sociální aktivita, jelikož je aktem vědomé vůle. Zakládá se na sociálně naučených a osvojených způsobech myšlení, cítění a jednání umožňující zvolit akt nejpřiměřenější aktérovi. Chování poukazuje na podobnosti mezi člověkem a subhumánními živočichy a činnost zdůrazňuje rozdíly mezi nimi.

---

⁸ Latinský termín, doslovně sociologický člověk (Petrusek, 1996).

Činnost lze chápat ve dvou pohledech, kde první je zastoupen K. Marxem s pojmem praxe a druhý M. Weberem s důrazem na smysluplnost lidské činnosti nebo jednání. Weber chápe lidskou činnost v případě, že lze porozumět významům přisuzovaných činností a smyslu, který do činnosti vkládá aktér prostřednictvím motivů. Podle Webera je možné rozlišit tři typy činnosti:

- afektivní – vyplývá z individuálních emocionálních stavů, reakce na konkrétní situaci v konkrétním čase
- tradiční – založena na ustálených zvycích, obyčejích
- racionální – spjata s jasným vědomím cíle a úvahou k jejich dosažení.

Činnost dle Parsonse je procesem, který probíhá v systému aktér-situace a má motivační důležitost pro individuálního aktéra a je současně spojena s potřebami (Petrušek, 1996).

Aktér si pro své rozvojové aktivity v rámci projektů musí stanovit cíle, které lze rozdělit na tři skupiny. Obecné cíle ukazují, jaké bude konečné vyznění aktivit a jejich dopadů. Odpovídají na otázku, proč chceme určité aktivity provádět a jak řešit obecné potřeby vznikající reakcí na sociální problémy. Specifické cíle vyjadřují účel aktivit, dávají odpovědi, jaké aktivity se budou provádět a jaké konkrétní změny by měly být jejich výsledkem. Napomáhají dosažení obecných cílů tím, jaké změny se hodlají provést a přispět k řešení problémů. Třetím cílem jsou cíle operační, kde jednotlivé operace vedou k jasným výstupům, kterých se hodlá dosáhnout. Přispívají k dosažení specifických cíl, tedy dosažení určité změny⁹ (Lošťák, 2014). Cíle musí mít aktér vzdělaný a musí tedy disponovat určitým kulturním, lidským a sociálním kapitálem viz kapitola 4.4, strana 35.

---

⁹ Díky možnosti nalezení rozvojových vazeb a schopností jednotlivých institucí k přispění rozvoji venkova se otevírá prostor umožňující zvýšit efekty jednotlivých aktivit rozvoje venkova. Spolupracující aktéři mohou zlepšit situaci na lokálním trhu práce a existuje zde i možnost zvýšení šancí k uplatnění disponibilního lidského potenciálu v území. Jako klíčová otázka rozvoje venkova je považováno vytvoření základního institucionálního a partnerského rámce kde je potřebné rozlišení a stanovení relevantních aktérů, jejich vzájemných vztahů, práv a povinností. Při stanovení okruhu aktérů je nevhodnější postupovat „zdola nahoru“, jelikož se dopady a působení rozvoje venkova odvíjí od situace ve venkovské obci. „*Spolupráce aktérů z různých úrovní a sektorů je motivována zejména jejich rozdílnými předpoklady pro poskytování služeb, a tedy vhodností pro výkon jednotlivých společenských úloh.*“ Silné stránky jsou tak více využívány a

V rámci zaměření práce je nutné zmínit pojem aktér lokální kultury, kterými mohou být samotní obyvatelé obce, nejrůznější sdružení, chataři, chalupáři, místní umělci, instituce veřejné správy nebo subjekty typu neziskových organizací aj. Jejich nejvýznamnější činností jsou spontánní spolkové činnosti, které vycházejí z vnitřní potřeby, přesvědčení a společných zájmů. Mezi aktivní lokální aktéry lze zařadit různé zájmové organizace (např. svaz zahrádkářů, chovatelů, včelařů), místní tělovýchovná jednota, místní organizace politických stran, církev, jako nejvýznamnější sem také patří sdružení místních dobrovolných hasičů, zájmové kroužky, amatérské soubory sadající nejčastěji pod místní školu s cílem zachování nebo obnovení místních tradic a lokálního kulturního života (Patočka & Heřmanová, 2008).

4.3 Dělení, kategorizace aktérů

Roztřídění aktérů do jednotlivých skupin je celá řada a nejzásadnější je rozdělení podle fungování, kde je možné zjistit jejich vzájemně styčné plochy a najít možnosti jejich synergického působení. Jako základní dělení lze uvést postavení vůči správní organizaci území odrážející se v úrovních veřejné správy (Svobodová, a další, 2011). Následující tabulka 4 uvádí základní členění aktérů podle úrovně působnosti a zároveň je uvedeno i rozdělení na jednotlivé sektory.

Tabulka 9: Členění aktérů podle působnosti

Úroveň	Sektory		
	Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
Evropská	Evropská komise (rámec SZP EU)	Nadnárodní zájmová uskupení	Sítě
Národní	Ministerstva, celostátní síť pro venkov	Celostátní zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
Krajská	Kraj, vysoké školy, krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
Lokální	Obce – DSO, MAS, obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení, spolky

Zdroj: (Svobodová, a další, 2011)

Pro veřejný sektor je typické, že se přímo i nepřímě podílí na vytváření podmínek a přípravě vhodného prostředí pro samotný rozvoj venkova. Financování je uskutečněno z veřejných financí a sektor je řízen veřejnou správou, ve které se rozhoduje veřejnou

---

u slabých stránek dochází k jejich eliminaci. Důležitou roli hraje síla jednotlivých aktérů, kdy zpravidla významní aktéři mají více finančních prostředků pro podporu vlastního rozvoje a na druhé straně ostatní subjekty (malé obce, neziskové organizace) jsou vedle nich silně omezováni a spolupráce se pro ně stává klíčovou příležitostí, aby zlepšili vlastní situaci (Binek, Svobodová, Holeček, Galvasová, & Chabičovská, 2009).

volbou a podléhá veřejné kontrole. Aktéři na různých úrovních řízení a správy územních celků představují v oblasti veřejné správy širokou škálu subjektů. Subjekty vyšší a střední úrovně využívají finanční nástroje, např. dotační programy a nižší subjekty na lokální úrovni realizují aktivity v daném území a mohou tak přímo ovlivňovat rozvoj.

Podnikatelský sektor se od roku 1989 výrazně změnil. Ve venkovských oblastech bylo dominantní zemědělství a lesnictví, ale po dramatické redukci se již zemědělství neřadí mezi dominantní sektor z hlediska zaměstnanosti, avšak stále zůstává nezastupitelné v produkci potravin. Do podnikatelských subjektů se zahrnují nejen zemědělské podniky včetně samostatně hospodařících rolníků, lesní a vodohospodářské podniky, ale také průmyslové podniky, zájmová uskupení a malí podnikatelé.

Neziskový (občanský) sektor se v posledních letech odráží i v rozvoji venkova a cílovou funkcí sektoru je přímé dosažení užítku. Řadí se sem rozvojové, zájmové a sportovní organizace a také nadace. Přidávají se k nim také vysoké školy nebo výzkumné ústavy, kde aktivity dosahují celorepublikového dosahu.

Všechny uvedené sektory se v posledních letech vzájemně prolínají za účelem znásobení kladných účinků více typů subjektů pomocí vzájemné spolupráce. Ta může mít formální formu nebo volnou strukturu založenou na vzájemném porozumění, důvěře nebo slovní dohodě (Bínek, Svobodová, Holeček, Galvasová, & Chabičovská, 2009).

4.4 Kulturní, lidský a sociální kapitál

Stát je vyústěním procesu koncentrace různých druhů kapitálu koncentrace a vede ke stanovisku, že držitelem určitého druhu meta-kapitálu je stát. Meta-kapitál dává moc nad ostatními kapitály a jejich držiteli. „*Státu umožňuje vládnout nad různými poli a různými jednotlivými kapitály*“ (Bourdieu, 1998). Pierre Bourdieu jako prominentní francouzský sociolog prohlásil, že sociální vztahy jsou určeny velkými činy v síti výměny dobytí moci a vyššího sociálního statusu (Cayli, 2014).

4. 4. 1 Kulturní kapitál

Podle sociologických analýz se ve vyspělých zemích za hlavní mechanismus sociální mobility a dominance považuje kulturní kapitál, který je sumou vědění¹⁰, vzdělání¹¹, poznávacích schopností a naučených komunikačních sociálních dovedností (Havlík, 2015). Pierre Bourdieu uvádí, že kulturní kapitál je významným pojmem v sociálních službách a diverzifikaci. Ještě důležitější je, že kulturní kapitál vymyslí odpovědi na otázky, objevující se z této diverzifikace, které ovlivňují jedincův život, od školy po služby sociální péče, a to prostřednictvím souboru sociální dynamiky a vztahů, se kterými se setkávají každý den (Cayli, 2014). Velký sociologický slovník definuje kulturní kapitál jako zvláštní formu získání předpokladů jedince nebo skupiny k dosažení určitého sociálního statusu vázaného na charakter a úroveň akulturace. Klíčovým pojmem analýzy úlohy systému vzdělávání v sociální reprodukce je od 70. let 20. století (Hubáček, 1996).

Francouzský sociolog Pierre Bourdieu zavedl pojem kulturní kapitál v návaznosti na svou teorii sociální a kulturní reprodukce. Kapitál je podle něj definován jako akumulovaná práce a je jakousi sociální energií pomáhající produkovat zisky nebo reprodukovat sebe sama. „Pod pojmem kapitál chápe Bourdieu všechno, co je člověk schopen akumulovat a následně pak ve svém jednání zužitkovat.“ Kulturní kapitál je chápán jako zkušenosti, znalosti a dovednosti, který umožňuje pohybovat se v nejvyšší vrstvě kultury a současně ji chápat¹². Kulturní kapitál u dětí je získáván prostřednictvím socializace v rodině díky

---

¹⁰ Sociologie vědění je velmi diferencovaným souhrnem koncepcí analyzující sociální závislost a podmíněnost mechanismů a funkcí poznávání a vědění. Ukazují, jakou měrou je vědění a poznání sociálním produktem a jak je svázáno s ekonomickými a jinými zájmy různých společenských skupin, vrstev a tříd (Střítecký, 1996).

¹¹ Vzdělávání je proces získávání vědomostí ve formě poznatků včetně určitých schopností a dovedností a probíhá ve všech etapách života člověka (Čermák, 1996).

¹² Kulturní kapitál má především vliv na sociální výběr, protože dává podnět ke kulturním postojům a chování, zatímco stanovuje socio-ekonomickou třídu. Přitom na jedné straně kulturní kapitál umožňuje hromadění více ekonomických zdrojů v kruzích příbuzného společenské třídy. Na druhé straně kulturní postupy jsou spojeny se společenským charakterem přidružené skupiny nebo klubu, ve kterých podobné postoje nebo chování mohou být realizovány jinými členy skupiny nebo klubu. Přesto identita sociální třídy a třídy kulturní identity by neměla být používána zaměnitelně. Například student, který pracuje tvrdě, může dosáhnout vysokého akademického titulu, i když on nebo ona pochází z nižší společenské třídy. Z jiného úhlu pohledu, osoba, která má vysokou společenskou třídu, rodinné zázemí, nemusí složit zkoušku. To

opakovanému kontaktu s lidmi a věcmi a často nevědomky, což je poté označováno habitusem.

Bourdieu tvrdí, že existují tři formy kulturního kapitálu, které utváří jedincův život z různých perspektiv:

- individuální
- objektivizovaný
- institucionalizovaný

Individuální kapitál znamená především postupy. Postoje, formální znalosti, chování a preference jsou hlavními nástroji individuálního kapitálu (Cayli, 2014). Pro individuální kapitál je charakteristické, že veškeré kulturní schopnosti, dovednosti a formy vědění jsou nabývány učením a vzděláváním a jsou označovány jako individuální kultur. Člověk ho získává prostřednictvím socializace a není možné ho předat na někoho jiného např. darem, jelikož se svým držitelem trvá a umírá. Člověk je nucen si individuální kulturní kapitál osvojit a získávání vyžaduje velké časové investice (Šubrt, 2010). Například konkrétní příklad tohoto procesu: důležitost dobrých muzikálů (postoj), které mají informace o místě a typu muzikálech (formální znalosti), tendence nejen jít k nejoblíbenějšímu muzikálu, ale i na další představení amatérských (preference a postoje), a mají schopnost zhodnotit kvalitu muzikálu s dostatečnou jistotou dělat kritické zhodnocení (chování a preferencí) (Cayli, 2014).

Do objektivizovaného kulturního kapitálu se řadí materiální objekty (knihy, technické přístroje ad.) a jako takový je přenositelný. Na druhé straně ovšem podmínky přivlastnění, jako je spotřeba a využití, nejsou přenositelné. K vlastnění objektu je zapotřebí ekonomický kapitál, ale k jeho používání je nutný přímý či zprostředkovaný přístup k individuálnímu kulturnímu kapitálu (Šubrt, 2010).

---

znamená, že akumulace kulturního kapitálu nezaručuje úspěch, ale snižuje možnosti pro vyloučení (Cayli, 2014).

Institucionalizovaný kulturní kapitál se obrací k posílení hodnoty založené na zvyklostech individuálního kulturního kapitálu (Cayli, 2014). Zahrnuje oficiální kvalifikace, osvědčení, které držitelé přisuzují právně zaručenou hodnotu. Doklady symbolizují absolvování vzdělávacího stupně, umožňují také srovnávání oficiální kvalifikace s jinými aktéry a určují hodnotu daného aktéra na trhu práce (Šubrt, 2010). Jedním z příkladů je stupeň, který jedinec získá ve škole. Proto institucionalizovaný kulturní kapitál slouží k určení síly zdrojů a pohání jedince na související společenskou třídu podle individuálního a objektivizovaného kulturního kapitálu (Cayli, 2014).

4. 4. 2 Lidský kapitál

Velký sociologický slovník uvádí, že lidský kapitál je zásobou znalostí¹³ a dovedností¹⁴ ztělesněných v lidech určitého státu na určitém území. Je výsledkem tradice, vzdělání a poznatků získaných praxí. Ze širšího hlediska se lidský kapitál přibližuje kulturnímu kapitálu. V souladu s ekonomickou teorií lidský kapitál interpretuje vzdělání jako investice do pracovní síly a otázky směřují do zlepšování kvality pracovníků odbornou přípravou a vzděláním. Zdůrazňuje se, že profese vyžadující větší vzdělání, musí být více placené, aby se dalo přitáhnout dostatečné množství pracovníků, kteří očekávají návratnost investice do lidského kapitálu (Keményová, 1996).

Jako základní kámen lidského kapitálu se považuje definice Beckera, která říká, že lidský kapitál jsou schopnosti, dovednosti a odpovídající motivace tyto schopnosti a dovednosti uplatnit (Mazouch & Fischer, 2011). Lidský kapitál je možné chápat jako souhrn kompetencí, postojů a intelektu, kde vědění a dovednosti podporují osobní, sociální a ekonomický blahobyt a kvalitu života (Veteška & Tureckiová, 2008).

Lidský kapitál je možné rozdělit na dvě úzce související části, které lze od sebe jednoznačně odlišit. Pod základní lidský kapitál se zařazují produktivní schopnosti a

---

¹³ Znalosti jsou poznatky a informace, které jedinec má a které je schopen jakýmkoliv způsobem vyjádřit a komunikovat (Veselý, 2006).

¹⁴ Dovednost odkazuje Velký sociologický slovník na kompetenci sociální a je to způsobnost jedince kontrolovat průběh sociální situace, která je v souladu s vlastními cíli (Nakonečný, 1996).

vlastnosti (např. fyzická síla, analytické myšlení) a širší lidský kapitál umožňuje uplatňovat složky základního kapitálu (Mazouch & Fischer, 2011).

Mezi vlastnosti, které ovlivňují úroveň lidského kapitálu, se řadí např. schopnosti získávat a rozvíjet dovednosti, umění plánovat a rozvrhovat činnosti. Vysokouroveň lidského kapitálu nezaručuje existence vynikajících produktivních schopností, ale jedinec musí produktivní vlastnost rozvíjet a uplatnit je. Na lidský kapitál působí tři základní faktory:

- formální, neformální a informální vzdělávání
- rodinné, sociální a další faktory prostředí
- geneticky zděděné vrozené schopnosti.

Závěrem je, že vlastnosti a schopnosti jedince jsou dány zejména počátečními faktory, tedy těmi, které jsou zděděné a vrozené. Prostředím a vzděláváním mohou být dále rozvíjeny a výsledkem jsou nabyté a rozvíjené dovednosti a znalosti (Mazouch & Fischer, 2011).

4. 4. 3 Sociální kapitál

Během posledních let se koncept sociálního kapitálu stal jedním z nejoblíbenějších exportů ze sociologické teorie do běžného jazyka. První systematickou současnou analýzu sociálního kapitálu produkuje Pierre Bourdieu, který definoval pojem jako souhrn skutečných či potenciálních zdrojů, které jsou napojeny na držení sítí více či méně institucionalizovaných vztahů vzájemného seznámení či uznání (Lesser, 2000).

Mezi významné autory, kteří vnímají sociální kapitál v dimenzích komunity nebo lokality, patří J.S. Coleman a R.D. Putnam. Coleman mluví o sociálním kapitálu, který se utváří, pokud vztahy mění způsoby mezi osobami, umožňující jednání (Coleman, 1990). Jednou z nejznámějších definic je od R.D. Putnama, který uvádí, že rysy sociálních organizací jako důvěra, normy a sítě mohou zvýšit efektivnost společnosti díky možnosti koordinovaných jednání (Putnam, 1993) a úzce souvisí s občanskou ctností. Čest je nejmocnější, pokud je ukotvená v síti vzájemných sociálních vztahů a společnost mnoha ctností nemusí být na sociální kapitál nutně bohatá (Putnam, 2000).

Velký sociologický slovník definuje sociální kapitál jako sumu aktuálních i potenciálních zdrojů, které lze využívat určitou osobou díky tomu, že se zná s druhými lidmi. Označuje se jako bohatství styků a známostí, které mohou být považovány za užitečné. Autorem koncepce je Pierre Bourdieu a člen společnosti disponuje objemem, který je určen velikostí sítě kontaktů schopných mobilizace pro svou potřebu. Sociální kapitál svým držitelům poskytuje profit, který posiluje solidaritu skupiny zúčastněných a má podobu čistě hmotnou anebo podobu služeb a protislužeb. Ti, co drží zvláště velký objem sociálního kapitálu, nepotřebují znát všechny ty, kteří znají je, aby měli schopnost dále rozšiřovat svůj sociální kapitál (Sojka, 1996).

Definice Bourdieua objasňuje, že sociální kapitál je rozložitelná na dva prvky: za prvé, že společenský vztah sám o sobě umožňuje jednotlivcům nárok na přístup ke zdrojům svých společníků, a za druhé, množství a kvalita těchto zdrojů. Z toho důvodu, a to prostřednictvím sociálního kapitálu, aktéři mohou získat přímý přístup k ekonomickým zdrojům (subvencované půjčky, investiční tipy, chráněné trhy). Na druhé straně, získání sociálního kapitálu vyžaduje úmyslné investice obou hospodářských a kulturních zdrojů. Ačkoli Bourdieu trvá na tom, že jsou výsledky držení sociální a kulturní kapitál redukovatelné na ekonomický kapitál, procesy, které přinášejí tyto alternativní formy, nejsou (Lesser, 2000).

Sociální kapitál se objevuje jako důležitý faktor, který ulehčuje určité akce aktérů v rámci existujících struktur a je jedním z významných faktorů lokálního a regionálního rozvoje. Sociální kapitál je jeden ze znaků a příčin regionálních disparit a významný předpoklad regionálního rozvoje a je nutné ho zohlednit při formulaci regionálních rozvojových politik (Stachová, Sýkora, & Matoušek, 2011).

Sociální kapitál představuje specifické zdroje, které vyplývají z kvality a kvantity sociálních interakcí založených na vzájemných pravidlech sociálních vztahů. Je vytvořen, udržován a rozvíjen formálními i neformálními sociálními interakcemi v rámci sociálních

sítí, skupin nebo celých společností¹⁵. Na rozdíl od jiných druhů kapitálu není atributem jednotlivců, ale váže se na vztahy mezi aktéry. Zájem na formování, udržení a rozvíjení úrovně sociálního kapitálu mají nejen jednotliví aktéři, ale i společnost jako celek. Za hlavní složky sociálního kapitálu se považují na jedné straně vztahy a kontakty mezi aktéry sociálních skupin a sítí a na druhé straně důvěru v ostatní členy skupiny či sítě, celou komunitu nebo společnosti a jejím institucím včetně norem a sankcí (Stachová, Sýkora, & Matoušek, 2011).

Sociální kapitál lze dělit na dvě skupiny: individuální a kolektivní. Individuální sociální kapitál ve svém charakteru vyjadřuje potenciál jedince zapojit se do sítí nebo subjektivní podobu vazeb mezi jedinci, jejich kvalitu, důvěryhodnost a výsledky. Naopak kolektivní sociální kapitál vyjadřuje objektivní vytváření sítí jednotlivci, a jak jsou navzájem spojeni v určitém prostředí. Obecně lze o kvalitním sociálním kapitálu říci, že spolu s lidským kapitálem zajišťují uspokojivý život místních komunit (Jančák, Chromý, Marada, Havlíček, & Vondráčková, 2010).

4.5 Souhrn teoretické části

Teoretická část diplomové práce ukázala důležitost endogenního přístupu pro rozvoj regionů, v tomto případě dvou venkovských obcí, kde důležitou roli hrají aktivity konané místními aktéry. Region je možné definovat od administrativních kritérií až po označení pro krajinu či lokalitu. Proto je nutné díky regionalizaci vymezit regiony, které jsou dány jak z hlediska národní úrovně, tak i z úrovně evropské (viz kapitola 3, str. 16). Teoretická východiska ukázala, že vybrané obce pro následnou sekundární a komparativní analýzu dat jsou podle velikosti regionu převážně venkovskými obcemi. V rámci evropské klasifikace regionů spadají obce do okresu Praha západ (LAU 1), Středočeského kraje (NUTS 3) v regionu soudržnosti Střední Čechy (NUTS 2).

---

¹⁵ Společnost je v souvislosti se sociologickou koncepcí charakterizována jako sociální sdružování jak v rodové podobě, tak jako určitý systém sociálních vztahů (Giddens, 2003).

K pochopení problematiky bylo potřeba představit jednotlivé dokumenty regionálního rozvoje a rozvoje venkova, jež lze opět rozlišit na národní a nadnárodní (evropské) úrovni. Dokumenty je nutné sledovat z hlediska časového období, jelikož se mění s programovacími obdobími. V současné době jsou v platnosti dokumenty pro programovací období 2014-2020 a oproti minulému (2007-2013) se liší zejména operační programy pro čerpání dotačních programů. Z jejich představení bylo patrné (viz. oddíl 3.4, str. 24), že některé dokumenty se nemění (např. Zákon č. 248/2000 Sb.), jiné jsou nově vzniklé (např. Dohoda o partnerství) či zaniklé (např. Národní strategický a referenční rámec) a další pouze obměněné či komplexně zacelené (např. Operační programy).

Vzhledem k zaměření práce na aktéry a konané aktivity ve venkovských obcích Klínce a Jíloviště, je nutné vzít v potaz endogenní přístup pro možnost ovlivnění podmínek života v dané lokalitě. Je důležitým přístupem při aktivitách konaných místními aktéry, kteří se zaměřují na své obyvatele. Svě zdroje zaměřuje na venkov, lokální rozvoj a místní iniciativy. Jako autorka práce se ztotožňuji s obecným přístupem, jak zmiňuje Ray, kde díky endogennímu rozvoji je možné získat větší kontrolu nad svým rozvojem s využitím lokálních zdrojů a je jisté, že aktéři tento přístup potřebují ke konání svých aktivit (viz oddíl 3.5, str. 31).

Další kapitola byla věnována aktérům a aktivitám s jejich úlohou v rozvoji lokality. Ani zde nebyli autoři ve svých definicích aktéra jednotní, některý uváděl aktéra jako balík sociálních statutů bez významné aktivity, jiný naopak mluví o aktérovi, který může realitu měnit a je ve svém konání aktivní (viz oddíl 4.2, str. 36). Jako autorka práce se přikláním k aktérovi jako aktivního ve svém konání, jelikož k rozvoji obce je nutné, aby aktéři byli aktivní ve své činnosti a organizovali aktivity pro své obyvatele. Bez nich není možné zvýšit kulturní a společenský život v obci a obec se nebude v tomto ohledu dostatečně rozvíjet.

Aktéři nejsou všichni stejní, ale dělí se do třech sektorů ve čtyřech úrovních. Mezi sektory se řadí veřejná, podnikatelský a neziskový sektor a úrovně jsou lokální, krajská, národní a evropská (viz oddíl 4.3, str. 39). Pro sekundární a komparativní analýzu dat o konaných aktivitách místních aktérů jsou zvoleni aktéři na lokální úrovni, kteří tedy nejvíce přispívají

endogenním rozvojem na rozvoji lokality. Další výzkum nebude zaměřen na aktéry všech tří uvedených sektorů, ale pouze na ty, které nemají primárním cílem zisk (tedy veřejný a neziskový sektor, viz oddíl 5.3, str. 51). Aby aktéři mohli plnit své stanovené cíle a účastnit se na rozvoji obce či jiný region, musí disponovat určitými znalostmi, dovednostmi a vzděláním. Proto závěr teoretické části byl věnován kulturnímu, lidskému a sociálnímu kapitálu, jímž by měl každý aktér disponovat a umět je využívat a aplikovat na úspěšném rozvoji venkova (viz oddíl 4.4, str. 40).

5 Sekundární a komparativní analýza dat o konaných aktivitách místních aktérů

5.1 Charakteristika obce Klíнец a Jíloviště

Obec Klíнец a Jíloviště jsou od sebe vzdáleny cca 2 km, viz obrázek (Mapy.cz), přičemž Klíнец se nachází asi 6 km od hranic Prahy a Jíloviště cca 4 km směrem na západní stranu Brdských hřebenů. Obce se nachází v téměř stejné nadmořské výšce v rozmezí od 322 m.n.m. do 353 m.n.m. Pro přístup do obou obcí je potřeba využít sjezdu z rychlostí silnice R4 na kilometru 9 v obci Jíloviště a do obce Klíнец dojet po silnici nižší třídy. Počty obyvatel jsou k 31. 12. 2014 téměř shodné, v obci Klíнец žije 633 obyvatel a v obci Jíloviště 638 obyvatel. Na základě mezinárodně uznávané definice pro venkovskou obec (viz. kapitola 3.3.3, str. 20) lze konstatovat, že obě obce jsou venkovského charakteru. Kritérium počtu obyvatel na km², který je uveden v následující tabulce, splňuje hranici do 150 obyvatel/km².

Tabulka 10: Charakteristické údaje o obci Klíнец a Jíloviště

	Klíнец	Jíloviště
Počet obyvatel	633	638
Katastrální výměra	5,16 km ²	13,99 km ²
Hustota zalidnění	122,67 obyv./km ²	45 obyv./km ²
Nezaměstnanost k 30.9.2015	4,8%	3,0%
Nezaměstnanost k 31.12.2014	4,1%	4,8%
Nadmořská výška	322 m.n.m	353 m.n.m.
První písemná zmínka	r. 1310	r. 1347
Starost(k)a obce	Markéta Polívková	Ing. Vladimír Dlouhý

Zdroj: (Český statistický úřad, 2015), (Obec Klíнец, 2014), (Jíloviště, 2014)

Tabulka 10 dále uvádí charakteristiku obou sledovaných obcí. Zatímco se v obci Klíнец nezaměstnanost zvyšuje a za prvních devět měsíců roku 2015 došlo k nárůstu o 0,7%, tak v obci Jíloviště naopak klesá a to o 1,8% za stejné sledované období. Jako základní historický milník je zmíněna první písemná zmínka o obcích. Z údajů v tabulce je vidět, že o obci Klíнец je známo o 37 let dříve než o obci Jíloviště. V posledních komunálních

volbách v roce 2014 byla v obci Klíнец zvolena starostka Markéta Polívková a v obci Jíloviště starosta Ing. Vladimír Dlouhý. Jejich volební období potrvá min. do roku 2018.

V tabulce 11 níže je uvedena věková struktura obyvatel obou obcí. Porovnávaná data jsou uvedena za 4 roky, vždy ob jeden rok (údaje o struktuře a pohybu obyvatel za jedenáctileté období jsou uvedeny v příloze). Ve sledovaném období se v obci Klíнец narodí rok od roku vyšší počet dětí, za posledních šest let je rozdíl 55 dětí. Naopak v obci Jíloviště se za stejné období narodilo v roce 2014 o 20 dětí méně než v roce 2008. Největší zastoupení obyvatel v obou obcích je ve věkové kategorii 15-64 let, zatímco v obci Jíloviště ve sledovaném období mírně kolísá, ale má stále rostoucí tendenci, tak v obci Klíнец počet obyvatel stále roste bez výrazného kolísání. V obou obcích roste zastoupení obyvatelstva nad 65 let, přičemž v obci Klíнец je růst výraznější než v obci Jíloviště.

Tabulka 11: Věková struktura obyvatel obcí Klíнец a Jíloviště

	Klíнец				Jíloviště			
	2008	2010	2012	2014	2008	2010	2012	2014
0-14	69	84	122	124	84	80	74	64
15-64	336	362	382	398	454	442	469	462
65 +	72	83	99	111	104	108	111	112
Prům.věk	40,5	40,0	38,3	39,1	40,9	41,8	42,8	44

Zdroj: (Český statistický úřad, 2015)

Kromě údajů o struktuře obyvatel ukazuje výše uvedená tabulka také průměrný věk obyvatel. V obci Klíнец i přes zvyšující se počet všech věkových kategorií je průměrný věk v klesající tendenci, kde za šestileté období poklesl o 1,4 roku. Naopak v obci Jíloviště je průměrný věk vyšší než v obci Klíнец a má zvyšující se tendenci. Zde se za dané období průměrný věk zvýšil o 3,1 roku.

5. 2 Občanská vybavenost zvolených obcí

Nejdůležitější součástí občanské vybavenosti je obecní úřad, který je zastoupen v obci Klíнец i v obci Jíloviště. Obecní úřad v obci Jíloviště se nachází v horním patře místní pošty a v obci Klíнец je obecní úřad v samostatné budově nacházející se pod mateřskou školou. Jak níže ukazuje tabulka 12, místní pošta v obci Klíнец není a oproti obci Jíloviště se zde dále nachází mateřská škola, tělocvična, praktický lékař nejen pro obyvatele obce Klíнец, ale i z okolních obcí. V obou obcích je k dispozici sportovní hřiště a u každého je současně umístěno malé občerstvení pro případ konání různých akcí místními aktéry.

Hřiště také využívají hasiči ze sboru dobrovolných hasičů, kteří mají v každé obci i hasičskou zbrojnicí. Obyvatelé obou obcí mohou využít nákupů v místních obchodech se smíšeným zbožím a občerstvení v restauracích. Místní knihovna nechybí v žádné z obou obcí a obyvatelé každé obce mohou využít dvě autobusové zastávky v obci a po jedné zastávce umístěné u rychlostní silnice R4, odkud jsou častější spoje do Prahy či na druhou stranu směrem na Mníšek pod Brdy a Dobříš. Přehled a porovnání vybavenosti každé obce je uveden níže v tabulce 12.

Tabulka 12: Občanská vybavenost

	Obecní úřad	MŠ	Hřiště	Tělocvična	Praktický lékař	Potraviný	Restaurace	Knihovna	Hasičská zbrojnice	Autobusová zastávka	Pošta
Klíneč	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Jíloviště	x		x			x	x	x	x	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

5. 3 Členění lokálních aktérů ve zvolených obcích podle působnosti

Aktéry na lokální úrovni je možné rozdělit na tři sektory: veřejný, podnikatelský a neziskový (viz oddíl 4.3, str. 34), z nich jak ukazuje níže uvedená tabulka 13 má obec Klíneč v každém sektoru své zastoupení, avšak obec Jíloviště pouze ve dvou sektorech.

Tabulka 13: Členění aktérů v obcích

	Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
Klíneč	Obecní úřad		Sbor dobrovolných hasičů
			Tělovýchovná jednota
		Hypoturistika	
		Keramická dílna M.Brožové	
			Mateřská škola
Jíloviště	Obecní úřad		Sbor dobrovolných hasičů
			Tělovýchovná jednota-sportovci
			Lvičata
			Klubičko
			Okrašlovací spolek

Zdroj: vlastní zpracování podle (Jíloviště, 2014) a (Obec Klíneč, 2014)

V každé obci je shodný počet šesti aktérů, z nich obecní úřad je aktérem veřejným a v tomto sektoru má jediné zastoupení. Obecní úřad v častých případech, zejména v obci Jíloviště, spolupracuje s dalšími aktéry neziskového sektoru, např. s hasiči a sportovci. Podle výše uvedené tabulky 13 jsou v podnikatelském sektoru zastoupeni dva aktéři v obci Klíneč (jedná se o keramickou dílnu a hypoturistiku). Keramická dílna umožňuje dětem i

dospělým zúčastnit se kurzů na točícím se hrnčířském kruhu, tvorbě vlastních produktů a základům modelování. Hypoturistika nabízí prohlídku okolí z koňského hřbetu a oprostít se od momentálních starostí.

Účelem kapitoly není zaměřovat se na aktéry primárně orientované na zisk, ale jsou srovnáváni aktéři z veřejného a neziskového sektoru. Jak výše uvedená tabulka 13 uvádí, podstatná část aktérů je zahrnuta právě do sektorů, které se nezaměřují na zisk, tedy do veřejného a neziskového sektoru. Sbory dobrovolných hasičů mají dlouholetou tradici, v obci Klíнец vznikl v roce 1891 a v obci Jíloviště roku 1882, přesto zásahová jednotka sboru v obci Jíloviště má (co do zařazení do struktury hasičských sborů) hierarchicky vyšší postavení než klínecký sbor, vzhledem k zařazení do kategorie JP03, díky které mohou hasiči z Jíloviště vyjíždět i mimo katastrální území Jíloviště (Hasiči Jíloviště, 2009). Tělovýchovné jednoty jsou svým vznikem podstatně mladší, než výše zmíněné sbory dobrovolných hasičů. Vznik sportovní klubu v obci Klíнец se datuje k roku 1930 (TJ Klíнец 1930, 2015) a tělovýchovná jednota v obci Jíloviště byla založena o 45 let později (TJ Jíloviště, 2007). Tělovýchovná jednota v obci Jíloviště – sportovci – se zaměřují zejména na fotbal, kterým v době svých utkání žije velká část obce. V obci Klíнец se sportovci také soustřeďují na fotbal, ovšem zde se pořádají v místní tělocvičně další sportovní aktivity pro obyvatele obce, které se v příznivém počasí mohou odehrávat i na blízkém sportovním hřišti.

V prostorách bývalé základní školy v obci Klíнец, která ukončila svou činnost v roce 2004, je provozována mateřská škola (Mateřská škola v Klínci, 2010). Ta pro své žáčky pořádá rozmanité výlety spojené s poznáním a mohou také pobývat na hřišti v oplocené části školky. V obci Jíloviště mateřská škola zatím nebyla zřízena, ovšem stále se jedná o jejím vzniku, nalezení vhodných prostor a získání dotace na její zprovoznění (Zvonice). Výlety pro děti organizuje v obci Jíloviště turistický oddíl Lvíčata, který byl obnoven roku 2006, a zúčastnit se mohou i děti z okolních obcí, nejen z obce Jíloviště (Turisti Jíloviště, 2013). Pro děti od nejtěplejšího věku je spolek Klubíčko vhodnou pomocí pro vytváření prvních sociálních kontaktů a budoucího kamarádství. Klubíčko vzniklo roku 2007 a o rok později se Klubíčko stalo součástí Okrašlovacího spolku v obci Jíloviště, které se zaměřuje na dobrovolnickou činnost při zvelebování obce Jíloviště (Klubíčko, 2013).

5. 4 Aktivity konané místními aktéry v obci Klíнец a Jíloviště

V rámci této kapitoly jsou uvedeny a srovnány akce a aktivity, které pořádají aktéři veřejného a neziskového sektoru. Nejprve je uveden obecní úřad, dále sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota a poté ostatní aktéři, kteří již nejsou společné pro obě obce. Všechny aktivity konané místními aktéry jsou sledovány za časové období čtyř let v období let 2012-2015.

Obecní úřad v obcích pořádá několik aktivit a jejich počet převažuje v obci Klíнец, jak je možné sledovat z níže uvedené tabulky 14. Klíнец pořádá šest akcí během roku, zatímco obec Jíloviště čtyři. Jak již bylo zmíněno výše, obec Jíloviště dále spolupracuje na akcích sboru dobrovolných hasičů a sportovců (např. dětský den, na kterém se podílí sportovci, sbor dobrovolných hasičů a obec Jíloviště).

Tabulka 14: Aktivity pořádané obecním úřadem ve sledovaných obcích

Roky	Malá klínecká				Velká klínecká				Velikonoční trhy				Vánoční trhy				Vítání občánků				Vítání školáků				Uctění památky padlých				Jílovištský bal				Předsilvestrovský ohňostroj			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015				
Klíнец			x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x																				
Jíloviště																	x	x	x	x									x	x	x	x				

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Výše uvedená aktivita Malá a Velká klínecká v tabulce 14 jsou nově vzniklé běžecké závody po lesních a polních cestách okolo obce Klíнец, kdy Malá klínecká se koná na jaře již druhým rokem a Velká klínecká na podzim třetím rokem, přičemž v roce 2013 byl závod označen jako nultý ročník (Obec Klíнец, 2014). Obec Klíнец oproti obci Jíloviště pořádá s jedním vynecháním velikonoční trhy, jednou se v roce 2013 konaly také vánoční trhy, které již v dalším roce nebyly zorganizovány, a o druhém květnovém svátku roku 2013 a 2015 se konala oslava a uctění památky padlých (Klíнец - obecní zpravodaj). Stejnou akci, kterou obce každoročně pořádají, je vítání občánků, kde obec Jíloviště akci spojuje s pravidelným vítáním školáků prvních tříd. Každým rokem obecní úřad Jíloviště pořádá předsilvestrovský ohňostroj na fotbalovém hřišti s přispěním pomoci a bezpečnosti

sboru dobrovolných hasičů a bude se rovněž konat i v roce 2015 podle zveřejněné pozvánky v místním zpravodaji (Zvonice).

Sbor dobrovolných hasičů je více činným v obci Jíloviště, který pořádá celkem devět aktivit během celého roku. Oproti tomu obec Klíнец pořádá aktivity dvě, které jsou stejné jako v obci Jíloviště.

Tabulka 15: Aktivity pořádané sborem dobrovolných hasičů ve sledovaných obcích

Roky	Pálení čarodějnic				Dětský den				Zakončení školního roku				Zimní pobyt dětí na horách				Rozsvícení vánočního stromu				Soutěž v požárním sportu				Léto na hřišti				Branný závod Lipence – Jíloviště				Posvícení			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Klíнец	x	x	x	x	x	x	x	x																												
Jíloviště	x	x	x	x	x	x	x	x			x		x	x	x		x	x	x		x			x			x		x	x	x	x	x	x	x	x

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Z tabulky 15 je patrné, že pálení čarodějnic a dětský den jsou akce, které lze navštívit každoročně v obou obcích, a v obci Jíloviště se konají u fotbalového hřiště, přičemž v obci Klíнец se akce konají spíše na prostranství u hasičské zbrojnice v srdci obce. K organizaci dětského dne v obci Jíloviště se připojuje obecní úřad a tělovýchovná jednota – sportovci. Pro školáky bylo v obci Jíloviště roku 2014 zorganizováno zakončení školního roku s táborákem a možným překvapením a tentýž rok se konala další letní akce – Léto na hřišti, kterého se mohly zúčastnit nejen děti, ale také dospělí a senioři. Pro všechny zúčastněné bylo připraveno přivítání léta s malováním zvířátek na obličej, dále ukončení fotbalové sezóny, fitness & wellness day s pohybovými aktivitami a odpoledne pro aktivní seniory (Zvonice). Dlouhodobou tradicí je využití týdenního zimního pobytu na horách pro děti a mládež a je pravidelně organizován již 13 let (Hasiči Jíloviště, 2009). Významnou akcí v obci Jíloviště je v podzimním čase posvícení, při jehož organizaci se pravidelně střídají hasiči se sportovci. V roce 2015 posvícení pořádali sportovci a předchozí rok naopak sbor dobrovolných hasičů. Spolupořadatelem je obec a na závěr posvícení je uspořádána závěrečná zábava v místní restauraci (Zvonice).

Při porovnání výše uvedené tabulky 15 s níže uvedenou tabulkou 16 (str. 57) je zřetelné, že sbor dobrovolných hasičů se v obci Klíнец neangažuje takovou měrou jako tělovýchovná

jednota. Lze tedy konstatovat, že v obci Klíнец je aktivnějším aktérem (co do počtu pořádaných akcí) tělovýchovná jednota a v obci Jíloviště dominuje v počtu pořádaných aktivit sbor dobrovolných hasičů. Jak již bylo výše zmíněno, v obci Jíloviště se sportovci střídají v pořádání posvícení a další jejich aktivitou je fotbalová příprava, kterou mohou děti navštěvovat od čtyř let věku. Obec Klíнец se také dlouhá léta zaměřuje na fotbal spolu s přípravkou pro děti a dále sportovní aktivity, např. nohejbal, cvičení s dětmi, badminton či cvičení pro ženy. Pro děti je v posledních dvou letech pořádána mikulášská nadílka a v únoru se koná dětský maškarní karneval. Pro dospělé je každoročně organizováno na fotbalovém hřišti vinobraní s ochutnávkou burčáku a v roce 2015 se také konalo Havelké posvícení (Klíнец - obecní zpravodaj).

Tabulka 16: Aktivity pořádané tělovýchovnou jednotou (sportovci) ve sledovaných obcích

Roky	Dětský maškarní karneval				Vinobraní				Havelké posvícení				Mikulášská				Fotbal + příprava				Sportovní aktivity				Posvícení				
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	
Klíнец	x				x	x	x	x				x		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x					
Jíloviště																	x	x	x	x							x		x

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Tabulka 17 (str. 58) ukazuje, že v obci Klíнец se v únoru každoročně koná pod záštitou mateřské školy masopustní průvod, který začíná od obecního úřadu umístěného pod mateřskou školou. Další aktivity se týkají aktérů v obci Jíloviště, kde v porovnání se sborem dobrovolných hasičů (pořádá zimní pobyt na horách), Lvíčata v červenci zase pořádají tradiční týdenní letní tábor a během roku organizují po okolí středočeského kraje. K navazování prvních kontaktů a kamarádství u dětí, organizuje Klubíčko každým rokem setkání dětí a jejich rodičů, kteří se mohou podělit s radostmi s ostatními rodiči a zároveň usnadnit dětem vstup do školky či školy. V létě roku 2015 se mohly děti účastnit prázdninového malování na různá témata (prvním rokem bylo téma Léto a prázdniny) či využít pohybových aktivit pro děti již od čtyř let pod vedením zkušené lektorky. Klubíčko ve spolupráci s SDH Jíloviště pořádá od roku 2013 vždy v prvním čtvrtletí dětský diskokarneval v hasičské zbrojnici s rozmanitými soutěžemi, balónkovým klaunem a malým občerstvením. Okrašlovací spolek se svými dobrovolnickými aktivitami spolu s obyvateli obce podílí na úklidech veřejného prostranství a různých opravách. Příkladem

je opravená budova hasičské zbrojnice se zvoničkou v roce 2014, která byla zároveň slavnostně vysvěcena (Zvonice).

Tabulka 17: Aktivity pořádané ostatními aktéry ve sledovaných obcích

	Mateřská škola				Lvičata				Klubičko										Okrašlovací spolek																
	Masopustní průvod				Výlety				Letní tábor				Setkávání dětí				Setkávání rodičů				Matování				Pohybové aktivity				Diskotekarneval				Dobrovolnické úklidy prostranství		
Roky	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015			
Klíнец	x	x	x	x																															
Jíloviště					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Na základě provedené analýzy jednotlivých aktérů a jejich konaných aktivit představuje níže uvedená tabulka 18 (str. 59) shrnutí všech aktivit v obou obcích za období 2012-2015.

Patrné je, že v obci Klíнец sedm aktivit (jde o 46,67% z 15 celkových aktivit, jde o vítání občánků, pálení čarodějnic, dětský den, vinobraní, fotbal s přípravkou, sportovní aktivity a masopustní průvod) má dlouhou tradici a byly konány ve všech letech sledovaného období (2012-2015) a lze je označit jako pravidelné. Zbývajících osm aktivit nejsou pravidelného charakteru i důvodu, že jsou nově vzniklé (např. Malá a Velká klínecká či Havelské posvícení). V obci Klíнец je z celkových 15 aktivit převažující část, 11 aktivit, tedy 73,33%, zaměřena na kulturu než na sportovní aktivity (4 aktivity, tedy 26,67%).

Pro obec Jíloviště lze 13 aktivit (z celkových 22 /posvícení je bráno jako jedna aktivita/, jde o 59,09%) označit za aktivity s dlouhou tradicí, z důvodu konání v celém sledovaném období 2012-2015. Jedná se např. o vítání občánků a školáků, pálení čarodějnice, dětský den, posvícení, letní tábor nebo setkání dětí a rodičů). Devět zbývajících aktivit (tj. 40,91%) jsou pořádány nepravidelně nebo ve sledovaném období (2012-2015) byly zorganizovány pouze v jednom roce (např. jílovišťský bál v roce 2015 nebo léto na hřišti v roce 2014). Obec Jíloviště nabízí 14 aktivit (z celkových 22) kulturního charakteru a jedná se o 63,64% a zbývajících 36,36% (tedy 8 aktivit) je zaměřeno na sportovní charakter aktivit.

Aktivity jsou hodnoceny k říjnu roku 2015 a ty, které se vztahují k pozdějšímu datu, zejména aktivity spojené s časem vánočním (v obci Klíнец jde o vánoční trhy a mikulášskou, v obci Jíloviště se jedná o předsilvestrovský ohňostroj, zimní pobyt dětí na horách a rozsvícení vánočního stromu), nejsou svým konáním do tabulky zaneseny a v souhrnné tabulce 18 jsou takové aktivity označeny otazníkem.

Tabulka 18: Souhrn aktérů a jejich aktivit za časové období 2012-2015 obcí Klíнец a Jíloviště

Obec	Sektor	Aktér	Aktivita	2012	2013	2014	2015
Klíнец	Veřejný	Obecní úřad	Malá klínecká	---	---	x	x
			Velká klínecká	---	x	x	x
			Velikonoční trhy	x	x	---	x
			Vánoční trhy	---	x	---	?
			Vítání občanů	x	x	x	x
	Neziskový	Sbor dobrovolných hasičů	Uctění památky padlých	x	---	---	x
			Pálení čarodějnic	x	x	x	x
		Tělovýchovná jednota	Dětský den	x	x	x	x
			Dětský maškarní karneval	---	---	---	x
			Vinobraní	x	x	x	x
			Havelské posvícení	---	---	---	x
			Mikulášská	---	x	x	?
			Fotbal + příprava	x	x	x	x
		Mateřská škola	Sportovní aktivity	x	x	x	x
Masopustní průvod	x		x	x	x		
Jíloviště	Veřejný	Obecní úřad	Vítání občanů	x	x	x	x
			Vítání školáků	x	x	x	x
			Jílovišťský bál	---	---	---	x
			Předsilvestrovský ohňostroj	x	x	x	?
	Neziskový	Sbor dobrovolných hasičů	Pálení čarodějnic	x	x	x	x
			Dětský den	x	x	x	x
			Zakončení školního roku	---	---	x	---
			Zimní pobyt dětí na horách	x	x	x	?
			Rozsvícení vánočního stromu	x	x	x	?
			Soutěž v požárním sportu	x	---	---	x
			Léto na hřišti	---	---	x	---
			Branný závod Lipence-Jíloviště	x	x	x	x
			Posvícení	x	---	x	---
			Tělovýchovná jednota - sportovci	Fotbal + příprava	x	x	x
		Posvícení		---	x	---	x
		Lvičata		Výlety pro děti	x	x	x
			Letní tábor	x	x	x	x
		Klubičko	Setkávání dětí	x	x	x	x
			Setkávání rodičů	x	x	x	x
			Malování	---	---	---	x
			Pohybové aktivity	x	x	x	x
			Diskokarneval	---	x	x	x
		Okrašlovací spolek	Dobrovolnické úklidy	x	x	x	x

Legenda: x – konání aktivity   --- – akce se nekonala   ? – v době psaní aktivity ještě neuskutečněna

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

5. 5 Distribuce místních zpravodajů v obcích Klíнец a Jíloviště

Již samotné vydávání místních zpravodajů je aktivitou jako takovou obecního úřadu obce Klíнец a Jíloviště a v následující analýze sekundárních dat nebude započítávána. V obou zpravodajích jsou zobrazeny aktivity aktérů veřejného sektoru nebo neziskového sektoru a

tyto informace ve zpravodajích jsou data, která jsou sledována podle kritérií (počet zmínění, počet stránek, ohlasy a pozvánky na budoucí akce, viz oddíl 5.6, str. 62).

Místní zpravodaj vychází v obou zvolených obcích, přičemž zpravodaj v obci Jíloviště vznikl roku 2005 a je o šest let starší než zpravodaj v obci Klíнец, jehož vznik se datuje k roku 2011. Zpravodaj v obci Klíнец se nazývá Klíнец – obecní zpravodaj a snahou je vydávat ho 4x – 5x ročně (Obec Klíнец, 2014). V obci Jíloviště se jmenuje zpravodaj Zvonice a do domovních schránek je cílem ho doručit 6x ročně (Jíloviště, 2014).

Z níže uvedené tabulky 19 je možné vidět, že cíle vydávání zpravodajů jsou v některých letech nenaplněny. Zejména v obci Klíнец byl zpravodaj vydán 3x – 4x ročně, ovšem v roce 2014 byly vydány pouze dvě vydání, čemuž odpovídá rovněž počet stránek, výrazně nižší než v jiných letech (počet stránek byl 28). Ostatní čísla jsou co do počtu stránek téměř vyrovnaná (kromě roku 2012, kdy byl počet stran nižší /40 stránek/ než v roce 2013 /60 stránek/ a 2015 /64 stránek/) a souhrnně se počty stránek pohybují kolem 60 stránek. Zvonice díky častějšímu vycházení 5x – 6x ročně má celkově i vyšší počet stránek, vždy kolem 85 stránek, přičemž v roce 2012 byl počet stránek téměř dvojnásobný (148 stránek).

Tabulka 19: Charakteristika místních zpravodajů v obci Klíнец a Jíloviště

		Počet stránek	Počet vydání	Témata ve zpravodaji								
				Slovo starosty	Informace z úřadu	Projekty	Historický koutek	Proběhnuté akce	Informace o aktérech	Představení okolních obcí	Dopravní informace	
Klíнец	2012	40	3		xxx	xxx			xx	xxx		x
	2013	60	4		xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx		xx
	2014	28	2		xx	xx			x	xx		
	2015	64	3		xxx	xxx	xx	xx	xx	xxx		xxx
Jíloviště	2012	148	6	xxxxxx	xxxxxx	xxx	xx	xxxxxx	xxxxxx			x
	2013	84	6	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	x	xxxxx	xxxxxx			xxx
	2014	84	5	xxxx	xxxxx	xxxx		xxx	xxxxx	xx		xx
	2015	88	5	xxxxx	xxxxx	xxxxx	x	xxxx	xxxxx	xxxxx		x

Legenda: x – zařazení tématu ve vydání každého místního zpravodaje v příslušném roce. Počet křížků odpovídá výskytu daného tématu v počtech vydání, tzn., že pokud je tam 6 křížků, tak např. slovo starosty bylo v každém vydání zpravodaje

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Tabulka 19 ukazuje, jaká témata je možné ve zpravodajích číst. Celkový počet témat je osm, z nichž šest témat (informace z úřadu, projekty, historický koutek, proběhnuté akce, informace o aktérech a dopravní informace) jsou pro zpravodaje společná, ovšem ve dvou tématech (slovo starosty a představení okolních obcí, které jsou ve zpravodaji obce

Jíloviště) se od sebe odlišují. V klíneckém zpravodaji i ve Zvonici se ve všech vydaných číslech několik stránek na začátku věnují informacím z obce. Jedná se zejména o informování o splatnosti poplatků, změnách v zastupitelstvu, informacích o odpadech, vodném, stočném a z důvodu polohy u Brdských lesů také o odstřelech černé zvěře a upozornění, aby obyvatelé nevstupovali v dané době do lesa, popřípadě se drželi na značených cestách. V klíneckém zpravodaji je stránka se slovem starosty a u informací z obce je malé okénko s několika slovy starosty. Naopak ve Zvonici je slovo starosty na jedné nebo více stranách, které je částečně spojeno s informacemi z obce.

Oba místní zpravodaje se zabývají informacemi o projektech, jež se v následné době budou realizovat nebo v dané době probíhají a informují o jejich aktuálních stavech a současně shrnutí ohledně projektů, které již byly v obci uskutečněny nebo v té době probíhají dokončovací práce. V souvislosti s projekty je nutné upozornit na dopravní informace, které jsou v některých případech spojovány s realizací projektu, příkladem může být rekonstrukce ulice Pražská v obci Jíloviště v roce 2015 a tím následné objízdné trasy pro osobní automobily a autobusovou dopravu. Dalšími dopravními informacemi se oba zpravodaje zabývají zejména v souvislosti se stavebními pracemi či omezeními na rychlostní silnici R4.

Nepravidelně uváděnou částí ve zpravodajích je historický koutek, kde v roce 2013 se klínecký zpravodaj zabíral informacemi o Klínci, kde byla uvedena historie obce, významné osobnosti a zajímavosti spojené s obcí a v roce 2015 se vyprávění zaměřilo na historii klínecké školy od jejího počátku až po slavnostní otevření. Naopak ve Zvonici bylo historické okénko věnováno v roce 2012 pamětníkům, další rok se zpravodaj věnoval hasičské zbrojnici a roku 2015 byl zveřejněn na počest výročí 70 let od konce 2. světové války zápis z Pamětní knihy týkající se života obyvatel obce Jíloviště. Oproti klíneckému zpravodaji, tak Zvonice v roce 2014 začala představovat obce Mníšeckého regionu a v tomto roce představila ve dvou vydáních zpravodaje obce Bratřínov, Čisovice a Bojov. V dalším roce (rok 2015) bylo již v každém vydání uvedeno představení obce se svou historií a významnými milníky a jednalo se o obce Klíнец, Hvozdnice, Kytín, Líšnice a Měchenice.

Z hlediska zaměření práce je nejdůležitější uvedení informací o aktérech a konaných aktivitách v obou obcích. V každém vydání klíneckého zpravodaje, ale i Zvonice jsou uvedeny informace o místních aktérech včetně úspěchů týkajících se jejich činnosti a aktualit pro aktuální dobu. Zároveň jsou zveřejněny pozvánky na budoucí akce, které se budou pořádat v obci pod jejich záštitou a zvou na ně nejen místní obyvatele, ale také obyvatele okolních obcí. V rámci této části jsou zmíněny také již proběhnuté akce a postřehy pořadatelů i s fotografiemi udávající pozitivní reakce obyvatel i pořadatelů.

5. 6 Místní aktéři a konané aktivity uvedené ve zpravodajích obce Klíнец a Jíloviště

Následující kapitola ukazuje, jak jsou jednotliví místní aktéři zmíněni ve zpravodajích obcí, zda byli zmíněni v každém zpravodaji, nebo jen v některých a na kolika stránkách se o nich psalo nejen jako o aktérech samotných, ale současně o jejich aktivitách konaných ve zvolené obci. Jsou zde také uvedeny ohlasy (kladné či záporné) ať už ze strany aktéra či ze strany obyvatelů, kde u záporných ohlasů je uveden důvod nevole. Poslední kritérium komparace je zaměřeno na otištění pozvánek na budoucí akce, které se budou konat v následném časovém období do zveřejnění dalšího čísla zpravodaje. Všechna zmíněná kritéria jsou aplikována na jednotlivé aktéry veřejného a neziskového sektoru ve sledovaných obcích za dané časové období v letech 2012-2015.

Níže uvedené údaje v tabulce 20 je možné porovnat s výše uvedenou tabulkou 19 (str. 60) v souvislosti s počtem vydání zpravodajů, kde srovnání obou zpravodajů ukazuje, že počet zmínění aktérů a konaných aktivit v klíneckém zpravodaji je shodný (rok 2012: 2x, rok 2013: 4x, rok 2014: 2x, rok 2015: 3x) s počtem vydání zpravodaje a obecní úřad jako místní aktér byl uveden v každém vydání. Počty stránek jsou téměř shodné (v roce 2012 a 2013 bylo vždy 2,5 stránky a v roce 2014 a 2015 po dvou stránkách, celkem 9 stránek) a ohlasy v klíneckém zpravodaji vyzdvihují např. v roce 2012 uspořádání velikonočních trhů a povedenost akce a v roce 2015 reakce na oslavu Uctění památky mrtvých s vystoupením dětí a zasazení lípy. Výjimkou je kritický ohlas v roce 2012 týkající se aktivity Uctění památky padlých, kde představitelé obecního zastupitelstva vyjádřili, že je „*mrzela malá účast*“ na této akci (Klíнец - obecní zpravodaj).

Ve Zvonici nebyl obecní úřad zmíněn v každém vydání, přibližně vždy v každém druhém vydání v roce, a počet stránek je až na rok 2014 téměř shodný s počtem stránek v klíneckém zpravodaji (v klíneckém zpravodaji jde o 9 stránek a ve Zvonici o 8 stránek). V prvních dvou vybraných letech (2012-2013) se ve zpravodajích objevovaly chvályhodné ohlasy na konané aktivity, ale v dalších letech již nebyly uvedeny žádné ohlasy na aktivity místních aktérů. Pozvánky na budoucí aktivity (týkající se zejména vítání občánků v obou obcích, v obci Klíнец dále na Malou a Velkou klíneckou nebo v obci Jíloviště na Jílovišťský bál) byly podle jejich plánovaného data konání zveřejněny ve všech letech v obou zvolených obcích.

Tabulka 20: Obecní úřad jako místní aktér uvedený v místním zpravodaji

Roky	Počet zmínění				Počet stránek ¹⁶				Ohlasy (+ / -)				Pozvánky na budoucí akce (ano / ne)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Klíнец	2	4	2	3	2,5	2,5	2	2	+ -	+	+	+	ano	ano	ano	ano
Jíloviště	3	3	2	4	2,5	2	1	2,5	+	+	---	---	ano	ano	ano	ano

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Sbor dobrovolných hasičů jako místní aktér nebyl v klíneckém zpravodaji zmiňován tak často (celkem 6x) jako obecní úřad (celkem 11x), což ukazuje také tabulka 21 níže. V roce 2014 dokonce nebyl zmíněn ani jednou (ze dvou vydaných zpravodajů), ale i přes nízký počet zmínění, byl celkový počet stránek vyšší (celkem 10 stránek) než u obecního úřadu (9 stránek). Ve Zvonici je vidět, že sbor dobrovolných hasičů byl tématem v každém z 21 vydání a celkový počet stránek je přibližně o 30 stran vyšší než u obecního úřadu nebo u sboru dobrovolných hasičů v klíneckém zpravodaji.

Tabulka 21: Sbor dobrovolných hasičů jako místní aktér uvedený v místním zpravodaji

Roky	Počet zmínění				Počet stránek				Ohlasy (+ / -)				Pozvánky na budoucí akce (ano / ne)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Klíнец	2	3	0	1	4	4	0	2	+	+	---	---	ano	ne	ne	ne
Jíloviště	6	5	5	5	18	5	6,5	11	+	+	+	+ -	ano	ano	ano	ne

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Ohlasy byly ve Zvonici zveřejněny na povedený zimní pobyt na horách v roce 2012, který si děti i dospělí dosyta užili, a ohlédnutí za vydařeným posvícením v obci Jíloviště.

¹⁶ Počet stránek byl vždy a ve všech tabulkách, v nichž se počet stránek vyskytuje (tab. 20 – 25, na str. 62 - 64), sčítán i po čtvrtinách nebo polovinách stránek

V klíneckém zpravodaji se od roku 2014 již nezveřejňují a ve Zvonici se v roce 2015 objevila i kritická reakce (ta byla ze strany obyvatelky obce, která komentovala akci rozsvícení vánočního stromu /v roce 2014/ tím, že „*chyběl živý betlém, svařené víno nebo punč, a také jsem postrádala poslech koled, který by navodil tu pravou vánoční atmosféru jako v předchozích letech*“) (Zvonice). Pozvánky na budoucí akce se oproti obecnímu úřadu v posledních letech neuveřejňovaly, zejména v klíneckém zpravodaji nejsou od roku 2013 (zveřejněny byly v roce 2012) a ve Zvonici chyběly pouze v roce 2015.

Níže uvedená tabulka 22 ukazuje, že v klíneckém zpravodaji byla tělovýchovná jednota v každém uvedeném roce zmíněna (až na rok 2015, kdy zmíněna nebyla ani v jednom ze tří vydání). Počet stránek (8,5 stránek) je téměř shodný jako u obecního úřadu (tj. 9 stránek) ovšem ohlasy na proběhnuté aktivity se neobjevovaly ani ze strany tělovýchovné jednoty, ani ze strany obyvatelů. V prvních dvou analyzovaných letech (2012-2013) se obyvatelé mohli dočíst o pozvánkách na budoucí akce, v dalších dvou letech již ne. Ve Zvonici je u sportovců počet stránek téměř 3x vyšší než v klíneckém zpravodaji a je to způsobeno zejména tím, že sportovci byli zmiňováni ve všech zvolených letech a v téměř každém vydání. Ohlasy v roce 2012 nebyly uvedeny, ovšem v dalších letech jsou zveřejněny na konané posvícení s vydařenou organizací a účastí obyvatel. Pozvánky se objevovaly v roce 2013 a 2014.

Tabulka 22: Tělovýchovná jednota (sportovci) jako místní aktér uvedený v místním zpravodaji

Roky	Počet zmínění				Počet stránek				Ohlasy (+ / -)				Pozvánky na budoucí akce (ano / ne)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Klíneček	2	4	1	0	3	5	0,5	0	---	---	---	---	ano	ano	ne	ne
Jiloviště	3	5	4	3	5,5	7	7	4,5	---	+	+	+	ne	ano	ano	ne

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíneček - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Mateřská škola (viz tab. 23 níže) je v klíneckém zpravodaji zmíněna ve stejném počtu jako obecní úřad, ale počet stránek (s uvedením mateřské školy) je o 12 vyšší než v případě obecního úřadu (tj. 9 stránek).

Tabulka 23: Mateřská škola jako místní aktér uvedený v místním zpravodaji

Roky	Počet zmínění				Počet stránek				Ohlasy (+ / -)				Pozvánky na budoucí akce (ano / ne)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Klíneček	3	3	2	3	6	5	2,5	7,5	---	+	---	+	ano	ano	ano	ano

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíneček - obecní zpravodaj)

Chvályhodné ohlasy (viz tab. 23 výše) jsou uvedeny střídavě a např. v roce 2013 se jednalo o účasti na masopustním průvodu. Stejně jako obecní úřad v obou obcích, tak i mateřská škola v klíneckém zpravodaji uvádí pozvánky na své budoucí akce. Některé pozvánky se týkají jen informovanosti o tom, jaké akce bude mateřská škola pořádat pro své žáčky a jaká místa v rámci poznávání případně navštíví.

Ve Zvonici je klub Lvíčata (viz níže tabulka 24) uveden za sledované období celkem 16x, z čehož vyplývá, že jednou či dvakrát nebyl za daný rok zmíněn a počet stránek lze přibližně zprůměrovat jako půl strana na každé vydání Zvonice. Ohlasy jsou na klub Lvíčata vyzdvihována díky letnímu turistickému táboru, který v roce 2012 přinesl spoustu zážitků a v letech 2012 a 2015 byly uvedeny také pozvánky na akce, které v následné době klub pořádal.

Tabulka 24: Lvíčata jako místní aktér uvedený v místním zpravodaji

Roky	Počet zmínění				Počet stránek				Ohlasy (+ / -)				Pozvánky na budoucí akce (ano / ne)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Jíloviště	5	4	4	3	6	2	2,5	1,5	+	+	---	+	ano	ne	ne	ano

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zvonice)

Vzhledem k tomu, že Klubíčko je součástí Okrašlovacího spolku (viz oddíl 5.3, str. 53), nejsou jejich aktivity rozdělovány, ale hodnoceny jako jeden celek, jak je možné vidět v níže uvedené tabulce 25.

Tabulka 25: Klubíčko a Okrašlovací spolek jako místní aktéři uvedení v místním zpravodaji

Roky	Počet zmínění				Počet stránek				Ohlasy (+ / -)				Pozvánky na budoucí akce (ano / ne)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Jíloviště	1	6	3	5	1	5,5	2,5	8	---	+	+	+	ano	ano	ano	ne

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zvonice)

Tabulka 25 výše udává, že v letech 2013 a 2015 byly spolky uvedeny ve všech vydaných číslech Zvonice, ale v roce 2012 pouze v jednom vydání z celkových šesti a v roce 2014 ve větší polovině vydání. Počty stránek odpovídají faktu, že každé zmínění byla věnována přibližně jedna strana, ovšem v roce 2015 byl počet stránek (8 stránek) stejný jako součet za předchozí dva roky (2013-2014). Ohlasy se zaměřily na oblíbený karneval pro děti s balónkovým klaunem a pozvánky se objevovaly ve všech letech (např. na prázdninové malování pro děti v roce 2015) s výjimkou roku 2012.

V další tabulce 26 níže je uveden souhrn celkového počtu stránek zpravodajů v porovnání s počtem stránek, které jsou věnovány všem aktérům dohromady v obou zvolených obcích. Tyto údaje jsou vyjádřeny procenty zastoupení jak v klíneckém zpravodaji, tak ve Zvonici.

Tabulka 26: Zastoupení všech aktérů v místních zpravodajích obou zvolených obcí

		2012	2013	2014	2015
Klíнец	Počet stran zpravodaje	40	60	28	64
	Počet stran s aktéry	15,5	16,5	5	11,5
	Zastoupení aktérů a aktivit v %	38,8%	27,5%	17,9%	18,0%
Jíloviště	Počet stran zpravodaje	148	84	84	88
	Počet stran s aktéry	33	21,5	19,5	27,5
	Zastoupení aktérů a aktivit v %	22,3%	25,6%	23,2%	31,3%

Zdroj: vlastní zpracování podle (Klíнец - obecní zpravodaj) a (Zvonice)

Z tabulky je patrné, že v klíneckém zpravodaji se zastoupení v počtu stránek týkající se místních aktérů během jednotlivých let postupně snižuje a v roce 2015 se oproti roku 2012 počet stránek s aktéry snížil o necelých 21% (z původních 38,8% na 18,0%). Naopak ve Zvonici je charakter opačný, kde zastoupení místních aktérů ve zpravodaji mírně vzrůstá a oproti roku 2012 se v roce 2015 počet stránek s aktéry zvýšil o 9% (z původních 22,3% na 31,3%). Předchozí léta ve Zvonici byly počty stránek s informacemi o aktérech téměř vyrovnané kolem 23,7%, podobně vyrovnané byly také v klíneckém zpravodaji v posledních dvou letech (2014-2015), kde průměr byl na 18% zastoupení aktérů a aktivit.

5. 7 Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách ve sledovaných obcích

V sekundární a komparativní analýze dat o konaných aktivitách místních aktérů byly zjištěny významné informace o aktérech veřejného sektoru (obecní úřad obce Klíнец a Jíloviště), a aktérech neziskového sektoru (sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota /sportovci/, mateřská škola v obci Klíнец, spolek Lvíčata, Klubíčko a Okrašlovací spolek v obci Jíloviště /viz oddíl 5.3, tab. 13 str. 53/). Mezi tyto informace patří především počet aktérů veřejného a neziskového sektoru (v obci Klíнец 4 aktéři, v obci Jíloviště 6 aktérů), kde i přes přibližně stejný počet obyvatel obou obcí (obec Klíнец má 633 obyvatel a obec Jíloviště 638 obyvatel), je v obci Jíloviště šest aktérů, které pořádají aktivity nejen pro děti, ale rovněž i pro dospělé a seniory. V častých případech obecní úřad (zejména v obci Jíloviště) spolupracuje na konání aktivit s dalšími aktéry neziskového sektoru (např. hasiči, sportovci). Kromě obecního úřadu, sboru dobrovolných hasičů a tělovýchovné

jednoty má obec Jíloviště tři další aktéry – Lvíčata, Klubíčko a Okrašlovací spolek a obec Klíнец pouze jednoho – mateřská škola. Tím je i zvýšen celkový počet aktivit v obci Jíloviště na 22 aktivit, kde 13 aktivit (tedy 59,09%, např. vítání občánků, pálení čarodějnic, letní tábor, posvícení) lze označit za aktivity s dlouhou tradicí a zbývajících devět aktivit (40,91%) jsou nepravidelního charakteru. Obec Klíнец má 15 aktivit, tedy o osm aktivit méně než v obci Jíloviště, a mezi pravidelně se organizované aktivity se mezi 46,67% řadí např. vinobraní, pálení čarodějnic, masopustní průvod). Zatímco v obci Klíнец se 73,33% (11 aktivit) zaměřuje na kulturu, v obci Jíloviště je procentní zastoupení 63,67%, tedy o 9,66% méně než v obci Klíнец. Zbývajících aktivity (v obci Klíнец 26,67% /4 aktivity/, v obci Jíloviště 36,36% /8 aktivit/) mají sportovní charakter. V obci Klíнец má větší zastoupení tělovýchovná jednota se svými šesti aktivitami než sbor dobrovolných hasičů s dvěma aktivitami, tak v obci Jíloviště je tomu naopak. V Jílovišti uskutečňuje tělovýchovná jednota dvě aktivity a sbor dobrovolných hasičů devět aktivit. Posvícení je společnou aktivitou pro oba uvedené aktéry, jelikož se v jeho ročním pořádání pravidelně střídají. Podrobněji o aktivitách konaných místními aktéry v obci Klíнец a Jíloviště bylo rozebráno v oddíle 5.4, str. 55.

Pro další analyzování aktérů a jejich aktivit byla provedena sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách z místních zpravodajů. V obci Klíнец vychází zpravodaj od roku 2011 Klíнец – obecní zpravodaj a v obci Jíloviště od roku 2005 zpravodaj Zvonice (viz oddíl 5.5, str. 59). Kritéria pro komparaci zaměřovala uvedení nejen místních aktérů a konaných aktivit, ale také na témata, která se v obou zpravodajích vyskytují nebo nevyskytují. Pro oba zpravodaje je shodných šest témat a Zvonice má dvě další témata navíc. Shodné je zařazení tématu v poskytování informací z úřadu (obec Klíнец zveřejnila v roce 2015 výše místních poplatků /např. za komunální odpad/ nebo informaci o nové službě rozklikávacího rozpočtu na internetových stránkách obce, v obci Jíloviště v roce 2015 byly uvedeny místní poplatky, odstřely divoké zvěře a další), informace o budoucích, aktuálních a již zrealizovaných projektech (např. v obci Klíнец v roce 2015 o rekonstrukci a intenzifikaci ČOV a v obci Jíloviště roku 2015 provedená rekonstrukce ulice Pražská) a s nimi částečně souvisí téma dopravních informací, které jsou uváděny v souvislosti s projekty v obcích, ale zároveň s dopravní situací na rychlostní silnici R4. Nepravidelně

uváděné a shodné pro oba zpravodaje je historický koutek zaměřující se na historii dané obce. Nejdůležitějším tématem v klíneckém zpravodaji a Zvonici jsou informace o místních aktérech a konaných aktivitách nejen s pozvánkami na budoucí akce, ale také s poznatky a úspěchy z již proběhnutých akcí. Dvě témata jsou ve zpravodajích rozdílná (v klíneckém zpravodaji absentuje představení okolních obcí v Mníšeckém regionu), slovo starosty je uváděno naopak pouze ve Zvonici.

Následná analýza, která navazovala na sekundární analýzu dat z místních zpravodajů, ukázala, v kolika vydáních byli všichni místní aktéři zmíněni a v jakém počtu stránek mají své zastoupení v jednotlivých vydáních místních zpravodajů. V klíneckém zpravodaji byl obecní úřad, i přes nižší počet ročně vydaných zpravodajů (12 vydání) oproti Zvonici (22 vydání), zmíněn na celkových devíti stránkách, přičemž ve Zvonici to bylo o jednu stránku méně (viz oddíl 5.5, tab. 19, str. 60). Oproti obecnímu úřadu, tak sbor dobrovolných hasičů obce Klíneček v roce 2014 nebyl zmíněn v klíneckém zpravodaji, zato ve Zvonici byl zmíněn ve všech vydáních až na jedno v roce 2013. Naopak tělovýchovná jednota nebyla ve Zvonici uvedena v každém vydání, přibližně v 3-5 vydáních za rok, ovšem v klíneckém zpravodaji nebyla v roce 2015 uvedena vůbec. Ve Zvonici byl sbor dobrovolných hasičů zmíněn na 40,5 stránkách a tím byl celkový počet stránek 2,5x vyšší než u tělovýchovné jednoty (sportovci) a v klíneckém zpravodaji byl počet stránek u obou aktérů téměř srovnatelný. Mateřská škola se v klíneckém zpravodaji objevovala téměř ve všech vydáních a počet stránek byl o 2,5 stránky vyšší než u sboru dobrovolných hasičů a tělovýchovné jednoty dohromady. Spolek Lvíčata byl ve Zvonici uváděn v každém sledovaném roce, nicméně 1x – 2x za rok byly informace o něm vynechány a počet stránek lze zprůměrovat jako půl stránka na každé vydání zpravodaje. Klubíčko a Okrašlovací spolek byl např. v roce 2013 uveden v každém vydání Zvonice, naopak v předchozím roce 2012 pouze jednou a souhrnně lze říci, že v každém zpravodaji byla spolkům věnována jedna stránka. Ohlasy na místní aktéry a jejich konané aktivity byly ve většině případů chvályhodné a poukazovaly na dobrou organizaci při realizaci aktivit a účasti ze strany obyvatel, pouze na dvě aktivity se objevily kritické reakce, a to v klíneckém zpravodaji na Uctění památky padlých v roce 2012, kdy obecní zastupitelstvo projevilo lítost nad malou účastí obyvatelstva, a ve Zvonici byla negativní reakce ze strany obyvatele při akci

rozsvícení vánočního stromu roku 2014 (zveřejněno ve Zvonici roku 2015), kdy chyběl poslech koled či svařené víno k navození vánoční atmosféry.

Sekundární a komparativní analýza dat byla ukončena pomocí provedení procentního zastoupení aktérů v místních zpravodajích obou zvolených obcí. Bylo zjištěno (podrobněji viz tabulka 26, str. 66), že v klíneckém zpravodaji během let 2012 až 2015 počet stránek věnovaný aktérům za první roky klesal o 10% (z 38,8% /2012/ na 27,5% /2013/ až na 17,9% /2014/) za rok a celkově poklesl až o 21% (z původních 38,8%) a naopak ve Zvonici počet stránek mírně vzrostl o 9% (z 22,3% na 31,3%), přičemž v prvních třech letech byl počet stránek téměř ve stejném zastoupení kolem 24%.

Sekundární a komparativní analýza dat inspirovala k otázkám týkajících se konaných aktivit místních aktérů s tím, jak obyvatelé obce Klíнец a obce Jíloviště vnímají lokální aktéry a aktivity, které během kalendářního roku pořádají. Obyvatelé také budou moci vyjádřit názor, zda je výběr aktivit v obci dostatečný a navrhnout aktivitu, kterou by přivítali. Jelikož aktivity místních aktérů jsou zveřejňovány v místních zpravodajích, budou se také otázky zaměřovat na zpravodaj jako zdroj informací a obyvateli oblíbenou rubriku zpravodaje. Data budou získána pomocí polostrukturovaných rozhovorů a budou následně porovnána a zhodnocena.

6 Empirické šetření o významu lokálních aktérů v obcích Klíнец a Jíloviště

Empirické šetření navazuje na předchozí sekundární a komparativní analýzu dat o konaných aktivitách místních aktérů, kde byly charakterizováni aktéři působící v obci Klíнец a Jíloviště. Šetření bylo prováděno na podzim roku 2015 pomocí polostrukturovaných rozhovorů, kde cílem bylo zjistit význam místních aktérů a zvýšení jejich úlohy ve venkovských obcích. Rozhovory probíhaly s náhodně vybranými obyvateli¹⁷ obce Klíнец a Jíloviště a bylo nutné vybrat obyvatele žijící v obci, jelikož byli osloveni i lidé, kteří byli z jiného místa, a před samotným šetřením byly sestaveny záznamové archy s pokládanými otázkami (přepisy rozhovorů jsou uvedeny v příloze práce). Rozhovory byly vedeny jako anonymní a dotazovaní uváděli pouze identifikační údaje – věk, pracovní zařazení a délku života v obci Klíнец nebo Jíloviště.

6. 1 Analýza dat a jejich interpretace

Odpovědi na otázky pro následné vyhodnocení, analyzování a interpretaci jsou v následujících pododdílech srovnávány nejen pro danou obec, ale také mezi oběma venkovskými obcemi navzájem. Pokládané otázky byly následující:

1. Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?
2. Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?
3. Jakou akci pravidelně navštěvujete?
4. Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?
5. Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?
6. Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

---

¹⁷ Z celkového počtu 30 odchycených obyvatel, byla ochotna odpovědět pouze třetina (10) obyvatel. Probíhala současně reklama na telefonického operátora O2 a musela být vynaložena snaha, že rozhovor je pro diplomovou práci.

6. 1. 1 Rozdělení dotazovaných

V průběhu polostrukturovaného rozhovoru byly položeny identifikační otázky, které mají charakterizovat jednotlivé dotazované z důvodu anonymního rozhovoru. Odpovědi jsou zaneseny do následující tabulky 27.

Tabulka 27: Základní charakteristika dotázaných

	Respondent	Pohlaví	Věk	Pracovní zařazení	Délka života v obci
Klínec	K1	Žena	68	Důchodkyně	Od narození
	K2	Žena	37	Administrativa	11
	K3	Muž	41	Zedník	23
	K4	Žena	64	Důchodkyně	12
	K5	Muž	24	Student	Od narození
Jíloviště	J1	Muž	58	Řidič	26
	J2	Muž	44	Vedoucí výroby	Od narození
	J3	Žena	52	Uklízečka	26
	J4	Žena	41	Administrativa	20
	J5	Žena	23	Studentka	Od narození

Zdroj: vlastní zpracování

Data z identifikačních otázek ukazují, že skupina dotazovaných v každé obci je rozmanitá, zastoupeni jsou studenti, pracující a v obci Klínec také senioři. Podle údajů délky života v obci jsou v každé skupině zastoupeni dva dotazovaní, kteří ve své obci žijí od narození, v obci Klínec se jedná o dotazovaného K1 a K5 a v obci Jíloviště o J2 a J5. Průměrný věk dotazovaných je 46,8 let a ve srovnání s celkovým průměrným věkem 39,1 let (viz tab. 11, str. 52) je u vzorku dotazovaných věk o 7,7 roku vyšší. V obci Jíloviště je průměrný věk 44 let (viz tab. 11, str. 52) a u vybraného vzorku je 43,6 průměrný věk a rozdíl 0,4 roku je minimální. Vybrané vzorky u obou obcí Klínec a Jíloviště (i přes vyšší hodnotu věku u obyvatel obce Klínec) je vypovídající věkovému rozvrstvení populace.

6. 1. 2 Nejdůležitější místní aktér v obci Klínec a Jíloviště

Nejprve místní obyvatelé hodnotili, jak vnímají místní aktéry a jaký je podle jejich názoru nejdůležitější aktér pro rozvoj dané obce. Odpovědi na položenou otázku jsou uvedeny v následující tabulce 28 (str. 72).

Na první pohled je z tabulky 28 níže patrné, že všichni dotazovaní obce Klínec se nezávisle na sobě shodli, že nejdůležitějším aktérem je sbor dobrovolných hasičů. Dotazovaný K2 zároveň uvedl, že kromě sboru dobrovolných hasičů je důležitá i tělovýchovná jednotka. Obecní úřad a mateřskou školu v obci Klínec nezmínil ani jeden z dotázaných obyvatel.

Tabulka 28: Nejdůležitější místní aktér v obci Klíнец a Jíloviště

		Obecní úřad	Sbor dobrovolných hasičů	Tělovýchovná jednotka	Mateřská škola	Lvíčata	Klubíčko	Okrašlovací spolek
Klíнец	K1		x					
	K2		x	x				
	K3		x					
	K4		x					
	K5		x					
Jíloviště	J1		x	x				
	J2			x				
	J3		x	x				
	J4		x	x				
	J5		x	x				

Zdroj: vlastní zpracování

Oproti tomu v obci Jíloviště se dotazovaní shodli na důležitosti tělovýchovné jednoty (sportovců) a sboru dobrovolných hasičů, který nevedl pouze jeden dotazovaný. Ostatní aktéry, mezi které patří obecní úřad, Lvíčata, Klubíčko a Okrašlovací spolek, dotazovaní nezmínili ani okrajově. Je tedy patrné, že v obci Klíнец dominuje sbor dobrovolných hasičů a v obci Jíloviště tělovýchovná jednotka (sportovci) s těsným závěsem sboru dobrovolných hasičů.

6. 1. 3 Nejdůležitější konaná aktivita v obci Klíнец a Jíloviště

U druhé otázky (viz oddíl 6.1, str. 70) je nutné brát v úvahu rozdílnost aktivit v obou obcích a proto jsou následující tabulky uvedeny zvlášť pro obec Klíнец (viz tabulka 29) a zvlášť pro obec Jíloviště (viz tabulka 30).

Tabulka 29: Nejdůležitější aktivita v obci Klíнец

Obec	Aktér	Aktivita	K1	K2	K3	K4	K5
Klíнец	Obecní úřad	Malá klínecká					
		Velká klínecká					
		Velikonoční trhy		x			x
		Vánoční trhy	x	x	x		x
		Vítání občánků					
		Uctění památky padlých					
	Sbor dobrovolných hasičů	Pálení čarodějnic					
		Dětský den					
	Tělovýchovná jednotka	Dětský maškarní karneval			x		
		Vinobraní					
		Havelské posvícení					
		Mikulášská					
		Fotbalová příprava					
	Mateřská škola	Sportovní aktivity				x	
		Masopustní průvod					

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že převážná část dotazovaných (4) se domnívá, že nejdůležitější aktivitou pro obec Klíнец jsou vánoční trhy, které jsou organizovány před hasičskou

zbrojnicí. Dva dotazovaní K2 a K5 s vánočními trhy uvedli také velikonoční trhy. Dotazovaný K3 kromě vánočních trhů uvedl i maškarní karneval. Jediný dotazovaný, který jako ostatní neoznačil vánoční trhy za nejdůležitější, zvolil sportovní aktivity každoročně pořádané tělovýchovnou jednotou. Z celkových patnácti aktivit, které se v obci Klínec pořádají, tak pouhé čtyři označili dotazovaní za nejdůležitější, což je cca 26,67% ze všech konaných aktivit v obci.

Níže uvedená tabulka 30 ukazuje, že v obci Jíloviště bylo dotazovanými obyvateli zmíněno více aktivit, než tomu bylo v obci Klínec. Z důvodu přehlednosti v tabulce je akce Posvícení uvedena pouze jednou a to u sboru dobrovolných hasičů. Všichni dotazovaní považují v obci Jíloviště Posvícení jako nejdůležitější aktivitu, která si již stačila vybudovat své místo pro účast obyvatel obce. Kromě posvícení bylo také dvakrát uvedeno pálení čarodějnic, které uvedl dotazovaný J4 a J5. Další akce, které uvedli mezi nejdůležitější, je rozsvícení vánočního stromu (J1), fotbal (J2), zakončení školního roku spolu s vítáním občánků (J3).

Tabulka 30: Nejdůležitější aktivita v obci Jíloviště

Obec	Aktér	Aktivita	J1	J2	J3	J4	J5
Jíloviště	Obecní úřad	Vítání občánků			x		
		Vítání školáků					
		Jílovišťský bál					
		Předsilvestrovský ohňostroj					
	Sbor dobrovolných hasičů	Pálení čarodějnic				x	x
		Dětský den					
		Zakončení školního roku			x		
		Zimní pobyt dětí na horách					
		Rozsvícení vánočního stromu	x				
		Soutěž v požárim sportu					
		Léto na hřišti					
		Branný závod Lipence-Jíloviště					
		Posvícení	x	x	x	x	x
		Tělovýchovná jednotka - sportovci	Fotbal + přípravka		x		
	Lvičata	Výlety pro děti					
	Klubíčko	Letní tábor					
		Setkávání dětí					
	Okrašlovací spolek	Setkávání rodičů					
		Malování					
		Pohybové aktivity					
Diskokarneval							
		Dobrovolnické úklidy					

Zdroj: vlastní zpracování

V obci Jíloviště je pořádáno celkem 22 aktivit, z nich pouze 6 bylo dotazovanými zmíněno jako nejdůležitější, což odpovídá 27,27% z celkového počtu. V porovnání obce Klínec a Jíloviště jde o minimální rozdíl u zmíněných důležitých aktivit, které obyvatelé považovali

za nejdůležitější. V obci Jíloviště je důležitost výběru aktivit o 0,6% vyšší než v obci Klíнец, ovšem, dá se hovořit, že jsou svými hodnotami vyrovnané.

Z důvodu, že vzorek dotazovaných v obou obcích odpovídá průměrnému věku a udává věkovou strukturu obcí, nejsou nejdůležitější aktivity upřednostněny pouze na rodiče s dětmi nebo seniory. Např. Vánoce slaví všichni obyvatelé a i vybraný vzorek ukazuje, že aktivity spojené s Vánoce patří mezi nejoblíbenější aktivity (v obci Klíнец se jedná o vánoční trhy a v obci Jíloviště jde o rozsvícení vánočního stromu).

6. 1. 4 Pravidelně navštěvovaná aktivita v obci Klíнец a Jíloviště

Porovnání níže uvedené tabulky 31 s tabulkou 29 výše (str. 72) ukazuje, že i přes názor dotazovaných, že vánoční trhy jsou důležitou aktivitou v obci Klíнец, tak je navštěvují pouze dva dotazovaní, K1 navštěvuje pouze trhy, přičemž K3 ještě navštíví maškarní karneval. Dotazovaný K2 uvedl „*ted' už žádnou, protože děti nechodí do školky*“. Zbývající dva dotazovaní K4 a K5 uvedli vinobraní, kde je možným důvodem posezení s přáteli nejen nad ochutnávkou burčáku, ovšem jako nejdůležitější akci vinobraní v obci Klíнец nezmínil nikdo. V obci Klíнец jsou tedy nejvíce navštěvované vánoční trhy a v podzimním období vinobraní na hřišti.

Tabulka 31: Pravidelně navštěvovaná aktivita v obci Klíнец a Jíloviště

	Respondent	Pravidelně navštěvovaná akce
Klíнец	K1	Vánoční trhy
	K2	Žádná
	K3	Vánoční trhy, maškarní karneval
	K4	Vinobraní
	K5	Vinobraní
Jíloviště	J1	Posvícení
	J2	Fotbal
	J3	Posvícení
	J4	Posvícení, fotbal, pálení čarodějnic
	J5	Posvícení

Zdroj: vlastní zpracování

Naopak v obci Jíloviště podle dat v tabulce 31 v porovnání s daty tabulce 30 (str. 73) se dotazovanými pravidelně navštěvovaná aktivita téměř shoduje s nejdůležitější aktivitou v obci Jíloviště. Posvícení uvedli čtyři dotazovaní jako svou aktivitu s pravidelnou účastí v obci, což upevňuje názor, že je zároveň nejdůležitější konanou aktivitou. Jediný

dotazovaný J2 posvícení nenavštěvuje a místo něj dává přednost fotbalu. Kromě posvícení dotazovaný J4 dále navštěvuje fotbal a vzhledem k dětem také zavítá na pálení čarodějnic.

6. 1. 5 Návrhy na rozšíření výběru aktivit v obci Klíнец a Jíloviště

Dotazovaným byla pokládána otázka, zda by nějakou chybějící akci přivítali ve své obci, aby se konala. Odpovědi uvedené v tabulce 32 níže jsou pro obec Klíнец rozmanité, kde dotazovaný K3 zdůraznil, že „*chybí masopustní průvod pořádný*“. Překvapivé jsou odpovědi dotazovaných K1 a K4, kteří by uvítali, aby se v obci Klíнец konalo více hudebních koncertů, kde K1 by uvítal „*kapelu a mažoretky*“ a K4 uvedl „*tak třeba víc koncertů, country*“. Zbývající dva dotazovaní K2 a K5 nemají zájem o rozšiřování výběru aktivit.

Tabulka 32: Návrhy na rozšíření výběru aktivit v obci Klíнец a Jíloviště

	Respondent	Návrhy nových aktivit
Klíнец	K1	Kapela a mažoretky
	K2	Ne
	K3	Pořádný masopustní průvod
	K4	Více koncertů, country
	K5	Ne
Jíloviště	J1	Ne
	J2	Ne
	J3	Ne
	J4	Maškarní pro děti, více pro děti
	J5	Ne

Zdroj: vlastní zpracování

V obci Jíloviště jediný dotazovaný J4 uvedl, že v jejich obci chybí „*maškarní pro děti, určitě něco víc pro děti, protože oni se tady z jednoho konce na druhý prakticky neznají, prostě se nesejdou tak, aby měly možnost se navzájem potkat*“. Tento názor je způsoben, že dotazovaný má děti, které by takové aktivity mohly navštěvovat a více se poznávat. Ostatní dotazovaní neuvedli žádné návrhy, které by mohli rozšířit výběr a se stávající nabídkou aktivit v obci Jíloviště jsou spokojeni.

6. 1. 6 Zdroje informací o konaných aktivitách místních aktérů v obci Klíнец a Jíloviště

Následující tabula 33 (str. 76) níže ukazuje, z jakých zdrojů dotazovaní získávají informace o akcích a všichni dotazovaní, jak z obce Klíнец, tak z Jíloviště, jednoznačně uvedli místní zpravodaj, který jim dochází do poštovních schránek. Z hlediska poskytování informací je

tedy nejdůležitějším zdrojem pro obyvatele obou zvolených obcí. Dotazovaný obce Klíнец K4 ke zpravodaji dodal, že „*tam se dovidáme, co bylo*“. V obci Klíнец dále dotazovaní K3, K4 a K5 využívají plakáty, které jsou vylepovány v obci a na autobusových zastávkách a zvou na budoucí konané akce. Dotazovaní K1 a K3 dále využívají informace z místního rozhlasu, kde na druhé straně dotazovaný K2 uvedl, že zdrojem informací jsou „*noviny, protože rozhlas tu není rozumět*“. Internet využívá jeden dotazovaný K5, který ho uvedl jako největší zdroj informací.

Tabulka 33: Zdroje informací o konaných aktivitách v obci Klíнец a Jíloviště

	Respondent	Zdroje informací
Klíнец	K1	Zpravodaj, rozhlas
	K2	Zpravodaj
	K3	Zpravodaj, rozhlas, plakáty
	K4	Zpravodaj, plakáty
	K5	Zpravodaj, plakáty, Internet
Jíloviště	J1	Zpravodaj, rozhlas, mezi lidmi
	J2	Zpravodaj, mezi lidmi
	J3	Zpravodaj, plakáty, vývěska
	J4	Zpravodaj, rozhlas, vývěska, internet
	J5	Zpravodaj, internet

Zdroj: vlastní zpracování

V obci Jíloviště (viz tabulka 33 výše) všichni dotazovaní uváděli kromě zpravodaje i další zdroje informací. Informačním zdrojem je také rozhlas, který uvedli dva dotazovaní (J1, J4), kde dotazovaný J1 zároveň uvedl, že informace získává mezi lidmi, což je současně zdroj informací dotazovaného J2. Již zmíněný dotazovaný J4 dále využívá vývěsku a internetové stránky. Vývěsku uvedl také dotazovaný J3 a internetové stránky jsou zdrojem informací pro dotazovaného J5. Plakáty, které se vylepují v obci a na autobusových zastávkách či se doručují do domovních schránek, jsou součástí informačních zdrojů, které má k dispozici dotazovaný J3.

6. 1. 7 Nejvíce čtená rubrika místního zpravodaje obce Klíнец a Jíloviště

Z důvodu, že dotazovaní mají k dispozici místní zpravodaj, byla pokládána závěrečná otázka, zda mají oblíbenou rubriku, která je nejvíce zajímavá, a kterou nejvíce ve zpravodaji čtou. V obci Klíнец (viz tabulka 34 níže) byla nejčastější odpovědí rubrika informace z úřadu, kterou uvedli čtyři dotazovaní z pěti, kde dotazovaného K2 zajímá politika obce Klíнец nebo K4 uvedl „*nejvíce mě baví, kde co je, třeba že můžeme odvážet odpad*“. Na druhém nejčastějším místě byla rubrika informace o aktérech, kde dotazovaného K3

nejvíce zajímají informace ze sboru dobrovolných hasičů, jelikož je u hasičů, jak zmínil hned u první otázky (viz příloha, str. 98). V jednom případě byly zvoleny projekty, kdy K3 zajímá, „*kdy nám spraví konečně silnici*“, a jednou historický koutek, kde dotazovaný K4 vyhledává zajímavosti z dějin obce. Žádný z dotazovaných neuvedl, že se zajímá o již proběhnuté akce nebo dopravní informace.

Tabulka 34: Nejvíce čtená rubrika místního zpravodaje obce Klíнец a Jíloviště

	Respondent	Slovo starosty	Informace z úřadu	Projekty	Historický koutek	Proběhnuté akce	Informace o aktérech	Představení okolních obcí	Dopravní informace
Klíнец	K1	Nenachází se ve zpravodaji	x				x	Nenachází se ve zpravodaji	
	K2		x	x					
	K3						x		
	K4		x		x				
	K5		x				x		
Jíloviště	J1	x	x	x	x	x	x	x	x
	J2	x	x	x	x	x	x	x	x
	J3	x	x	x	x	x	x	x	x
	J4						x		
	J5		x				x		

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z výše uvedené tabulky 34 patrné, tak tři dotazovaní J1, J2 a J3 nemají preferovanou rubriku zpravodaje, ale čtou ho celý. J3 dodává „*abych pravdu řekla, já to nečtu vůbec, to čte manžel nahlas, ale asi od každého něco*“. U zbývajících dvou dotazovaných převažuje rubrika Informace o aktérech, kde dotazovaný J4 uvádí, že se pouze zkráceně podívá, „*co se tady děje pro děti a informace o tom, co se bude dít za akce*“ a dotazovaný J5 se dále zajímá o informace z úřadu a z proběhnutých akcí si prohlédne zveřejněné fotografie z dané konané akce. Lze tedy konstatovat, že nejvíce oblíbenou a čtenou rubrikou zpravodaje je v obou obcích informace z úřadu a informace o aktérech. Ostatní rubriky jsou čtené buď okrajově, nebo preferovány malou skupinou obyvatel.

6. 2 Souhrn provedené analýzy dat empirického šetření

Provedená analýza dat empirického šetření ukázala, že nejdůležitějším místním aktérem pro obyvatele v obci Klíнец je sbor dobrovolných hasičů, zatímco v obci Jíloviště je tím nejdůležitějším tělovýchovná jednota (sportovci) a teprve v těsném závěsu za ní je sbor dobrovolných hasičů. Obecní úřad nebyl ve zkoumaných obcích dotazovanými zmíněn, stejně tak mateřská škola v Klínci, nebo Lvičata, Klubíčko a Okrašlovací spolek v obci

Jíloviště nebyl uveden dotazovanými (viz oddíl 6.1.2, str. 71). I přes shodu dotazovaných na nejdůležitějším aktérově v obci Klíнец, je podle dotazovaných nejdůležitější aktivitou konání vánočních trhů, které jsou ovšem pod záštitou obecního úřadu Klíнец. Dotazovaní celkově uvedli, že pouze 26,67% z celkových patnácti aktivit je nejdůležitější aktivitou v obci Klíнец a podobné zhodnocení je i v obci Jíloviště. Zde uvedli, že z 22 aktivit je 27,27% aktivit pro obec považováno za nejdůležitější aktivitu, přičemž nejdůležitější aktivitou pro dotazované je posvícení, které střídavě pořádá sbor dobrovolných hasičů a sportovci. Z porovnání je patrné, že podle dotazovaných nejdůležitější aktéři zároveň pořádají pro obyvatele nejdůležitější aktivitu v obci Jíloviště (viz oddíl 6.1.3, str. 72).

Vzhledem k názoru dotazovaných obce Klíнец (K1, K2, K3 a K5), že nejdůležitější aktivitou jsou vánoční trhy, tak jejich pravidelně navštěvovanou jsou jen u dvou dotazovaných (K1, K3). Vánoční trhy se o svou první příčku dělí s vinobraním, které ale nebylo jako důležitá aktivita vůbec zmíněno. Možným důvodem je, že Vánoce slaví všichni obyvatelé a nejsou upřednostněny pouze na rodiče s dětmi nebo seniory. Oproti obci Klíнец, tak v obci Jíloviště dominuje nejnavštěvovanější akce posvícení, které zmínili čtyři z pěti dotazovaných (nezmínil pouze J2). Další zmiňovanou aktivitou byl fotbal, který je u dotazovaných o polovinu méně navštěvovaný než posvícení (posvícení 4x, fotbal 2x). Z analýzy vyplývá, že posvícení je tradicí pro obec Jíloviště s vysokou mírou návštěvnosti a důležitosti nejen pro obyvatele, ale zároveň pro kulturní a společenský život v obci (viz oddíl 6.1.4, str. 74).

K rozšíření výběru aktivit se dotazovaní více vyjadřovali v obci Klíнец, kde jim vedle stávajících aktivit chybí možnost navštívit více hudebních akcí. Dva dotazovaní (K1, K4) by měli zájem o zařazení do výběru různorodé kapely, kde by účinkovali např. mažoretky nebo kapela ve stylu country. Zmíněn byl také masopustní průvod, kdy dotazovaný (K3) zdůraznil, že je potřeba uspořádat pořádný masopustní průvod. Zbývající dva dotazovaní (K2, K5) nenavrhli aktivitu, kterou by v obci Klíнец uvítali. V obci Jíloviště byla situace opačná, kdy čtyři dotazovaní neuváděli žádný návrh na rozšíření výběru aktivit a pouze jeden dotazovaný (J4) zmínil, že chybí „*maškarní pro děti, určitě něco víc pro děti, protože oni se tady z jednoho konce na druhý prakticky neznají, prostě se nesejdou tak, aby měly možnost se navzájem potkat*“ (viz oddíl 6.1.5, str. 75).

Další část se zaměřila na zdroje informací o konaných aktivitách místních aktérů včetně místních zpravodajů, které se staly zdrojem informací u všech dotazovaných jak v obci Klíнец, tak v obci Jíloviště. V obci Klíнец dále tři dotazovaní (K3, K4, K5) využívají plakáty, které jsou vylepovány v obci a na autobusových zastávkách a zvou na budoucí akce konané v obci, a místní rozhlas (dotazovaní K1, K3). Internet jako zdroj informací uvedl pouze jeden dotazovaný (K5), přičemž v obci Jíloviště ho využívají dotazovaní dva (J4, J5) a další dotazovaní také zahrnuli i další zdroje informací – vývěska (J1, J3), rozhlas (J1, J4) a získání informací mezi lidmi (J1, J2). Oproti obci Klíнец, kde plakáty uvedli tři dotazovaní (K3, K4, K5), tak v obci Jíloviště je využívá pouze jeden dotazovaný J3 (viz oddíl 6.1.6, str. 75).

Vzhledem k tomu, že zpravodaj využívají všichni dotazovaní z obou obcí jako jeden ze zdrojů informací, byla závěrečná otázka věnována rubrikám, které dotazované nejvíce zajímají a jsou jejich oblíbenou částí místního zpravodaje. V obci Klíнец je obyvateli nejvíce čtenou rubrikou informace z úřadu (uvedli 4 dotazovaní z 5, nechte K3), kde např. K4 uvedl „*kde co je, třeba že můžeme odvážet odpad*“ a v těsném závěru informace o aktérech (zmínili 3 dotazovaní z 5, jde o K1, K3, K5). Dále byly jednou zmíněny projekty (dotazovaného K2 zajímá „*kdy nám spraví konečně silnici*“) a historický koutek (dotazovaný K4). Dopravní informace a proběhnuté akce není ani u jednoho dotazovaného preferovanou rubrikou. Naopak v obci Jíloviště čtou tři dotazovaní (J1, J2, J3) místní zpravodaj celý a nemají oblíbenou rubriku. Zbývající dva dotazovaní (J4, J5) uvedli informace o aktérech, informace z úřadu a fotografie z již proběhnutých akcí. Souhrnně lze konstatovat, že nejoblíbenější rubrikou zpravodajů obou obcí jsou informace z úřadu a informace o aktérech (viz oddíl 6.1.7, str. 76).

7 Závěr

Diplomová práce „Aktéři lokálního rozvoje (komparace obcí Klíнец a Jíloviště) byla vybrána z důvodu autorčina blízkého vztahu k oběma venkovským obcím Klíнец a Jíloviště. Obecným cílem bylo zjistit pomocí komparace dvou obcí Mníšeckého regionu, jakou úlohu mají lokální aktéři v rozvoji uvedených obcí Klíнец a Jíloviště, jejichž katastry leží vedle sebe. Cílem komparace dvou obcí bylo tedy zjistit, jakým způsobem místní aktéři ovlivňují endogenní rozvoj v lokalitě, jako představitelé nejvýznamnějšího faktoru v regionálním rozvoji – faktoru lidí. Dále zjistit, zda a jakou roli hraje v obcích místní zpravodaj z hlediska poskytování informací, vycházející v určitých časových intervalech, a porovnání, jakými kapitolami se oba zpravodaje shodně zabývají či se od sebe navzájem liší. Další částí bylo nalezení možností pro zvýšení kvality života v obcích, co by obyvatelé přivítali a co by podle jejich názoru přispělo k rozvoji jejich obce.

Teoretické zázemí práce ukázalo, že v rozvoji regionů a venkova jsou přístupy rozlišovány na exogenní a endogenní přístup, kde z hlediska ladění této práce se autorka přiklonila spíše k endogennímu modelu rozvoje venkova. Endogenní přístup vyzdvihuje mimo jiné především lokální aktéry, kteří přístup potřebují ke konání svých aktivit. Práce se zaměřuje na takového aktéra, který svým konáním ovlivňuje dění v obci a organizují pro obyvatele aktivity.

Pro sekundární analýzu dat o konaných aktivitách v obci Klíнец a Jíloviště bylo potřebné studovat aktivity, které místní aktéři ve veřejném a neziskovém sektoru organizují ke zvýšení kulturního a společenského života v obcích. V obci Klíнец se mezi veřejný a neziskový sektor řadí obecní úřad, sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota a mateřská škola a celkově se pod jejich záštitou koná 15 aktivit, které mohou navštívit děti, dospělí i senioři. V obci Klíнец má sedm aktivit (46,67% z celkových 15 aktivit, jde např. o vítání občánků, pálení čarodějnic, dětský den, vinobraní a masopustní průvod) dlouhou tradici a zbývajících osm aktivit jsou nepravidelného charakteru nebo nově vzniklé (např. Malá a Velká klínecká, Havelské posvícení). V obci Klíнец je z celkových 15 aktivit převažující část (celkem 11 aktivit, tedy 73,33%) zaměřena na aktivity kulturního charakteru než na sportovní aktivity (4 aktivity, tedy 26,67%). Obec Jíloviště může

nabídnout celkem 22 aktivit (posvícení je bráno jako jedna aktivita), které pořádá obecní úřad, sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota (sportovci), Lvíčata, Klubičko nebo Okrašlovací spolek. Aktivit s dlouhou tradicí je v obci Jíloviště celkem 13 (tedy 59,09% z celkových 22 aktivit, např. vítání občánků a školáků, pálení čarodějnic, posvícení, letní tábor). Zbývajících devět aktivit (40,91%) jsou nepravidelného charakteru nebo byly zorganizovány pouze jednou v jednom roce (např. jílovišťský bál v roce 2015 nebo léto na hřišti v roce 2014). Obec Jíloviště nabízí 14 aktivit (z celkových 22) kulturního charakteru a jedná se o 63,64% a zbývajících 36,36% (tedy 8 aktivit) je zaměřeno na sportovní charakter aktivit.

Největší zastoupení aktivit má v obci Klíнец obecní úřad a tělovýchovná jednota, každý se šesti aktivitami, a v obci Jíloviště se řadí na první místo sbor dobrovolných hasičů se svými 8 aktivitami a jedna aktivita posvícení, při jehož organizaci se pravidelně střídají hasiči se sportovci.

Všechny aktivity uvedených místních aktérů byly analyzovány v souvislosti se sekundární a komparativní analýzou dat z místních zpravodajů, kde Obecní zpravodaj v obci Klíнец vychází od roku 2011 a Zvonice v obci Jíloviště od roku 2005. Každý zpravodaj je rozčleněn do osmi rubrik, kde pro klínecký zpravodaj a Zvonici je shodných šest témat (informace z úřadu, projekty, historický koutek, proběhnuté akce, informace o aktérech a dopravní informace) a Zvonice má další dvě odlišná témata zařazena ve zpravodaji (slovo starosta a představení okolních obcí Mníšeckého regionu). Následně bylo sledováno, na kolika stránkách byli lokální aktéři zmíněni v období 2012-2015, kde se ukázalo, že sbor dobrovolných hasičů nebyl v klíneckém zpravodaji v roce 2014 zmíněn ani v jednom ze dvou vydání a tělovýchovná jednota nebyla v roce 2015 prozatím také zmíněna v žádném ze tří vydaných zpravodajů. Zbývající aktéři (obecní úřad, mateřská škola, Lvíčata, Klubičko a Okrašlovací spolek) byli alespoň v jednom vydání za daný rok uvedeni. Procentní zastoupení místních aktérů ve zpravodajích ukázalo, že počet stránek v klíneckém zpravodaji věnovaných místním aktérům obce Klíнец během let 2012 až 2015 celkově počet stránek o aktérech poklesl až o 21% (na 18% z původních 38,8%). Ve Zvonici je situace opačná, kde počet stránek s aktéry naopak vzrostl o 9% (z původních 22,3% na 31,3%).

Empirické šetření zaměřovalo místní aktéry a konané aktivity, které považují obyvatelé za nejdůležitější pro svou obec. Dva dotazovaní z každé obce bydlí v obci od svého narození. Vybraný vzorek dotazovaných je vypovídající věkovému rozvrstvení populace, jelikož v obci Klíнец je průměrný věk dotazovaných 46,8 let (průměrný věk obyvatel je 39,1 let, věk dotazovaných je pouze o 7,7 roku vyšší) a v obci Jíloviště je průměrný věk obyvatel 44 let a vybraný vzorek má průměrný věk 43,6 let. Provedená analýza dat, získaných pomocí polostrukturovaných rozhovorů, ukázala, že nejdůležitějším aktérem v obci Klíнец je podle mínění dotázaných sbor dobrovolných hasičů, zatímco v obci Jíloviště je tím nejdůležitějším tělovýchovná jednota (sportovci) a teprve v těsném závěsu za ní je sbor dobrovolných hasičů. Z celkových patnácti aktivit v obci Klíнец uvedli dotazovaní, že pouze 26,67% z celkových aktivit je nejdůležitější aktivitou v obci a jednalo se o vánoční trhy, velikonoční trhy, maškarní karneval a sportovní aktivity. V obci Jíloviště je podíl o 0,6% vyšší, uvedli tedy, že 27,27% aktivit z celkových 22 je tou nejdůležitější pro obec Jíloviště. Zde dotazovaní uvedli jednoznačně posvícení, dále pálení čarodějnic, rozsvícení vánočního stromu a zakončení školního roku s vítáním občánků.

S uvedením nejdůležitější aktivity v obci Jíloviště se shodují i odpovědi dotazovaných na pravidelně navštěvovanou akci, kterou je právě posvícení. Naopak v obci Klíнец se odpovědi mírně liší a pravidelně nejnavštěvovanější aktivitou dotazovanými jsou vánoční trhy spolu s vinobraním. Návrhy na rozšíření výběru aktivit nejvíce zmínili dotazovaní z obce Klíнец, kteří by přivítali více hudebních koncertů s vystoupením mažoretok nebo kapely ve stylu country. Jeden dotazovaný také zdůraznil, že by se měl uspořádat pořádný masopustní průvod. V obci Jíloviště se k návrhům vyjádřil pouze jeden dotazovaný, který by přivítal více akcí určených pro děti, *„protože oni se tady z jednoho konce na druhý prakticky neznají, prostě se nesejdou tak, aby měly možnost se navzájem potkat“* (dotazovaný J4).

Dále bylo zjišťováno, z jakých zdrojů získávají obyvatelé informace o místních aktérech a konaných aktivitách. V obou obcích se dotazovaní jednoznačně shodli, že tím zdrojem je místní zpravodaj, který dostávají do svých domovních schránek, v obci Klíнец 2x-4x ročně a v obci Jíloviště 5x-6x ročně. Mezi další zdroje informací dotazovaní zařadili v obou obcích místní rozhlas, vylepované plakáty po obci a na autobusových zastávkách, Internet

a v obci Jíloviště dále uvedli vývěsku a získání informací mezi lidmi. Z důvodu, že obyvatelé mají k dispozici místní zpravodaj, byla získána informace, že v klíneckém zpravodaji dotazovaní preferují informace z úřadu a v těsném závěsu informace o aktérech, přičemž ve Zvonici je preference rubrik přesně naopak. V klíneckém zpravodaji jsou dále dotazovanými čtené projekty a historický koutek. Zbývající rubriky (dopravní informace, proběhnuté akce) nezmínil žádný z dotazovaných v obci Klíнец. Tři dotazovaní v obci Jíloviště nemají svou preferovanou rubriku Zvonice a zpravodaj čtou celý nebo od každého něco. Zbývající dotazovaní uvedli rubriku informace o aktérech, informace z úřadu a fotografie z již proběhnutých akcí.

Lokální aktéři v obci Klíнец a Jíloviště mají podle principů endogenního rozvoje vliv na společenský a kulturní život v obou zvolených obcích. Nejvýznamnější roli má (dle mínění dotázaných) v obou obcích sbor dobrovolných hasičů a tělovýchovná jednota (sportovci). Zejména v obci Klíнец by dotazovaní rozšířili stávající výběr aktivit, především by uvítali více hudebních koncertů. Dotazovaní k získání informací o konání aktivit místních aktérů využívají širokou škálu zdrojů a ve všech případech dotazovaní uvedli místní zpravodaj v obou obcích Klíнец a Jíloviště.

8 Citovaná literatura

Tištěná literatura

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ a Jan TĚŠITEL. *Integrated endogenous regional development concept and the role of Šumava National Park administration*. Vimperk, 1998, (2): 385-394. Dostupné také z: http://www.npsumava.cz/gallery/8/2453-sg2_bartosetal.pdf

BERNARD, Josef. *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010, 126 s. ISBN 978-80-7330-187-3.

BINEK, Jan, Hana SVOBODOVÁ, Jan HOLEČEK, Iva GALVASOVÁ a Kateřina CHABIČOVSKÁ. *Synergie ve venkovském prostoru: Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Vyd. 1. Brno: GaREP, 2009, 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.

BOURDIEU, Pierre. *Teorie jednání*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998, 179 s. ISBN 80-7184-518-3.

CAYLI, Baris. Cultural capital, Role of. COUSINS, Linwood H. *Encyclopedia of human services and diversity*. SAGE Publications, 2014, s. 306-306, 1632 s. ISBN 978-1-4522-8748-5.

COLEMAN, J. S. *Foundations of Social Theory*. Cambridge and London: Harvard University Press, 1990.

ČERMÁK, Vladimír. Vzdělávání. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 1417-1418, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 4.vyd. Praha: Karolinum, 2011, 374 s. ISBN 978-80-246-1966-8.

DOČEKALOVÁ, Pavla, Kamil ŠVEC a Jaroslav DANĚŠ. *Úvod do politologie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010, 264 s. ISBN 978-80-247-2940-4.

FIALOVÁ, Ludmila. Regionalizace. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 916, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

GIDDENS, Anthony. *Důsledky modernity*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, 200 s. ISBN 80-86429-15-6.

GKARTZIOS, Menelaos a Mark SCOTT. Placing Housing in Rural Development: Exogenous, Endogenous and Neo-Endogenous Approaches. *Sociologia Ruralis*. 2014, **54**(3): 241-265. DOI: 10.1111/soru.12030. ISSN 00380199. Dostupné také z: <http://doi.wiley.com/10.1111/soru.12030>

HAVLÍK, Radomír. *Úvod do sociologie*. Vyd. 6., přeprac. Praha: Karolinum, 2015, 132 s. ISBN 978-80-246-2843-1.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012, 408 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

HOLUB, Zbyněk (ed.). *Region, regionalistika, regionalismus a regionalisté*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 175 s. Studia, 4. ISBN 978-808-6708-393.

HUBÁČEK, Ondřej. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 474, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

JANČÁK, Vít, Pavel CHROMÝ, Miroslav MARADA, Tomáš HAVLÍČEK a Petra VONDRÁKOVÁ. Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných periferiích Česka. *ČESKÁ GEOGRAFICKÁ SPOLEČNOST. Geografie*. 2010, 115(2): 207-222. Dostupné také z: <http://www.researchgate.net/>

JETMAR, Marek. Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti v České republice v programovém období 2007-2013. *Urbanismus a územní rozvoj*. 2007, X(1/2007): 8-13. Dostupné také z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2007/2007-01/02_programove.pdf

KEMÉNYOVÁ, Irena. Kapitál lidský. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 474, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

KLUFOVÁ, Renata. *Demografický vývoj a typologie českého venkova v kontextu prostorových souvislostí*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 275 stran. ISBN 978-80-7478-733-1.

KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, xxxiv, 630 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-011-9.

LESSER, Eric L. *Knowledge and social capital: foundations and applications*. Boston: Butterworth-Heinemann, 2000, 323 s. ISBN 0-7506-7222-6.

LOWE, Philip, Jonathan MURDOCH a Neil WARD. *Networks in rural development: Beyond exogenous and endogenous models*. PLOEG, Jan Douwe van der a Gert van DIJK. *Beyond modernization: The impact of endogenous rural development*. Assen, The Netherlands: Van Gorcum, 1995, s. 87-108, 298 s. ISBN 90 232 2938 x.

MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 256 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

MAJEROVÁ, Věra, Tomáš KOSTELECKÝ a Luděk SÝKORA. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: Příklad Kraje Vysočina*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 224 s. ISBN 978-80-247-4093-5.

MAREŠ, Petr. Inovace. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 431, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

MAŘÍKOVÁ, Hana. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 571, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

MAZOUC, Petr a Jakub FISCHER. *Lidský kapitál: měření, souvislosti, prognózy*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, 116 s. ISBN 978-80-7400-380-6.

- NAKONEČNÝ, Milan. Kompetence sociální. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 504, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.
- NOVÝ, Ivan a Alois SURYNEK. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2006, 288 s. Manažer. ISBN 80-247-1705-0.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
- PETRUSEK, Miloslav. Aktér. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 47, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.
- PETRUSEK, Miloslav. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 157, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.
- PETRUSEK, Miloslav. Homo sociologicus. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 382, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.
- PLOEG, Jan Douwe van der. *Born from within: Practice and perspectives of endogenous rural development*. Assen: Van Gorcum, 1994, 298 s. ISBN 90-232-2893-6.
- PUTNAM, R. D. *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton, Princeton University press, 1993.
- PUTNAM, R. D. *Bowling Alone. The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon&Schuster, Inc, 2000.
- POSTRÁNECKÝ, Josef. Regionální politika. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 98-113, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- RAY, Christopher. 2000. Editorial: The EU Leader Programme: Rural Development Laboratory. *Sociologia Ruralis* 40 (2): 163–171.
- SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Vyd. 1. Ostrava: Repronis, 2004, 160 s. ISBN 80-7329-059-6.

STACHOVÁ, Jana, Luděk SÝKORA a Roman MATOUŠEK. Sociální kapitál a rozvoj regionu. MAJEROVÁ, Věra, Tomáš KOSTELECKÝ a Luděk SÝKORA. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: příklad Kraje Vysočina*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 11-31, 224 s. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-4093-5.

STRÍTECKÝ, Jaroslav. Sociologie vědění. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 1168-1170, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

SOJKA, Milan. Kapitál sociální. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, s. 474, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

SVOBODOVÁ, Hana, Onřej KONEČNÝ, Jan BINEK a Kateřina CHABIČOVSKÁ. *Synergie ve venkovském prostoru*. 1. vyd. Brno: GaREP, 2011, 116 s. ISBN 978-904308-8-4.

ŠUBRT, Jiří. *Soudobá sociologie IV (aktuální, každodenní)*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2010, 383 s. ISBN 978-80-246-1789-3.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

VESELÝ, Arnošt. Teorie mnohačetných forem kapitálů. *Pražské sociálně vědní studie: Veřejná politika a prognostika*. 2006, (014). ISSN 1801-5999. Dostupné také z: http://publication.fsv.cuni.cz/attachments/117_014_Vesely.pdf

VETEŠKA, Jaroslav a Michaela TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, 159 s. ISBN 978-80-247-1770-8.

WOKOUN, René. Regionální struktura České republiky. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 72-85, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

WOKOUN, René. Teorie regionu. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 63-71, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

WOKOUN, René, Jan MALINOVSKÝ, Milan DAMBORSKÝ a Jiří BLAŽEK. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Elektronická literatura

Česká televize. *Kateřinice jsou Vesnicí roku 2014* [online]. 2014 [cit. 2014-11-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/286732-katerinice-jsou-vesnici-roku-2014/>

Český statistický úřad. *Číselník kresů* [online]. 2012 [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/ciselnik_okresu_lau1_nuts_2008

Český statistický úřad: Klasifikace územních statistických jednotek. In: *Metodická část* [online]. 2013 [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_\(cz_nuts\)_2011](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_(cz_nuts)_2011)

Český statistický úřad. *Počet obyvatel v obcích vybraného správního obvodu ORP* [online]. 2015 [cit. 2015-09-16]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvo=RSO14&zo=N&vyhltext=Po%C4%8Det+obyvatel+v+obc%C3%ADch+vybran%C3%A9ho+spr%C3%A1vn%C3%ADho+obvodu+ORP&z=T&f=TABULKA&verze=-1&nahled=N&sp=N&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&katalog=all&pvokc=65&pvoch=2105

Hasiči Jíloviště [online]. 2009 [cit. 2015-09-14]. Dostupné z: <http://hasici.jiloviste.cz/content/showPage/id/6>

Klínec - obecní zpravodaj. Obecní úřad v Klínci, 2012-2015.

Klubičko [online]. 2013 [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://www.jiloviste.cz/cs/klubicko-112>

LOŠŤÁK, Michal. Sociální a regionální rozvoj. 2014. [cit. 2015-07-18]. Dostupné z: <https://moodle.czu.cz/>

Mateřská škola v Klínci [online]. 2010 [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://msklinec.webnode.cz/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2015 [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Uvodni-strana>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013* [online]. 2009 [cit. 2015-08-01]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Dokumenty/Strategicke-dokumenty/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CR-2007-2013>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Operační programy 2007-2013* [online]. 2013 [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Vesnice roku* [online]. 2011 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: <http://www.vesniceroku.cz/>

MINISTERSTVO VNITRA. *Zákony* [online]. 2015 [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Programy pro programové období 2014-2020* [online]. 2015 [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Obec Klíнец: Současnost obce [online]. 2014 [cit. 2014-12-16]. Dostupné z: <http://www.obecklinec.eu/informace-o-obci/soucasnost/>

OTTO, Jan. Dvacátýprvý díl: R (Ř) - Rozkoš. OTTO, Jan. *Ottův slovník naučný* [online]. Praha: J. Otto v Praze, 1904 [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <https://archive.org/details/ottvslovnknauni35ottogoog>

Programy pro programové období 2014-2020. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. 2015 [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. 2008. Dostupné také z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. 2013. Dostupné také z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>

TJ Jíloviště [online]. 2007 [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://fotbal.jiloviste.cz/>

TJ Klíнец 1930 [online]. 2015 [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://www.tjklincec1930.cz/>

Turisti Jíloviště [online]. 2013 [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://turisti.jiloviste.cz/cs/kontakty-16>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY,. Národní strategický referenční rámec: strategický dokument oblasti operačních programů. *Vláda České republiky* [online]. 2008 [cit. 2015-08-01]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/predstavujeme/narodni-strategicky-referencni-ramec-strategicky-dokument-v-oblasti-operacnich-programu-38806/>

Zvonice: Zpravodaj obce Jíloviště. Obec Jíloviště. 2012-2015.

9 Přílohy

Struktura a pohyb obyvatelstva obce Klíneč

Struktura a pohyb obyvatelstva obce Jíloviště

Vzor záznamového archu pro rozhovory v obci Klíneč

Vzor záznamového archu pro rozhovory v obci Jíloviště

Odpovědi dotazovaného K1

Odpovědi dotazovaného K2

Odpovědi dotazovaného K3

Odpovědi dotazovaného K4

Odpovědi dotazovaného K5

Odpovědi dotazovaného J1

Odpovědi dotazovaného J2

Odpovědi dotazovaného J3

Odpovědi dotazovaného J4

Odpovědi dotazovaného J5

Struktura a pohyb obyvatelstva obce Klíneč

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Střední stav	389	394	415	435	466	494	510	565	594	607	629
Narození	5	4	4	6	7	8	3	8	9	5	10
Zemřelí	4	3	3	2	1	4	7	8	4	4	3
Přistěhovalí	11	15	31	21	31	34	45	54	39	30	30
Vystěhovalí	9	8	4	13	5	10	17	15	15	11	27
Přirozený přírůstek	1	1	1	4	6	4	-4	0	5	1	7
Migrační přírůstek	2	7	27	8	26	24	28	39	24	19	3
Celkový přírůstek	3	8	28	12	32	28	24	39	29	20	10
0-14	55	58	57	60	69	79	84	108	122	127	124
15-64	80	89	103	104	114	121	120	119	126	140	398
65+	54	56	62	67	72	78	83	91	99	106	111
Průměrný věk	40,2	40,4	40,7	40,7	40,5	40,1	40	38,4	38,3	38,7	39,1

Zdroj: vlastní zpracování z dat ČSÚ, 2015

Struktura a pohyb obyvatelstva obce Jíloviště

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Střední stav	569	594	593	612	633	643	624	643	656	654	631
Narození	3	1	6	6	6	8	6	8	3	4	3
Zemřelí	6	6	4	4	7	10	7	8	7	6	9
Přistěhovalí	36	25	30	26	34	20	36	29	29	22	23
Vystěhovalí	15	18	10	17	16	25	40	25	22	36	17
Přirozený přírůstek	-3	-5	2	2	-1	-2	-1	0	-4	-2	-6
Migrační přírůstek	21	7	20	9	18	-5	-4	4	7	-14	6
Celkový přírůstek	18	2	22	11	17	-7	-5	4	3	-16	0
0-14	95	86	89	86	84	85	80	78	74	67	64
15-64	128	126	133	137	136	140	145	153	156	156	462
65+	96	95	99	99	104	102	108	112	111	112	112
Průměrný věk	40	40,5	40,3	40,6	40,9	41,2	41,8	42,5	42,8	43,8	44

Zdroj: vlastní zpracování z dat ČSÚ, 2015

**Záznamový arch pro rozhovor pro diplomovou práci
„Aktéři lokálního rozvoje – komparace obcí Klínec a Jíloviště“**

Věk:

Pracovní zařazení:

Délka života v obci:

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

Obecní úřad	Sbor dobrovolných hasičů	Tělovýchovná jednota	Mateřská škola
-------------	--------------------------	----------------------	----------------

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

Malá Klínecká	Velká Klínecká	Velikonoční trhy	Vánoční trhy	Uctění památky padlých
Vítání občánků	Dětský den	Pálení čarodějnic	Vinobraní	Dětský maškarní karneval
Havelské posvícení	Mikulášská	Fotbalová příprava	Sportovní aktivity	Masopustní průvod

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

Informace z úřadu	Projekty	Historický koutek	Proběhnuté akce	Informace o aktérech	Dopravní informace
-------------------	----------	-------------------	-----------------	----------------------	--------------------

**Záznamový arch pro rozhovor pro diplomovou práci
„Aktéři lokálního rozvoje – komparace obcí Klíнец a Jíloviště“**

Věk:

Pracovní zařazení:

Délka života v obci:

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

Obecní úřad	Sbor dobrovolných hasičů	Tělovýchovná jednota	Lvíčata	Klubíčko	Okrašlovací spolek
-------------	--------------------------	----------------------	---------	----------	--------------------

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

Vítání občánků a školáků	Pálení čarodějnic	Zakončení školního roku	Rozsvícení vánočního stromu	Předsilvestrovský ohňostroj
Jílovišťský bál	Dětský den	Posvícení	Letní tábor	Diskokarneval
Setkávání dětí	Léto na hřišti	Malování	Výlety pro děti	Soutěž v požárním sportu
Dobrovolnické úklidy	Setkávání rodičů	Zimní pobyt dětí na horách	Pohybové aktivity pro děti	Branný závod Lipence-Jíloviště

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

Slovo starosty	Informace z úřadu	Projekty	Historický koutek	Proběhnuté akce	Informace o aktérech	Představení okolních obcí	Dopravní informace
----------------	-------------------	----------	-------------------	-----------------	----------------------	---------------------------	--------------------

Odpovědi dotazovaného K1

Věk: 68, žena

Pracovní zařazení: důchodkyně

Délka života v obci: 68 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Hasiče“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Teď bude před zbrojnicí takový jarmark – vánoční trhy“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Vánoční trhy“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„No já nevím, dělali to tady vždycky jednou za rok, když byla Vejvodova Zbraslav, tak sem poslal Vejvoda kapelu a mažoretky“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Je tady rozhlas anebo máme noviny jako klínecké, které vychází jednou za čtvrt roku“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„To co se děje v obci, na ty spolky, akce“

Odpovědi dotazovaného K2

Věk: 37, žena

Pracovní zařazení: administrativa

Délka života v obci: 11 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Hasiči, sportovci“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Trhy, máme velikonoční, vánoční“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Teď už žádnou, protože děti už nechodí do školky“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Ne“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Noviny, protože rozhlas tu není rozumět“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Aktuality, co se bude dělat, politika obce, když nám spraví konečně silnici a tak“

Odpovědi dotazovaného K3

Věk: 41, muž

Pracovní zařazení: zedník

Délka života v obci: 23 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Já jsem u hasičů, takže hasiči, to je úplně jasné“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Vánoční trhy, maškarní“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Tady ty dvě“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Chybí masopustní průvod pořádný“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Vylepoujou plakáty, něco je v rozhlase, klínecké noviny“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Hasiči“

Odpovědi dotazovaného K4

Věk: 64, žena

Pracovní zařazení: důchodkyně

Délka života v obci: 12 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Hasiči“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Asi sportovní aktivity“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Vinobraní“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Tak třeba víc koncertů, country“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Dozvídáme se tady z plakátů na stanici, taky zpravodaj a tam se dovídáme, co bylo“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Nejvíce mě baví, kde co je, třeba že můžeme odvážet odpad – informace z úřadu a dějiny z obce“

Odpovědi dotazovaného K5

Věk: 24, muž

Pracovní zařazení: student

Délka života v obci: 24 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Hasiči“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Asi trhy – vánoční a velikonoční“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Vinobraní“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Ne“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Nejvíce internet, pak plakáty a i ten zpravodaj“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Nejčastěji čtu asi informace pro obyvatele, a co se kde bude konat“

Odpovědi dotazovaného J1

Věk: 58 let, muž

Pracovní zařazení: řidič

Délka života v obci: 26 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Hasiči, sportovci“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Posvícení, rozsvícení stromku pro děti“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Posvícení“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Ne“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Tak buď z rozhlasu, nebo z té drbny Zvonice, nebo mezi lidma“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Já to čtu celé, preferovaná žádná“

Odpovědi dotazovaného J2

Věk: 44 let, muž

Pracovní zařazení: vedoucí výroby

Délka života v obci: 44 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Tělovýchovná jednota“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Posvícení, fotbal“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Fotbal“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Ne“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Mezi lidmi, zpravodaj“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Čtu to celé“

Odpovědi dotazovaného J3

Věk: 52 let, žena

Pracovní zařazení: uklízečka

Délka života v obci: 26 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Hasiči, sportovci“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Na hřišti všelijaké to zakončení prázdnin, školy, vítání občánků je také hezké, posvícení také není špatné, že je tam kapela, si sedneme“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Většinou hodně to posvícení“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Ne“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Chodí letáky, na nástěnce to visí, zpravodaj“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Abych pravdu řekla, já to nečtu vůbec, to čte manžel nahlas, ale asi od každého něco“

Odpovědi dotazovaného J4

Věk: 41 let, žena

Pracovní zařazení: administrativa

Délka života v obci: 20 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Dobrovolní hasiči, sportovci“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Posvícení, čarodějnice, kde je nějaká kultura“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„Právě ty čarodějnice, na posvícení přes den taky jdeme se podívat, fotbalová sezóna, tam se někdy zastavíme“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Maškarní pro děti, určitě něco víc pro děti, protože oni se tady z jednoho konce na druhý prakticky neznají, prostě se nesejdou tak, aby měly možnost se navzájem poznat.“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Máme vývěsný štít, nebo internetové stránky Jíloviště anebo rozhlas samozřejmě a také Zvonice“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Já se zkráceně podívám, co se tady děje pro děti, informace o tom, co se bude dít za akce“

Odpovědi dotazovaného J5

Věk: 23 let, žena

Pracovní zařazení: studentka

Délka života v obci: 23 let

Otázka 1: Ve Vaší obci různé spolky pořádají různé akce, který spolek považujete za nejdůležitější?

„Podle mě sbor dobrovolných hasičů a sportovci“

Otázka 2: Jakou akci ve Vaší obci považujete za nejdůležitější?

„Čarodějnice a tradiční posvícení“

Otázka 3: Jakou akci pravidelně navštěvujete?

„To posvícení“

Otázka 4: Chybí nějaká akce, kterou byste ve Vaší obci rád(a) přivítal(a)?

„Asi ne“

Otázka 5: Jaké jsou zdroje informací o akcích, odkud se o nich dovídáte?

„Místní noviny – Zvonice a internet“

Otázka 6: Která rubrika zpravodaje je Vaší oblíbenou, kterou nejvíce čtete?

„Oblíbená nevím, ale nejčastěji čtu informace z úřadu, jaká akce se bude konat a pak fotky z těch uskutečněných“